

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR

Szalatyán Erzsébet

GÖRBEHÁZA
HELYNEVEI
Mintapéldány

GÖRSBÁNYA
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

SZALATYÁN ERZSÉBET

Görbeháza helynevei

Történeti háttér

Görbeháza közigazgatási területe tájféldrajzilag teljes egészében a Hortobágy tájegységen fekszik. A település területe évszázadokon át Polgár külterületéhez tartozott; Folyáshoz, Újszentmargitához és Újtikoshoz hasonlóan az egri káptalan birtoka volt.

A Nagyatádi-féle földreform során Görbeháza környékén a káptalan birtokából vagyonsváltás címén 2088 katasztrális hold szántót és 1248 hold legelőt osztottak ki 197 fő részére. Községi célra 90 holdat, vitézi telkek kialakítására pedig 130 holdat mértek ki. Ezen kívül 303 házhelyet is kijelöltek. Bár a házak 1925 és 1929 között felépültek, a terület Polgárból csak 1945. április 7-én vált ki a Lipcsei-hát és a Nagy-Kapros külterületekkel együtt. A telep közigazgatási szükségleteinek ellátására 1934-ben jegyzői kirendeltséget hoztak létre. A polgári és a görbeházi községi földigénylő bizottságok munkája nyomán a falu a káptalani birtokból további 7000 katasztrális hold területet kapott. A belügyminiszter 1946-ban indítványozta Görbeháza területének Hajdú-böszörmény és Hajdúnánás határából történő kiegészítését, ám miután a külterületek lakossága ezt nem fogadta el, és a vármegye is tiltakozott, ez a terv végül megghiúsult. A belügyminiszter 1948-ban az ideiglenes *Görbeháza* elnevezést véglegesítette. Szabolcs vármegye törvényhatósági közgyűlésének döntése alapján 1949. január 13-án vált önálló községgé. Területe az 1965-ben Hajdúnánástól idecsatolt Magi-telek, 1974-ben

pedig az Újszentmargitától átkapcsolt Bagota és Fövényes-hát nevű külterülettel gyarapodott.

A görbeházi gazdák 1946-ban földműves szövetkezetet hoztak létre az egyéni tulajdonukban lévő ingatlanokon folyó munkák elősegítésére. Ugyanebben az évben a lakosság jobb ellátására általános népszövetkezet is alakult. A második világháború utáni években más téren is fejleszteni kezdték a települést: vásártér és 170 ház épült, új közutakat fűrtak, bevezették a telefonvonalat, a fiókposta 1951-ben postahivatallá alakult, kultúrházát 1958-ban avatták fel. A kollektivizálás után több termelőszövetkezet jött létre. Az 1950-es években nagy területen próbálkoztak rizstermesztéssel, aminek a vízszükségletére gátrendszer és csatornák épültek.

Görbeházán a két világháború között olvasóköri, levente-, műkedvelő egyesület és Szent Margit nőegylet, valamint önkéntestűzoltó-egyesület működött, emellett énekkar, vonósbanda is alakult. Iskolája Polgár község telepi iskolájaként működött 1929-től. A káptalan ugyanebben az évben iskolakápolnát építtetett azzal a szándékkal, hogy majd templommá fejlesztik, amire 1939-ig kellett várni. A következő évben a görbeházi egyházat az egri érsek plébániai rangra emelte. Népeisége 1949-ben 2265 fő, 1970-ben 2270 fő volt. A lakosság a helyi termelőszövetkezetben, valamint a közeli nagyobb településeken vállalt munkát.

Területe Polgár külterületként Szabolcs vármegye Dadai alsó járásához tartozott, majd az 1950. évi megyerendezés során Hajdú-Bihar megyéhez kapcsolták. Az 1950 és az 1970 közötti időszakban mint önálló község a Polgári járás

része volt annak megszűnéséig. Ezt követően a Debreceni járáshoz tartozott annak 1983. évi megszűnéséig, 1990-ig Polgár társközsége volt. Görbeháza község ma a Hajdúnánási járáshoz tartozik. Területe 2023-ban 8020 hektár, lakóinak száma 2249 fő volt.

Irodalom:

KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helynévtára II. Hajdú-Bihar megye*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1997.

NYAKAS MIKLÓS, Görbeháza telepésközség létrejötte. *A Hajdúsági Múzeum Évkönyve* 9 (1999): 199–288.

SZÁLKAI TAMÁS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Szalatyán Erzsébet 2022-ben. Adatközlők voltak: Ale Erika (63), Horváth Bertalan (70), Kovács József (63), Kovács Józsefné Erős Mária (81), Kovács Pál (65), Markovicsné Polyák Rita (47), Medve Antal (71), Sándor Dezső (56), Sándor Gyula (74), Sándor Gyuláné (70), Szabó András (63), Szabó Andrásné (61), Szalkovszki Beáta (39), Szalkovszki József Miklósné (59), Szekrényesi László (60).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Béres Júlia 2013-ban. Adatközlők voltak: Csikós Lászlóné (77 éves), Forgács János (44), Giricz Béla Lászlóné (54), Gott Istvánné (72), Kovács Istvánné (65), Kovácsné Erős Mária (72), Molnár Tiborné (72), Pók Lukácsné (84), Sándor Dezső (47), Szabó Zoltánné (62), Szekrényesi Pálné (74), Takács Imréné (74), Tanyi Józsefné (64), Vendler Istvánné (78).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Katalin és Makó Ilona 1970-ben. Adatközlők voltak: Boros Mihály (78 éves), Pisák Mihály (75), Pusztai Sándor (73), Répási Antal (40).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Terge Lajos 1968-ban. Adatközlők voltak: Boros Mihály (77 éves), Pisák Mihály (73), Pusztai Sándor (71).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tarjányi Judit 1967-ben. Adatközlők voltak: Boros Mihály (76 éves), Pisák Mihály (72), Pusztai Sándor (70).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Görömbei Andor 1965-ben. Adatközlő volt id. Görömbei Albert (86 éves).

Helynévtár

Görbeháza 2022: *Görbeháza, Görbeházára ~ Görbe, Görbére*, 2013: *Görbeháza*, 1995: *Görbeháza*, 1981: *Görbeháza*, 1959: *Görbeház*, 1959: *Görbeháza*, 1945–1947: *Görbeháza község*, 1945: *görbeháza* ujfalu, *Görbeháza tanya*, *Görbeháza község*, *Görbeház* telepésközség, 1943: *Görbeházpuszta*, 1941: *Görbeházpuszta*, 1926: *Görbeházpuszta*, 1926: *Görbeháza*, 1922: *Görbeházpuszta*, 1916: *Görbeháza*, 1909: *Görbeház puszta*, 1907: *Görbeház p[uszt]a*, 1902: *Görbeház p[uszt]a*. — Görbeháza Hajdú-Bihar vármegye Hajdúnánási járásában fekvő község. Északról Polgár, keletről Hajdúnánás és Hajdúböszörmény, délről Balmazújváros, nyugatról Újszentmargita és Folyás határolja. A település 1945-ben az akkor Polgárhoz tartozó Görbeházpusztából, valamint Lipcsei-hátból és Nagy-kaprosból alakult meg. A név a *görbe* melléknév és a *ház* főnév birtokos személyragos alakjának összetételéből alakult. KISS LAJOS a név előtagját a Polgár határában ma is meglévő *Görbe-tó* helynévvel hozza összefüggésbe, de az előtagban még inkább a *Görbe* személynévet keresi, mivel a 'település' értelmű *-háza* utótaggal álló településnevek jellegzetesen olyan felépítésűek. Ezzel szemben egyes történeti források és a mai nyelvhasználók úgy vélekednek, hogy a település egy L-alakú, vagyis görbe alakú házról kapta a nevét, ami csárdaként működött (lásd Görbe ház, Görbe csárda). A nyelvhasználók a már meglévő *-háza* névformánszal ellátott településnevek mintájára hozhatták létre a ma is használatban lévő *Görbeháza* névformát. Ennek az épületnek az írott forrásokban nem akadunk a nyomára, azonban a szomszédos Hajdúböszörményben tudomásunk van egy *Görbe csapszék* nevű egykori épületről. A helybeliek Görbeháza nevét **Görbe** formában is említik, a történeti for-

rásokban előfordul **Görbeház, Görbeházpuszta** formában is. — ÉGy., FNESz., Hnt., L9.VI.181. III/7, L9.XVII.552/1, L9.XVII.564/1, L9.XXII-I.9.c/10, L9.XXIII.9.c/32, MaKF., MoFnT. 2/9, PJFN. 23, T9.SzmK.39/1–56, T16.T.584.

Ady Endre utca 2022: *Adi Endre utca*, 1967: *Ady Endre utca*. — Utca a település belterületének déli részén, mely a Böszörményi utcát köti össze a József Attila utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C4D4.

Akác-erdő 2013: *Akác-erdőü* ~ *Akác-erdőü* ~ *Kerek-erdőü*. — Akác-erdő a település déli határában, Bagotától északra a Fövényesen, mely az egykori Iskola és a Magtár helyén található, a Kerecei út mellett. *Akác-erdő*-ként is említik. Alakja miatt *Kerek-erdő*-nek is hívják. — ÉGy. — T17-H5.

Akácfa utca 2022: *Akácfa utca*. — Utca Bagota belterületén, mely párhuzamos a Hársfa utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-A5.

Akác lásd **Kis-varjasi-erdő**

Akác-erdő 1. lásd **Kis-varjasi-erdő**

Akác-erdő 2. lásd **Akác-erdő**

Általános iskola lásd **Fövényes-háti általános iskola**

Aradi utca 2022: *Aradi utca*, 1967: *Aradi utca*. — Utca a település belterületének nyugati oldalán, mely az Arany János utcától egészen a Hajnal utcáig húzódik, a Böszörményi utcával párhuzamosan haladva. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B3C3.

Arany János utca 2022: *Arany János utca*, 1967: *Arany János utca*. — Utca a település belterületének középső részén, mely a Böször-

ményi utcát köti össze a Jókai utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B3.

Asztalos János utca lásd **Hajnal utca**

Bacsó-háti-tanya lásd **Bacsó-hát-tanyák**

Bacsó-hát-tanyák 1943: *Bacsóháttanyák*, 1941: *Bacsóháttanyák*, 1938: *Bacsóháti tanya*. — Egykori tanyák a település külterületének északi részén, a Malom-zugi-legelőtől délre. Ma a helyén gazdasági épület van. A név *bacsó* 'juhász' előtagja az itteni juhtartásra utalhatott, a *hát* utótag 'vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznévként. **Bacsó-háti-tanya** formában is említik. — FKNT., MaKF., T10.FM.4, T16.T.584, ÚMTsz. — T11-E4.

Bagota 2022: *Bagota*, *Bagotára* ~ *Bakota* ~ *Bagotai-rész* ~ *Bagotasi-rész*, 2013: *Bagota* ~ *Bakota* ~ *Kisnyíregyháza*, 1995: *Bagota*, 1970: *Bagota*, *Bakota*, 1968: *Bagota*, *-ra*, 1967: *Bagota*, 1965: *Kisnyíregyháza*, *Bagota*, 1959: *Bagota*, 1956: *Bagota*, 1955–1960: *Bagota*, 1948: *Kisnyíregyháza*, 1947: *Bagota*, 1945: *Bagota*, 1909: *Bagota*, 1900: *Bagota*, 1883: *Bagota*, 1864: *bagotai tanya hely*, 1864: *Bagota*, 1769: *Bagota*, 1767: *Bagota*, 1577: *Bagota*, 1576: *Bagota*, 1476/1477: pr. *Bagotha*, 1426: *Bagotha*, 1411: pr. *Bagata* ... in Saboch C-us, 1355/1357: p. *Bakatha*, 1347>1352: p. *Bagota*, 1310/1313: p. *Bagata*. — Egykori falu és birtok, ma külterületi lakott hely a határ déli szélén, a Hortobágy folyótól északra. A 14. század elejétől szerepel a forrásokban, később mint jeles királyi vadászó helyet is említik. A település neve a régi magyar *Bagota* személynévből alakult, amelynek több említését is ismerjük (+1086: *Boguta*, 1131:

Bagota

Fotó: Harangi Mária

Boguta), és arra utal, hogy a helység egy ilyen nevű személy birtokában lehetett. Erre vonatkozó közvetlen adataink azonban nincsenek. A *Bagota* személynév szláv eredetű. A falu középkorban történt elpusztásodását követően határa több településhez került. Ma Hajdúböszörmény és Görbeháza osztozik rajta. A pusztának két része van: Nagy-Bagota és Kis-Bagota. Napjainkban is legeltető állattartás zajlik a területen. A mostani lakott területe a Nyíregyházi-tanya mellett alakult ki. Hívják *Kisnyíregyházá*-nak is, talán Nyíregyházáról ide települt lakosokra utalva. A népességi adatok szerint 2003-ban 103 lakos, míg 2022-ben 44 lakos élt Bagotán. Határrész neveként *Bagotai-rész*, *Bagotasi-rész* néven is említik. Vö. Bagotai-erdő, Bagotai kocma, Bagotai-legelő, Bagotai temető, Bagotai út, Bagotasi téesz, Régi-Bagota. — ÁSz., ÉGy., H. FEKETE 1959: 40, 41, FNESz., HKFT., Hnt., L9.V.663.c/1, L9.V.680.b/1, L9.VI.181. III/7, L9.XVII.552/1, L9.XXIII.9.c/32, L26.28/3, NÉMETH 2023: 27, PESTY 1864/38: 269a, PETE 1965: 6, PJFN. 26, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 92, T16.T.525. — T26-A2B2.

Bagota-dűlő lásd **Bagotai-legelő**

Bagotai-erdő

Fotó: Szalatyán Erzsébet

Bagotai-erdő 2022: *Bagotai erdőü* ~ *Bagotasi-erdőü*, 2013: *Bagotasi-erdőü*, 1981: *Bagotai-erdő*, 1970: *Bagotasi-erdő*, *Bakotasi-erdő*, 1968: *Bagotasi erdőbe*. — A 20. század elején telepített erdő Bagotától északra, az Ökörlegelőtől nyugatra. *Bagotasi-erdő* formában is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PJFN. 26, TERGE 1968: 92. — T26-A1B1.

Bagotai kocma 2022: *Bagotai kocma* ~ *Bagotasi kocma* ~ *Kocma*. — Kocma Bagota területén. A *Bagotai kocma*, *Bagotasi kocma* nevek a görbeházi lakosok által használatosak, a Bagotán élők egyszerűen csak *Kocsmá*-nak hívják. — ÉGy. — T54-B5.

Bagotai-legelő 2022: *Bagotai-legelőü* ~ *Bagota-dűllőü*, 2013: *Bagotasi-legelőü*. — Nagy kiterjedésű legelő, mely Bagota belterülete és a Bagotai-erdő között helyezkedik el. Az adatközlők elmondása szerint egykor több kút is volt rajta, ezek azonban ma már nincsenek meg. *Bagotasi-legelő* formában és *Bagota-dűlő* néven is említik. — ÉGy. — T26-A2B2.

Bagotai-rész lásd **Bagota**

Bagotai téesz lásd **Új Élet téesz**

Bagotai temető 2022: *Bagotai temetőü* ~ *Bagotasi temetőü*. — Temető Bagota belterületének délnyugati szélén. *Bagotasi temető* formában is említik. — ÉGy. — T54-A5.

Bagotai út 2022: *Bagotai út* ~ *Bagotasi út*, 2013: *Bagotasi út* ~ *Bakotasi út* ~ *Kövesút* ~ *Makadámút*. — Észak-dél irányú szilárd burkolatú út, mely Görbeháza területéről Bagotára vezet. Hívják *Kövesút*-nak és *Makadámút*-nak is. A *Bagotasi út* névformát gyakrabban használják. — ÉGy. — T18-A4.

Bagotasi-erdő lásd **Bagotai-erdő**

Bagotasi kocma lásd **Bagotai kocma**

Bagotasi-legelő lásd **Bagotai-legelő**

Bagotasi-rész lásd **Bagota**

Bagotasi téesz lásd **Új Élet téesz**

Bagotasi temető lásd **Bagotai temető**

Bagotasi út lásd **Bagotai út**

Bágy 2022: *Bágy*, *Bágyon* ~ *Bágyi-föld*, 2013: *Bágy* ~ *Bágy laposa* ~ *Bágyi-rész* ~ *Bágyi-dűllőü* | *Rígen nagyon lapos terület vóút, betyárok vóútak itt*. 2008: *Bágy*, 1988: *Bágyipuszta*, 1986: *Bágyi rét*, 1978: *Bágy*, 1970: *Bágy*, 1968: *Bágy*, *-ba*, 1967: *Bágy*, 1965: *Bágy*, 1964: *Bágy*, 1964: *Bágy*, 1959: *Bágyi* elnevezésű területen, *bágyi rész*, 1943: *Bágyi rét*, 1942: *Bágy*, 1927: *Bágy*, 1924: *Bágy*, 1918: *Bágy*, 1916: *Bágy*, 1909: *Bágy*, 1900: *Bágy*, 1883: *Bágy*, 1870: *Bágy*, *Polgári Bágy*, 1864: *polgári bágy*, *bágy nádas*, *bágy tisztássa*, *bágyi mocsár*, *bágy környéke*, 1858: *Bágy*, 1854: *Polgári Bágy*, 1837: a *Bágyban* egy nyilast, 1836: *Bágyi legelőre*, 1820: *Bágy tiszt-*

táján lévő tsikászatot, 1808: *Bagy*, 1806: *Lacus Bagy*, 1464: *Bagyrethe*, 1219/1550: villanis de *Bagya*, v. *Bagya*, v. *Baga*. — Nagy területű határ-rész a település külterületének nyugati, Folyással határos részén. Nevét a Hortobágyba ömlő *Bágy* vízeről kapta, amelynek eredeti földrajzi köznévi jelentése 'széles felszíni mélyedés, melyben csapadékos időben a víz összegyűlik'. Az Árpád-korban Szabolcs megyei várföld volt, ahol várnépek és lovas jobbágyok éltek. A település a tatárjáráskor elpusztult, később határrészekben jelenik meg a neve. A 13. századból való adatok azonosítását ezzel a hellyel bizonytalan-ná teszi a korabeli *Bágya* ejtésmódot tükröző névforma. *Bágyi-dűlő*, *Bágyi-föld*, *Bágyi-rész*, *Bágyi-rét*, *Bágy rétye*, *Bágy-oldal*, *Bágyi-pusztá* és *Bágy laposa* néven is említik. Mivel korábban Polgárhoz tartozott, *Polgári-Bágy* néven is szerepel. Vö. Folyási-Bágy. — BENCSEK 1974a: 232, ÉGy., FEKETÉNÉ 1988: 9, FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 17, HKFT., Kat., Kis T. 1986: 32, LIPSZKY, Map., LIPSZKY, Rep., L9.VI.181.III/7, L9.XXI-II.9.c/10, MKFT., NÉMETH 2023: 29, OLÁH 1964: 14, 59, PAPP 2008: 24, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 24, SZEIFERT 1978: 32, TARJÁNYI 1967: 2, TERGE 1968: 62, T1.S.78.1806/24–27, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T9.SzmK.38/1–66, T16.T.150, T16.T.526, T16.T.562, T16.T.584, T26.18/1, VARGA 1942: 5, 23. — T17-G1G2.

Bágy-erdő lásd **Bágyi-erdő**

Bágy halma lásd **Kis Bágy halma**

Bágy-halmasi-rész lásd **Kis Bágy halma**

Bágy-halom lásd **Kis Bágy halma**

Bágyi-dűlő lásd **Bágy**

Bágyi-erdő 2022: *Bágyi erdőü* ~ *Nagy-erdőü*, 2013: *Bágyi-erdőü* ~ *Bágy-erdőü*, 1970: *Bágy-erdő*, *Bágyi-erdő*, 1968: *Bágyi erdő*, 1967: *Bágyi erdő*, 1941: *Bágyi erdő*. — Nagy kiterjedésű telepített erdő a Bágyon, melynek területén Görbeháza és Folyás osztozik. Északról a Bágy-kaszáló, délről pedig a Kotró határolja. *Bágy-erdő* formában is említik, és *Nagy-erdő*-nek is nevezik. — ÉGy., MaKF., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 62. — T17-G3.

Bágyi-folyó lásd **Bogárzó**

Bágyi-föld lásd **Bágy**

Bágyi-kaszáló lásd **Bágy-kaszáló**

Bágyi-mellékcsatorna lásd **Bogárzó**

Bágyi-pusztá lásd **Bágy**

Bágyi-rész lásd **Bágy**

Bágyi-rét lásd **Bágy**

Bágy-kaszáló 1970: *Bágy-kaszáló*, 1964: *Bágy kaszáló*, *Bágykaszáló*, 1930: *Bágykaszáló*, 1925: *Bágykaszáló*, 1916: *Bágykaszáló*, 1864: *bágyi kaszáló*. — A Bágyi-erdőtől északra fekvő kaszáló, mely a görbeházi határ nyugati szélén fekszik. *Bágyi-kaszáló* formában is említik. Ma nem ismert név. A Bágy kaszálásra használt részét nevezhették így. — PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 24, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T9.SzmK.38/1–66, T9.SzmK.42/1–15, T10.FM.85. — T17-G3.

Bágy laposa lásd **Bágy**

Bágy-melléki-csatorna lásd **Bogárzó**

Bágy rétye lásd **Bágy**

Bágy-Szandaliki-csatorna 2022: *Bágy-Szandaliki-csatorna*. — Folyás település felől a görbeházi határba az Örvényszögi út közelében belépő mesterséges csatorna, amely a Bágy és a Szandalik nevű határrészekben folyik végig, azok vizeit gyűjti össze. — ÉGy. — T17-F5.

Bágy-tanya 1927: *Bágy tn. [tanya]*, 1925: *Hármas tanya*, 1924: *Bágy tn. [tanya]*, 1918: *Bágy tn. [tanya]*, 1916: *Hármas tanya*, 1909: *Hármas tanya*, 1904: *Bágy tanya*, 1900: *Bágy tn. [tanya]*, 1883: *Bágy tn. [tanya]*, 1870: *Hármas-tanya*, 1870: *Hármas tanya*, 1858: *Bágy tanya*. — Egykori tanya, mely a belterület északi részén, a Kolozsvári utca környékén a Forfa vendéglő helyén állt. Ma nem ismert név. *Hármas-tanya* néven is szerepelt, a névadás indítékát nem ismerjük. — HKFT., Kat., KOGUTOWICZ 44, L9.VI.181.III/7, MKFT., T1.S.79.929/8, T9.SzmK.32/1–33, T10.FM.85, T16.T.150, T16.T.526, T16.T.562, T26.18/1. — T54-B2.

Bágy-telek 2022: *Bágy-telek*, 2013: *Bágy-telek*, 1981: *Bágytelek*, 1961: *Bágytelek*, 1959: *Bágytelek*. — Földterület Görbeháza belterülete és Bagota lakott része között, a Nánási-Vitéztelektől nyugatra. Nevének előtagja a közeli *Bágy* területre utal, utótagját korábbi lakott jellege magyarázza. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, MoFnT. 2/9. — T17-H4.

Balázs-fenek lásd **Sárkányheverés**

Baromfitelep lásd **Tyúkház**

Bata-kút 2013: *Bata-kút*. — Kút a település belterületétől délnyugatra, a Pótlás-dűlőben, az egykori Bata-tanya közelében. — ÉGy. — T17-G4.

Bata-tanya 2013: *Bata-tanya ~ Batta-tanya*, 1943: *Bata-tny. [tanya]*, 1941: *Bata-tanya*. — Egykori tanya a Nánási-Vitéztelek északi részén a Kotró közelében. Ma már nincs meg, lebontották. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., MaKF., T16.T.584. — T18-A4.

Békás lásd **Békás-lapos**

Békás-lapos 2022: *Bikás-lapos*, 2013: *Bikás ~ Bikás-lapos ~ Bikás-rít*, 1970: *Békás-lapos*, 1968: *Békáslapos | Ez a terület nagyon vizes, csak ritkán szárat ki, osz nagyon sog benne a béka. A nevit innen kapta*. 1967: *Békás-lapos*. — Alacsony fekvő vizenyős földterület, legelő a település külterületének északkeleti részén, a nánási határ közelében. Nevét az ott nagy számban előforduló békákról kapta. **Békás** és **Békás-rét** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 62. — T11-E5.

Békás-rét lásd **Békás-lapos**

Béke-erdő 1. lásd **Kis-erdő**

Béke-erdő 2. lásd **Téesz-erdő**

Béke-tanya lásd **Béke téesz**

Béke téesz 2022: *Béke téesz*, 2013: *Béke-tanya*, 1970: *Béke-tanya, Béke-telep*, 1968: *Béketanya*. — Egykori termelőszövetkezeti központ, mely a település három téeszének (Kossuth, Ságvári és Új Élet téesz) 1976-os egyesülése után jött létre. A belterület nyugati részén a Virág utca mellett található. Hívják **Béke-tanyá**-nak és **Béke-telep**-nek is. — ÉGy., PJFN. 23, TERGE 1968: 62. — T17-H1.

Béke-telep lásd **Béke téesz**

Benzinkutas kocsmá lásd **Töltőállomás**

Bercsényi utca 2022: *Bercsényi utca*. — Utca Bagota belterületén, mely a Hársfa utcát köti össze az Akácfa utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-A5.

Bíbices-lapos lásd **Bíbices-rét**

Bíbices-rét 2022: *Bíbices-rít ~ Bibices-lapos*, 2013: *Bíbices-rít*, 1970: *Bíbicés-rét*, 1968: *Bíbicésrét | A terület vizes részim valójába sok a bibic*. 1967: *Bíbices rét*. — Alacsonyabban fekvő vizenyős terület a nánási határ közelében, a belterülettől északkeletre. Nevét az ott nagy

számban előforduló bíbic madárról kapta. **Bíbices-lapos** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 63. — T11-F3.

Bikakút 2022: *Bikakút*, 2013: *Bikakút*. — Egykori kút a külterület nyugati részén a Bujdosó-erdő mellett. Egykor bizonyára bikák itatására szolgált. Vö. Bikakúti-erdő. — ÉGy. — T17-G3.

Bikakúti-erdő lásd **Bujdosó-erdő**

Bikalegelő lásd **Bikás-lapos**

Bikás-lapos 2022: *Bikás-lapos ~ Bikalegelőü*, 2013: *Bikás-lapos*, 1970: *Bikás-lapos*, 1968: *Bikáslapos | Eszt azé híjják így, mer ott a bikákat legeltették*. 1967: *Bikás lapos legelő*. — Lapos legelőterület, mely a belterület északi részén a Kis-Keszeges mellett fekszik. Funkciója miatt hívják **Bikalegelő**-nek is, a forrásokban emellett **Bikás-lapos-legelő** alakban is előfordul. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 63. — T11-E5.

Bikás-lapos-legelő lásd **Bikás-lapos**

Birkás-tanya 1900: *Birkás tn. [tanya]*, 1883: *Birkás tn. [tanya]*, 1858: *Bürkes tanya*. — Egykori tanya a mai Bagota belterületén az Akácfa utca nyugati végén, mely vélhetően állattartó helyként is funkcionált. Ma nem ismert név. A legkorábbi **Bürkes-tanya** névalak előtagja a *birke ~ bürke* 'birka' vagy 'tetü' -s melléknévképzős alakja lehet. — HKFT., MKFT., T16.T.525, ÚMTsz. — T54-A5.

Bivalyfürdő lásd **Mocsaras**

Bodor-tanya 1883: *Bodor tn. [tanya]*. — Egykori tanya a külterület keleti részén, mely a Büdös-domb közelében állt. 1858-ban még Fodor Károly (*Fódor Cáról*) birtokolta. Ma már nincs meg, szántó van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT., MKFT. — T18-C1.

Bogár-lapos 2022: *Bogár-lapos*, 2013: *Bogár-lapos*, 1970: *Bogál-lapos, Bogár-lapos*, 1968: *Bogállapos*, 1967: *Bogár lapos*. — Mélyen fekvő terület, szántóföld a külterület nyugati szélén, a Fehér-egerestől délre. Nevét a mellette folyó Bogárzóról kapta. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 2, TERGE 1968: 63. — T17-G2.

Bogárzó 2022: *Bogárzóü ~ Bágyi-melléksatorna ~ Bágy-melléki-csatorna | Keresztülmegy a falun a Bágy-erdőü felé, az emhármás keresztülvágja, mellette elhaladva a Bágyi-erdőü alatt pedig belefójik a Kotróba*. 2013: *Bogárzó ~ Bogárzó-árok ~ Bágyi-folyó*, 1981: *Bágyi-mel-*

lékcsatorna, 1970: *Bogárczó-árok*, 1968: *Bogárczóárok* | *Egy nagyonn nagy árok, amibe ha sok eső esik, még víz is van. Réngeteg ott a szűnyog még a muslica. Ezé neveszték el Bogárczónak.* 1967: *Bogárczó árok*, 1864: *bogárczó*. — Mesterséges csatorna, mely a belterület nyugati szélén a Kis-Kapros közeléből halad nyugat felé. Nevét a helybeliek szerint az esős időben a csatorna fölött nagy számban előforduló bogarak miatt kapta. Elképzelhető azonban, hogy eredetileg legelőterület megnevezése volt, amely a *bogárczó* 'hely a legelőn, ahol az állatokat sok bogár lepi' földrajzi köznévből alakult. **Bogárczó-árok** néven is említik. Elhelyezkedése miatt **Bágyi-folyó**-nak, **Bágyi-mellékcatorná**-nak és **Bágyi-melléki-csatorná**-nak is hívják. Vö. Bogár-lapos. — ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 63. — T17-F4.

Bogárczó-árok lásd **Bogárczó**

Böszörményi-legelő 2022: *Böszörményi-legelőü*, 2013: *Böszörményi-rít*, 1981: *Böszörményi legelő*, 1941: *Böszörményi legelő*. — Nagy kiterjedésű legelő Bagotától délre, melyen Görbeháza Hajdúböszörménnyel osztozik. A hajdúböszörményi határba eső része a *Rét* nevet viseli, a **Böszörményi-rét** névváltozat ezzel áll összefüggésben. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9. — T26-B4.

Böszörményi-rét lásd **Böszörményi-legelő**

Böszörményi utca 2022: *Böszörményi utca*, 2013: *Kövesút*, 1967: *Böszörményi utca*. — A szomszédos Hajdúböszörménybe vezető Harmincötös út Görbeháza belterületére eső szakaszának a neve. Szilárd burkolata miatt hívják **Kövesút**-nak is. Hivatalos neve *Böszörményi utca*. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-A2C3.

Bujdosó-erdő 2022: *Bújdoso-erdőü* ~ *Bikakúti-erdőü*, 2013: *Bújdoso-erdőü* ~ *Bikakúti-erdőü*, 1970: *Bújdoso-erdő*, 1968: *Bújdoso erdő* | *A kössiktű délnyugatra esik. Eszt még azé híjják így, mer Bújdoso István vót akkoriba az erdősz, oszt ő telepítette az erdőt.* 1967: *Bujdosó erdő*. — Erdő a település külterületének nyugati részén, a Bágyi-erdőtől keletre. Nevét egykori telepítőjéről kapta. A Bikakút közelsége miatt hívják **Bikakúti-erdő**-nek is. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 63. — T17-G3.

Büdös-domb 1981: *Büdös domb*, 1981: *Büdös-domb*, 1972: *Büdös domb*, 1943: *Büdös domb*, 1941: *Büdös domb*, 1858: *Büdes halom*. — Régészetileg feltáratlan halom a belterület központjától mintegy két kilométerre keletre, a hajdúnánási határszélen, a Hortobágy partján. Tengerszint feletti magassága 127 méter. Nevét a közelében folyó Büdös-érről kapta. Forrásokban **Büdös-halom** formában is előfordul. A mai nyelvhasználók számára ismeretlen megnevezés. — KÖRÖSI 1972: 24, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, M. NEPPER-SÖREGI-ZOLTAI 1981: 21, T16.T.584. — T11-F5.

Büdös-ér 1858: *Büdös ér*, 1858: *Büdos ér*, 1854: *Büdös ér*. — Széles medrű egykori vízfolyás, mely a belterületől keletre feküdt, és a hajdúnánási határba is átnyúlt. A Tisza szabályozásáig gyakran volt víz alatt a környék. A víz visszahúzódása után a növényi és állati maradványok bűzlöttek, bűdösödtek, ez magyarázza a vízfolyás nevét. A 19. század végén a térképes forrásokban nyoma sincs a rövid kis érnek, ekkor már parcellázott terület van a helyén. Ennek megfelelően feltételezhetjük, hogy az eret lecsapolták, vagy egyszerűen csak kiszáradt. Ma sík terület, szántóföld. Vö. Büdös-domb. — MKFT., T9.HmT.8, T9.HvT.39. — T18-B2.

Büdös-halom lásd **Büdös-domb**

Büfé lásd **Diáksziget**

Bürkes-tanya lásd **Birkás-tanya**

Cifra-tanya 2022: *Cifra-tanya*. — Tanya a belterületől keletre. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T18-B1.

Csegei dűlő lásd **Csegei út**

Csegei út 2022: *Csegei út* ~ *Csegei dűllőü*, 2013: *Csegei út* ~ *Nánási kövesút* ~ *Nánási út* ~ *Hajdúnánási út*, 1981: *Csegei út*, 1968: *csegeji ... út* mente, 1967: *csegei út*. — A szomszédos Hajdúnánásra vezető út Görbeháza külterületén – erre utalnak a **(Hajdú)Nánási (köves)út** névváltozatai –, amely a Csegei utca folytatása. Elnevezését az magyarázza, hogy korábban ezen az úton hajtották a marhákat Nyíregyházáról Tiszacsegére. **Csegei dűlő** formában is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T18-C1.

Csegei utca 2022: *Csegei utca*. — Utca a belterület keleti részén. Folytatása a Csegei út. Hivatalos név. Vö. Csegei út. — ÉGy. — T54-C3.

Cserepes alja lásd **Piros cserepes**

Csiha-erdő 2022: *Csiha-erdőü.* — Erdő, mely a település délnyugati határában a Fövényesen található, az Egyes-táblától nyugatra, a Csiha-tanya mellett. Nevét is erről kapta. — ÉGy. — T25-G1.

Csiha-tanya 2022: *Csiha-tanya.* — Egykori tanya, mely a település nyugati részén a Fövényesen állt. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Csiha-erdő. — ÉGy. — T25-G1.

Csikós-kút 2022: *Csikóys-kút*, 2013: *Csikóys kút*, 1970: *Csikós-kút*, 1967: *Csikós-kút* | *Észt azé híjják így, mer oda vótak a lovak kicsapva, oszt enné a kútná itatták még ökö.* — A Fövényesen található egykori kút, mely a csikóménes itatására szolgáló gémeskút volt. A Misi-tanya közelében állt. Vö. Csikós-kúti-rész. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 4. — T18-A4.

Csikós-kúti-rész 2013: *Csikóys-kúti-rész.* — A Csikós-kút körül fekvő terület a belterületől délre. — ÉGy. — T18-A4.

Csikótelep 2022: *Csikóutelep.* — Egykori állattartó telep Bagota délnyugati határában, a Csurgó-háttól északra. Növendék csikókat tartottak itt. — ÉGy. — T25-H2.

Csokonai utca 2022: *Csokonai utca*, 1967: *Csokonay utca.* — Utca a település belterületének déli részén, mely a Böszörményi utcát köti össze a Széchenyi utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C4.

Csonka utca 2022: *Csonka utca*, 1967: *Csonka utca.* — Utca a település belterületének északnyugati részén, mely az Erdő utcát és az Aradi utcát köti össze. Egyik szakasza zsákutca, ez magyarázza a nevét. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B3.

Csorda lásd **Csordagyepi-legelő**

Csordagyepi-kút 2022: *Csordagyepi-kút.* — Kút a Csordagyepi-legelőn, Bagota belterületétől délre található. — ÉGy. — T26-B3.

Csordagyepi-legelő 2022: *Csordagyepi legelőü* ~ *Csorda.* — Legelő, mely Bagotától délre található. A bagotaiak egyszerűen **Csordá**-nak is hívják, mert ott legeltek a községrész lakosainak tehenei. Vö. Csordagyepi-kút. — ÉGy. — T26-B3.

Csordajárás 2013: *Csordajárás* | *A Kassai utcán kell kijönni a faluból, a Gombás-rét mellett.*

Nincs meg, mert nincs csorda. — Földterület, mely a belterülettől északra fekszik. A név a *csordajárás* 'a csorda legelőhelye' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT. — T11-E5.

Csordakút 1. 1968: *Csordakút, -hó* | *A község déli határán van, ahun a marhák szoktak legelni.* 1967: *Csorda kut.* — Egykori kút, mely a Fövényesen állt, pontos helye ismeretlen. — TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 64.

Csordakút 2. 2022: *Csordakút*, 2013: *Csordakút*, 1970: *Csorda-kút.* — Állatok itatására szolgáló kút a belterület északi része mellett, a Kapros déli részén. Egykor itt deleltek az állatok. — ÉGy., PJFN. 23. — T10-D5.

Csuka-árok 2013: *Csuka-árok*, 1970: *Csuka-árok*, 1968: *Csukaárok* | *A falu északi részim van. Sok hal vam benne, mer iszén a Nyugati főcsatornával van összeköttetésbe, oszt onnany gyönnek lè a halak.* 1967: *Csuka-árok.* — Patak, mely a belterülettől nyugatra, a Kis-varjasi-erdő mellett található. Nevét a benne nagy számban előforduló csuka halról kapta. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 63. — T10-B5C5.

Csurgó-fok 1864: *Csurgó fok.* — A Csurgó-hát vizét levezető vízfolyás lehetett. — PESTY 1864/38: 269a.

Csurgó-hát 2022: *Csurgóy-hát*, 2013: *Csurgóy-hát*, 1968: *Csurgóhát* | *Délnyugat felé mènve èty csurgó környike.* 1967: *Csurgó hát*, 1945: *Csurgóhát*, 1941: *Csurgóhát*, 1938: *Csurgóhát*, 1909: *Csurgóhát.* — A Fövényes-háttól délre, a margitai határnál folyó Szandalik mellett fekvő szántóföld és legelő Bagota déli határában. A területen Görbeháza és Újszentmargita osztozik. A név *Csurgó* előtagja a vizenyős területen egykor volt forrásra vagy kisebb vízfolyásra utalhat. A *hát* földrajzi köznévből 'vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő terület' jelentésben használatos. Vö. Csurgóháti nagyút. — ÉGy., FKNT., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, MaKF., TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 64, T10.FM.4. — T25-H3.

Csurgóháti nagyút 2022: *Csurgóuháti nagyút.* — A Szabó Bandi tanyájától a Csurgó-hátra vezető út, mely Bagota északnyugati határában található. — ÉGy. — T25-H1.

Dávid-liget 2013: *Dávid-liget*. — Nyárfaliget a Fövenyesen. Hallgató Dávid ültette, róla nevezték el. — ÉGy. — T17-H5.

Debreceni tanyája lásd **Úri-lak**

Dézsá-hát lásd **Dézsány 1.**

Dézsá-kanál lásd **Hollós 1.**

Dézsány 1. 2022: *Dézsán, Dézsánba ~ Dézsány-fenek ~ Dézsány laposa*, 2013: *Dézsány*, 1970: *Dézsány*, 1968: *Dézsány, -ba | Elég lapos terület, de hogy mijé nevezték el, aszt má az öregapám sē tutta mēmmondanyi*. 1967: *Dézsány*, 1864: *dézsán, dézsán lapossa*, 1858: *Désa hát*. — Egykori vizes, nádtermő hely, mélyen fekvő terület, ma szántóföld a hajdúböszörményi határ közelében. A Hutter és a Szakácsi-dűlő mellett található. Az adatközlők szerint azért nevezték el *Dézsány*-nak, mert ha nagy eső van, megáll benne a víz, mivel olyan a terület, mint egy dézsá. Valójában a hely Désány István nevű birtokosáról kapta a nevét, aki a Hajdúkerület első főkapitánya volt. PESTYNél külön szerepel *Dézsány* és *Dézsány laposa*, így az utóbbi név vélhetően a *Dézsány* laposabb részét jelölhet, ugyanez a második katonai felmérés térképén *Dézsá-hát*-ként szerepel. *Dézsány-fenek* néven is említik. Részei a Kis-Dézsány és a Nagy-Dézsány. Vö. Dézsány 2., Dézsány-csatorna, Dézsány-kanális. — ÉGy., H. FEKETE 1959: 55, MKFT., PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 4, TERGE 1968: 64. — T18-B4.

Dézsány 2. lásd **Hollós 1.**

Dézsány-csatorna lásd **Hollós 1.**

Dézsány-fenek lásd **Dézsány 1.**

Dézsány-kanális lásd **Hollós 1.**

Dézsány laposa lásd **Dézsány 1.**

Diáksziget 2022: *Diáksziget ~ Büfé*. — Presszó a Böszörményi utcán, a Hollós mellett. Nevét az magyarázza, hogy a fiatalok látogatják. Hívják *Büfé*-nek is. — ÉGy. — T54-B2.

Dohány 2013: *Dohány ~ Dohán ~ Dohánfőüd*. — Földterület a belterülettől északnyugatra, a Nagy-Kapros egy részén, az Eslári-Kaproson. Egykor dohánytermesztésre használták. *Dohányföld* néven is említik. — ÉGy. — T10-D4.

Dohányföld lásd **Dohány**

Dózsa-gyep 2022: *Dózsa-gyep ~ Kis-bagotasi-legelő*, 2013: *Dózsa-gyep*. — Gyepterület a település határának délkeleti részén, Bago-

tán, a böszörményi határ mellett. Az egykori Dózsa téeszről kapta a nevét. Elhelyezkedése miatt hívják *Kis-bagotasi-legelő*-nek is. Vö. Dózsa-gyepi-kút. — ÉGy. — T26-B2.

Dózsa-gyepi-kút 2022: *Dózsa-gyepi-kút*. — Kút Bagotától délkeletre, a Dózsa-gyepen. — ÉGy. — T26-C2.

Dózsa György tér 2022: *Dózsa György tér*. — A Dózsa György utcából nyíló kis utca a település belterületének déli részén. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-C4.

Dózsa György utca 2022: *Dózsa György utca*, 1967: *Dózsa utca*. — Utca a belterület déli részén, mely az Aradi utcát és a Böszörményi utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C4.

Dózsa-kút 1970: *Dózsa-kút*, 1968: *Dózsakút, -hó | Eszt arrú neveztek el, hogy egy Dózsa nevezetű gujázsgyerék belefűt*. — Kút a belterülettől délnyugatra. — PJFN. 24, TERGE 1968: 64. — T17-G3.

Dózsa téesz 2022: *Dózsa téesz*. — Az egykori Dózsa téesz épülete, mely Bagotán alakult 1959-ben, később egyesült a Bagotai téesszel, így jött létre az Új Élet téesz. — ÉGy. — T26-B2.

Dózsa utca lásd **Dózsa György utca**

Dögkút 2022: *Dögkút*. — Dögkút a település belterületétől nyugatra, a Bogárzó csatorna közelében. A név a *dögkút* 'elhullott állatok elföldelésére szolgáló ásott száraz kút' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT. — T17-G1.

Dögös lásd **Dögös-erdő**

Dögös-erdő 2013: *Dögös-erdőü ~ Dögös*. — Erdősáv a település külterületének nyugati részén, a Bogárzótól keletre, a Dögös-legelő mellett. *Dögös* néven is említik. — ÉGy. — T17-G1.

Dögös-legelő 1. 2022: *Dögös-legelőü*. — Legelő a település külterületének nyugati részén, a Bogárzó csatorna közelében, a Dögkút mellett. — ÉGy. — T17-G1H1.

Dögös-legelő 2. 1970: *Dögös-legelő*, 1968: *Dögöslegelő*, 1967: *Dögös legelő | A dögös elég jó legelő. Nevit a rajta lévő dögtemetőü kaptá*. — Legelő a település külterületének északi részén. Egykor dögtemető volt rajta. — PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 64. — T11-E5.

Egyeki-szállás 1864: *Egyeki tanya hely*, 1783: *Egyeki Szállás*. — Egykori épület a település

külterületének déli részén. A *szállás* földrajzi köznéven ezen a területen 'településtől rendszerint távol eső emberi lakóhely' jelentésben használatos. Erre vonatkozhat a PESTYNél szereplő **Egyeki-tanyahely** megnevezés. A név előtagja bizonyára a Görbeházától mintegy negyven kilométerre délnyugatra fekvő Egyekkel hozható összefüggésbe: talán onnan ide települt családok laktak. Hajdúböszörmény határában, a közelben *Kis-Egyek* nevű helyet ismerünk. — EKFT., FKNT., PESTY 1864/38: 269a. — T26-B3.

Egyeki-tanyahely lásd **Egyeki-szállás**

Egyes-domb 2022: *Egyes-domb*. — Régészeti-leg feltáratlan halom, mely a belterületről északra fekszik. Ez a legközelebbi domb a belterülethez viszonyítva, elnevezését ez magyarázza. Vö. Kettes-domb, Háromas-domb, Négyes-domb. — ÉGy. — T11-E5.

Egyes-erdő lásd **Háromszög-erdő**

Egyes-szántóföld lásd **Egyes-tábla**

Egyes-tábla 2022: *Egyes-tábla*, 2013: *Egyes-tábla ~ Egyes-szántóföld*. — Szántóföld a Fövényesen a Kerecsei úttól északra, a Háromszög-erdő mellett. A *tábla* földrajzi köznéven 'szántóföld' jelentésben használatos. Nevét az magyarázza, hogy a téesz idejében a területet megszámozták. **Egyes-szántóföld** néven is említik. — ÉGy. — T25-H1.

Egy-ház 2022: *Egy-ház*. — Egykori épület Bagota belterületétől nyugatra, a Gergely-foki-árokától délre. Az adatközlők szerint egyetlen ház volt ott, a növendékbivalyokat őrizte a lakója. Ma már nincs meg, elbontották. — ÉGy. — T25-H2.

Egyház-erdő 2013: *Egyház-erdő*, 1968: *Etyház-erdő | A csegeji, cserepesi út mente az, ami az etyházé vót*. 1967: *Egyház-erdő | Az egyház tulajdona volt ez az erdő*. — Erdő a Fövényesen, a Bagota-erdőtől északra. Nyárfákkal volt beültetve. Az egyház tulajdonában volt. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 22. — T26-B1.

Egyház-föld lásd **Egyházi-föld**

Egyházi-föld 2022: *Egyházi-föld ~ Egyház-föld ~ Egyházi-tábla*, 2013: *Egyházi-föld ~ Egyházi-tábla | Fövényes felé esett, oda jártak summásnak a nőjük. A summások tavasztól jártak kapálni, egyelni, aratáskor markot szedni, kukoricát törni*. 1968: *Étyházi tábla | Ez a föld az etyházé vót*.

A nevit is onnan kapta. 1967: *Egyházi tábla*. — A Fövényesen, a Nánási-Vitéztelektől délre fekvő dűlő. Birtokosáról kapta a nevét. **Egyház-föld** alakban és **Egyházi-tábla**-ként is említik. Vö. Egyházi-tanya, Egyház-kút. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 64. — T17-H4H5.

Egyházi-tábla 1. 2022: *Egyházi-tábla*, 2013: *Egyházi-tábla*, 1970: *Égyházi-tábla*. — A Bogárzó mellett, az Erdő aljától északra fekvő szántó. A község mindenkor papja birtokolta. — ÉGy., PJFN. 23. — T17-G3.

Egyházi-tábla 2. lásd **Egyházi-föld**

Egyházi-tanya lásd **Kántor-tanya**

Egyház-kút 2013: *Egyház-kút*. — Kút a Fövényesen, az Egyházi-földön. A kerülő lakása közelében volt, pontos helyére nem emlékeznek. — ÉGy.

Elülső-Lipcse 2022: *Elülső-Lipcse*. — Földterület a település keleti határában, a Lipcsei-hát északi, a belterülethez közelebb eső része. Vö. Hátsó-Lipcse. — ÉGy. — T18-B3.

Erdészház 2022: *Erdészház*, 2013: *Erdészház*. — Erdészház a Bágyi erdőben, mely a görbeházi és a folyási határon található. — ÉGy. — T17-F3.

Erdő alja 2013: *Erdő alja | A Bágyi erdő felé hord*. — Szántóföld a Bágyi-erdőtől délre, erre utal a neve. — ÉGy. — T17-F3.

Erdő utca 2022: *Erdő utca*, 2013: *Erdő utca*. — Utca a belterület északnyugati szélén, mely a Böszörményi utcából nyílik, és merőleges a Csonka utcára. A Dögös-erdő mellett fekszik. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-B3.

Eszlári-Kapros 2013: *Eszlári-Kapros*. — Földterület a település külterületének északi részén. A Nagy-Kaprosnak az Eszlári-tanya környékére eső részét nevezik így. — ÉGy. — T10-D4.

Eszlári-tanya 2022: *Eszlári-tanya*, 2013: *Eszlári-tanya*, 1970: *Észlári tanya*, 1968: *Észlári tanya | Juhodájok vannak benne. Laknak kint juhászok is családostú. A nevit is a tanyagazdárú kapta, mer aszt híjják Észlári Józsefnek, oszt ő van ot kint má vaty húsz éve*. 1967: *Eszlári tanya*. — Tanya a település külterületének északi részén, az Eszlári-Kaproson. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 64. — T10-D4.

Évi diszkont 2022: *Évi diszkont*. — Élelmiszerbolt az Arany János utcán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T54-B3.

Ezüst-erdő 1968: *Ezüsterdő*, 1967: *Ezüsterdő*. — Ezüstfenyővel telepített erdő a település nyugati határában, a Háromszög-erdőtől délre, Bagotától északnyugatra. — TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 64. — T26-A1.

Fábián lásd **Fábián-tanya**

Fábián-árok 2022: *Fábiján-árok*, 2013: *Fábiján-árok*. — Árok a település külterületén, a Nánási-Vitéztelek végében, a Fábián-tanya mellett. A Kántor-árok folytatása. — ÉGy. — T17-H4.

Fábián-fasor 2022: *Fábiján-fasor*. — Fasor a település nyugati részén, a Nánási-Vitéztelek és a Tyúkház között, a Fábián-tanya mellett. — ÉGy. — T17-H4.

Fábián-tanya 2022: *Fábiján-tanya*, 2013: *Fábiján-tanya ~ Fábiján*. — Tanyahely a település külterületén, a Nánási-Vitéztelek végén, a Fábián-ároktól északra. Az itt lakó Fábián Antalról nevezték el. **Fábián**-nak is említik. — ÉGy. — T17-H4.

Fa bolt 2022: *Fa bolt*. — Élelmiszerbolt a település belterületén, a Széchenyi utcán. Fából építették, ezért nevezik így. — ÉGy. — T54-C3.

Fácánnevelde 2022: *Fácánnevelde*, 2013: *Fácánnevelde*. — Terület a Bágyi-erdőben, az Erdészháznál. Nevét az ott lévő állattartó telepről kapta. — ÉGy. — T17-F3.

Farkas-hát 1968: *Farkashát* | *A régi öregök szerint ezénn a hejën ëty farkascorda ütött tanyát, os sok jószágot elpusztított. Innem van a terület neve*. 1967: *Farkashát*, 1762: *Farkas hát*. — Magasabban fekvő terület a belterület-től délkeletre, a Lipcsei-háttól keletre. Nevét a hagyomány szerint az ott tanyázó farkasokról kapta. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 66, T10.FM.37.

Fás-tanya 1967: *Fástanya* | *Eszt a tanyárú neveszték el, hogy a tanyát fával ültették körü*. Görbeháza déli részén van. 1944: *Fástanya*, 1939: *Fástanya*. — Egykori fasorral szegélyezett tanya a település délnyugati határszélén, a Fástanyasi út mellett. — Hnt., TARJÁNYI 1967: 6. — T25-G2.

Fástanyasi út 2013: *Fástanyasi út*. — Út, amely az újszentmargitai Bödön-hátról Bagotára vezet.

Nevét a közelében álló Fás-tanyáról kapta. — ÉGy. — T25-G2.

Fehér-egeres 2022: *Fehéregeres*, 1970: *Fehér-egeres*, 1968: *Fehéregeres, -be* | *Nagyoj jó szántóföd, innen éppen nyugatra esik. Nem vizes a föggye, de éppen azé sog benne az eger*. 1967: *Fehéregeres*. — Szántóföld a folyási határ közelében. A helybeliek szerint nevét az ott nagy számban előforduló egerekről kapta. Valószínűbb azonban, hogy a vízkedvelő égerfa egyik fajtája, a hamvas éger szolgált a névadás alapjául. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 64. — T17-G2.

Fehér-egeresi út 2022: *Fehér-egeresi út*. — Dűlőút a település nyugati, folyási határának közelében, a Fehér-egeres szántóhoz vezet. — ÉGy. — T17-G2.

Fenyőerdő 2013: *Fenyő-erdőü ~ Fenyves-erdőü*, 1968: *Fenyőserdő*. — Fenyőerdő a település déli határában, mely a Fövényesen a Fűzfavessző és a Nyárfás között fekszik. **Fenyves-erdő** formában is említik. — ÉGy., TERGE 1968: 66. — T25-H1.

Fenyőfás-erdő lásd **Karácsonyfás-erdő**

Fenyős-erdő lásd **Karácsonyfás-erdő**

Fenyves-erdő 1. lásd **Fenyőerdő**

Fenyves-erdő 2. lásd **Karácsonyfás-erdő**

Fészkes-erdő 1968: *Fészkeserdő* | *Észak felé esik a kössiktü. Azé híjják így, mer tele vót madárfészékkel, osz rajta maratt ez a név*. — Erdő a külterület északi részén, a benne lévő sok madárfészekről kapta a nevét. Ma nem ismert név. — TERGE 1968: 66.

Folyási-Bágy 2013: *Folyási-Bágy ~ Folyási-rész*. — A település nyugati határában, a folyási határ mentén, a Bágyi-erdő mellett levő terület. **Folyási-rész** néven is említik. — ÉGy. — T17-G3.

Folyási-rész lásd **Folyási-Bágy**

Forfa lásd **Forfa vendéglő**

Forfa vendéglő 2022: *Forfa vendéglőü ~ Forfa ~ Görbe ház*, 2013: *Forfa vendéglőü ~ Görbe ház ~ Görbe csárda ~ Szabó kocsmá ~ Szabóné kocsmája*. — Egykori csárda a település belterületén a Böszörményi utca és a Kolozsvári utca találkozásánál. Egyes vélekedések szerint a község névadója volt ez a csárda, mely alakjáról kapta **Görbe ház**, **Görbe csárda** nevét, ugyanis L-alakú volt, amit a környéken **görbe ház**-nak

hívnak. Később a Szabó család kocsmát üzemeltetett itt, ezért hívják **Szabó-kocsmá**-nak és **Szabóné kocsmájá**-nak is. Ezt követően vendéglátóhelyként üzemelt, ma rendezvényhelyszíneként funkcionál. A **Forfa** név az újabb épület építési technológiájára utal: a Faforgácsfeldolgozó Vállalat préselt forgácslemezből készült. — ÉGy. — T54-B2.

Forgács-kút 1968: *Forgácskút, -hó | Északnak esik a határba. Eszt a kutat azé neveszték el így, mer Forgácsék ásatták.* 1967: *Forgács kút.* — Egykori kút a külterület északi részén. Nevét készítettőjéről kapta. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 65.

Földesúti híd lásd **Hollós-híd**

Földúti híd lásd **Hollós-híd**

Fövenyes 2022: *Fövenyes, Fövenyesen ~ Fövenyes-hát ~ Fövenyesi-birtok | Meg vót még Bakotátúl visszább egy tanyahelység, az vót a Fövenyes-hát, ott születtem.* 2013: *Fövenyes ~ Fövenyes-hát ~ Fövenyesi-dűlőü,* 1981: *Fövenyes-hát,* 1970: *Fövenyös, Fövenyeshát,* 1968: *Fövenyös, Fövenyeshát | Káptalanyi terület vót. Jó szántófőt, csak néhun kavicsos, ahogy mink mongyuk, fövenyös.* 1967: *Fövenyes, Fövenyes-hát,* 1965: *Fövenyeshát, Fövenyeshátra | Sose vót ott föveny.* 1964: *Fövenyeshát, Fövenyeshát,* 1959: *Fövenyes hát, fövenyes,* 1957: *Fövenyes-hát,* 1956: *Fövenyeshát,* 1955–1960: *fövenyes-hát, Fövenyes,* 1951–1952: *Fövenyeshát,* 1947: *Fövenyeshát, Fövenyes hát,* 1947: *Fövenyes,* 1947: *Fövenyeshát,* 1945: *Fövenyeshát pusztá,* 1945: *Fövenyes, Fövenyeshát, Fövenyeshát,* 1944: *Fövenyeshát,* 1943: *Fövenyes hát,* 1941: *Fövenyeshát,* 1939: *Fövenyeshát,* 1938: *Fövenyes hát,* 1927: *Fövenyeshát,* 1918: *Fövenyes-hát,* 1916: *Fövenyeshát,* 1916: *Fövenyeshát,* 1916: *Fövenyeshát, Fövenyes, Fövenyeshát,* 1916: *Fövenyeshát,* 1909: *Fövenyeshát, Fövenyeshát,* 1909: *Fövenyes-hát, Fövenyös-hát,* 1900: *Fövenyeshát,* 1870: *Fövenyeshát,* 1851: *Fövenyes,* 1476/1477: p. *Fewenyés.* — Nagy kiterjedésű sík terület, szántó és legelő a település belterületétől délnyugatra, Bagotától északra. 1476-ban a Hunyadiak birtokai között találjuk a Szabolcs megyei Böszörmény mezővárost és tartozékait, köztük Fövenyest is. Később az egri főkáptalani uradalomhoz tartozott, amely a 19. század végén kúriát építtetett a területén

a tisztartó számára. Ennek épületét az 1970-es években bontották el. 1885-ben lakott helyként jegyzik *Fövenyes-hát* néven. A helybeliek ma azonos értelemben használják a *Fövenyes* és **Fövenyes-hát** kifejezéseket, de egykor ezek külön objektumot jelölhettek: TERGE a Fövenyes legeltetésre használható részét nevezi *Fövenyes-hát*-nak. Említik **Fövenyesi-dűlő** és **Fövenyesi-birtok** néven is, korábban **Fövenyes-hát-pusztá**-ként is szerepelt. A helynév a helybeliek által is használt *fövenyes* 'kavicsos (föld)' köznévből származik. Vö. Fövenyes-háti általános iskola, Fövenyes-hát-tanya, Fövenyesi-árok, Fövenyesi út. — BENCSIK 1974a: 236, Cs. 1: 633, ÉGy., FÉNYES 1851/2: 23, FKNT., GÖRÖMBEI 1965: 10, Hnt., Kat., L9.V.629.c/1, L9.V.680.b/1, L9.VI.181.III/7, L9.XVII.525/1, L9.XVII.552/1, L9.XXIII.9.c/32, L26.28/3, MaKF., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, NÉMETH 2023: 132, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 65, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T9.SzmK.38/1–66, T9.SzmK.39/1–56, T9.SzmK.39/1–569, T9.SzmK.40/1–13, T10.FM.4, T16.T.152, T16.T.562, T16.T.584. — T17-G5H5.

Fövenyes-hát lásd **Fövenyes**

Fövenyes-háti általános iskola 2013: *Fövenyes-háti általános iskola ~ Iskola ~ Általános iskola | A vasút, Kutrica mellett, a Magtárral szemben, a Fövenyesi út bal oldalán, már nincs meg, akácerdőü van a helyén.* — Egykori iskola a Fövenyesen. Ma már nincs meg, a helyén erdő van. **Iskola, Általános iskola** néven is említik. — ÉGy. — T17-H5.

Fövenyes-háti-tanya lásd **Fövenyes-hát-tanya**

Fövenyes-hát-pusztá lásd **Fövenyes**

Fövenyes-hát-tanya 1945: *Fövenyeshát tanya, Fövenyes tanya,* 1938: *Fövenyes háti tanya,* 1916: *Fövenyeshát tanya,* 1907: *Fövenyeshát tanya,* 1902: *Fövenyeshát tanya,* 1900: *Fövenyesháti tn. [tanya],* 1870: *Fövenyeshát tanya.* — Egykori tanya a határ déli részén, a Kis-Bagota-tanyától északra. Ma már nincs meg, a helyén a Gál-gyep van. Ma nem ismert név. **Fövenyes-háti-tanya** és **Fövenyes-tanya** formában is említik. — Hnt., Kat., L9.XVII.552/1, T9.SzmK.39/1–56, T10.FM.4, T16.T.526. — T26-A1.

Fövényesi-árok 2022: *Fövényesi-árok*, 2013: *Fövényesi-árok*, 1970: *Fövényesi-árok*, 1968: *Fövényesi árok*, 1967: *Fövényesi árok*. — Patak, amely a település nyugati határában, a Fövényesen folyik keresztül. Párhuzamosan halad az Örvényszögi úttal. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 65. — T17-F5.

Fövényesi-birtok lásd **Fövényes**

Fövényesi-dűlő lásd **Fövényes**

Fövényesi út 2013: *Fövényesi út*. — Földút a Fövényesen, amely a Nánási-Vitéztelektől délre, a Fábíán-árok és a Kántor-árok találkozásától indul, és Bagota felé vezet. — ÉGy. — T17-H5.

Fövényes-tanya lásd **Fövényes-hát-tanya**

Füüdő-rét 1968: *Füüdő-rét* | *A nyugati föcsatorna mentyim van, oszt itt a rétné szoktak a csatornába fürdenyi*. 1967: *Füüdő-rét*. — A Nyugati-föcsatorna fürdésre használt része volt a külterület nyugati részén. Pontos helye ismeretlen. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 65.

Füzes lásd **Füzes-szántó**

Füzes-szántó 2022: *Füzes-szántó* ~ *Füzes*, 2013: *Füzes-szántó*, 1970: *Füzes-szántó*, 1968: *Füzes-szántó* | *Érdekessenn alakút ennek a neve. Elösször csak Füzes vót, mer csak fűszfát termett. Asztán osz szépen sorba fölszántogatták. A nevíbű még a régi is mēmmaratt, mēk hozzá is montuk hoty szántó*. 1967: *Füzes-szántó*. — Nagy kiterjedésű szántóföld a belterületől nyugatra, a folyási határszélén. Nevét az egykor ott növő fűzfáról kapta. **Füzes** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 65. — T17-G2.

Füzfavessző 2013: *Füzfavessző* ~ *Nyolcas-tábla*. — Földterület, mely a Fövényesen, a Kerecsei-táblától délre fekszik. Nevét onnan kapta, hogy sok fűzfa volt benne. **Nyolcas-tábla**-nak a téesz idejében nevezték el. — ÉGy. — T25-G1H1.

Füz-telep 2022: *Füz-telep*, 2013: *Füz-telep* ~ *Füz-telepi-rész* ~ *Füz-telepesi-düllő*, 1970: *Füz-telep*, 1968: *Füsztelep* | *Amibe még mindég termelnek fűzet, aszt a részt most Füsztelepnek híjjuk*. 1967: *Füztelep*, 1957: *Füztelep*. — Mocsaras, lapos terület a folyási határ mellett, az M3 autópályától északra. Füzfavesszőt termesztettek rajta kosárfonáshoz. **Füz-telepi-rész** és **Füz-telepesi-düllő** néven is említik. Vö.

Füz-telepesi-kút. — ÉGy., L26.28/3, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 5, TERGE 1968: 65. — T17-G2.

Füz-telepesi-dűlő lásd **Füz-telep**

Füz-telepesi-kút 2013: *Füz-telepesi-kút* ~ *Füz-telepi-kút*. — Kút a Füz-telepen. **Füz-telepi-kút** formában is említik. — ÉGy. — T17-G2.

Füz-telepi-kút lásd **Füz-telepesi-kút**

Füz-telepi-rész lásd **Füz-telep**

Galagonyás-rét 2022: *Galagonyás-rét*, 1970: *Galagonyás-rét*, 1968: *Galagonyásrét*, 1967: *Galagonyásrét*. — Rét, legelő a település nyugati határában, a Bágyi-erdőtől északra. A névadás motivációja bizonyára az lehetett, hogy sok galagonyabokor volt a területen. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 66. — T17-G2.

Gál-gyep 2022: *Gál-gyep*, 2013: *Gál-gyep* ~ *Gál-gyepesi-rész* ~ *Gál-gyepi-dűlő*, 1970: *Gál-gyep*, 1968: *Gálgyep* | *A görbeházi határ déli részén terű el. A legellője nagyój jó*. 1967: *Gálgyep*, 1959: *Gálgyepesi düllő*, *Gálgyepesi rész*, 1957: *Gálgyep*. — Telepített erdő, korábban legelő, mely a Bágytól délre fekszik. Nevét a tulajdonosáról kapta, mivel füves terület volt, azért hívták *gyep*-nek. **Gál-gyep(es)-i-dűlő**, **Gál-gyepesi-rész** néven is említik. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, L26.28/3, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 66. — T17-G5.

Gál-gyepesi-dűlő lásd **Gál-gyep**

Gál-gyepesi-rész lásd **Gál-gyep**

Gál-gyepi-dűlő lásd **Gál-gyep**

Gardi-kút 2022: *Gardi-kút*, 2013: *Gardi-kút*, 1970: *Gardi-kút*, 1968: *Gardikút*, *-hó*, 1967: *Gardi kút*. — Kút, mely a Fövényesen található. Nevét ásatójáról kapta. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 66. — T17-G5.

Gátórház 2022: *Gátórház*. — A település északnyugati határszélén levő gátórház, a Nyugati-föcsatorna mellett. — ÉGy. — T10-B5.

Gergely-foki-árok 2022: *Gergely-foki-árok*. — Vízelvezető árok, mely Bagotától nyugatra található, a Fövényes-hátról indul, és a Hollos-Dézsány-csatornába folyik bele. Az elnevezés eredete ismeretlen. — ÉGy. — T25-H2.

Gergely-lapos 1970: *Gergely-lapos*, 1968: *Gergelylapos* | *Am mēk keletnek van. Nem jó terület, mer lapos, os sog benne a víz*. 1967: *Gergelylapos*. — Sík terület, rét, legelő a külterület északkeleti részén. Állítólag egy gulyásról nevezték

el. — PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 66. — T10-D3.

Gólya-rét 2022: *Gója-rít*, 2013: *Gója-rít*, 1970: *Gója-rét*, 1968: *Gójarét* | *Víz is vót a közepibe, osz nagyon sog gója vót ott*. 1967: *Gólyarét*. — Lapályos földterület az északkeleti határreszen. Sok béka, illetve rovar van benne, ezért számos gólya tanyázik rajta. Ez magyarázza a nevét. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 67. — T11-E3.

Gombás-rét 2022: *Gombás-rít*, 2013: *Gombás-rít*, 1970: *Gombás-rét*, 1968: *Gombásrét* | *Rengeteg gomba nyő a rétënn*. 1967: *Gombásrét*. — Rét a belterület északi részénél, a Petőfi tér mellett, a Csordakút környékén. Az adatközlők szerint jó gombatermő terület. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 6, TERGE 1968: 66. — T11-E5.

Görbe lásd **Görbeháza**

Görbe csárda lásd **Forfa vendéglő**

Görbeház lásd **Görbeháza**

Görbe ház lásd **Forfa vendéglő**

Görbeházi-belvíztároló lásd **Kotró**

Görbeházi-csatorna lásd **Kotró**

Görbeházi dűlő lásd **Nagy út**

Görbeházpuszta lásd **Görbeháza**

Gulyakút 2022: *Gujakút*, 1981: *Gulyakút*. — Kút Bagotától délre, a Csordagyepi-legelőtől nyugatra. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T26-A3B3.

Gurdonyos 2013: *Gurdonyos*, *Gurdonyosba*, 1970: *Gurdonyos*, 1968: *Gurdonyos, -ba* | *Ez még ojjan föld, amibe mindég búzát vettek, oszt a végim má tele vót gurdonnyal a búza*. 1967: *Gurdonyos*. — Szántóföld, mely a belterülettől keletre fekszik. A nyelvhasználók szerint gazzal, vagyis gurdonnyal benőtt hely. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 67, ÚMTsz. *gurdon*². — T18-B1.

Gyalogtestületi-hodály 2022: *Gyalogtestületi-hodáj*, 2013: *Gyalogtestületi-hodáj ~ Hodáj*. — Épület, mely a külterület északi részén, az Eszlári-Kaproson az Eszlári-tanyától északra található. Egykor a polgári gyalogtestületi bizottság jóságait tartották itt. **Hodály** néven is említik. — ÉGy. — T10-C4.

Gyalogtestületi-legelő 2022: *Gyalogtestületi-legelő*. — Legelő az északnyugati határszélen. A polgári gyalogtestületi bizottság adta ki a

területet marhák legeltetésére, elnevezését erről kapta. — ÉGy. — T10-C3.

Gyulai lásd **Gyulai-dűlő**

Gyulai-dűlő 2022: *Gyulaji-düllő*, 2013: *Gyulaji-gyep*, *Gyulaji*, 1981: *Gyulai dűlő*, 1941: *Gyulai dűlő*. — Fűvel benőtt terület, mely a Polgárról Hajdúnánás felé vezető út jobb oldalán, a külterület északi részén, a Gyulai-tanya mellett fekszik. Tulajdonosáról kapta a nevét. **Gyulai-gyep**-nek és egyszerűen csak **Gyulai**-nak is nevezik. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9. — T11-F5.

Gyulai-gyep lásd **Gyulai-dűlő**

Gyulai-tanya 2022: *Gyulaji-tanya*, 2013: *Gyulaji-tanya*, 1941: *Gyulai tny. [tanya]*, 1943: *Gyulai tny. [tanya]*, 1883: *Gyula tn. [tanya]*. — Egykori tanya, mely a belterülettől északra található a Gyulai-dűlőn. A tanyaépületet elbontották, csak egy hodály van meg, ahol ma is állattartás folyik. Egy korai forrás **Gyula-tanya** néven említi. — ÉGy., HKFT., MaKF., T16.T.584. — T11-F5.

Gyula-tanya lásd **Gyulai-tanya**

Hajdúnánási út lásd **Csegei út**

Hajnal utca 2022: *Hajnal utca*, 1967: *Hajnal utca*, *Asztalos János utca*. — Utca a település belterületének déli részén, mely összeköti a Böszörményi utcát és az Aradi utcát. Hivatalos neve *Hajnal utca*, 2015 óta nevezik így, korábban *Asztalos János utca* volt a neve. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C5.

Halál-kanyar lásd **Sári-kanyar**

Hármas lásd **Hármas-határ**

Hármas csárda 1927: *Hármas cs[árda]*, 1900: *Hármas cs[árda]*, 1883: *Hármas cs[árda]*. — Egykori csárda a település belterületétől délkeletre, a Hajdúböszörménybe tartó út mellett, a határ szélén. A név előtagja azzal van összefüggésben, hogy a csárda a Hármasnak is nevezett Hármas-határban állt. Ma nem ismert név. — HKFT., T16.T.526, T16.T.562. — T18-C3.

Hármas-domb 2022: *Hármas-domb*. — A külterület északi részén, a Kis-Keszegestől északra fekvő halom. Elnevezése az *Egyes-domb*, *Kettes-domb* és *Négyes-domb* helynevekkel áll összefüggésben. — ÉGy. — T11-E5.

Hármas-halom 1972: *Három hát*, 1929–1937: *Hármas halom*, 1882: *Háromhát*, 1858: *Hármas*

halom, 1824: *Hármas halom*. — Görbeháza (egykor Polgár), Hajdúnánás és Hajdúböszörmény határának találkozását jelzi. Határkő is állt rajta. A forrásokban **Három-hát** alakban is előfordul. Vö. Hármas-határ. — KISS 1929–1937: 63, KÖRÖSI 1972: 31, MKFT., T10.FM.44, VARGA 1882: 129. — T18-B3.

Hármas-határ 2022: *Hármas-határ-düllő*, 2013: *Hármas-határ*; 1990: *Hármas, Hármasi, Hármas-határ, Határ-dűlő*, 1981: *Hármas-határ-dűlő*, 1972: *Hármas határ*, 1970: *Hármas-határ*; 1968: *Hármas-határ | Jó szántóföld. Hármas-határkő van a közepin*. 1967: *Hármas határ*; 1938: *Hármas-határ, Hármas-határ*; 1897: *Hármas*, 1896: *Hármas*, 1870: *Hármas*, 1865: in predio *Hármas* penes viam Nánásiensem, 1839: *Hármasi*, 1783: *Hármas határ*; 1761: *Hármas Határ Dülleje, Határ Dülleje*. — A határnak az a része, mely a hajdúböszörményi, a hajdúnánási és a görbeházi (az egykori polgári) hármashatár környékét foglalja magába. **Hárm(i), Hármas-határ-dűlő(je), Határ-dűlő** és **Határ dűlője** néven is említik. Vö. Hármas-halom, Hármas csárda, Hármas-tábla. — BENCSIK 1974a: 236, DRAVICZKY 1990: 31, ÉGy., Kat., KÖRÖSI 1972: 31, L9.V.301.c/1, L9.V.301.c/2, MoFnT. 2/9, MOLNÁR 1938: 17, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 67, T9.HvT.5/b, T10.FM.46, T10.FM.94. — T18-C3.

Hármas-határ-dűlő lásd **Hármas-határ**

Hármas-határ dűlője lásd **Hármas-határ**

Hármasi lásd **Hármas-határ**

Hármasi-puszta 1864: *Hármasi puszta, Hármosi puszta*, melyhez tartoznak, úgymint, bágy oldali kaszálló, bágy oldali legelő, Liptsei hát környéke, Liptsei hát, polgári bágy, bágy nádas, bágy tisztássa, és bágyi mocsár, és Debreczeni Út. — Nagy kiterjedésű határrész volt, amely az egykori Polgár keleti határának Hajdúböszörménnyel érintkező térségét foglalta magába. Bár PESTYNÉL azt olvashatjuk, hogy „a' *Hármasi puszta*, csupán csak Hajdú Böszörménnyel határos”, a név előtagja minden bizonnyal a *Hárm(i), Hármas-határ* helynévből alakult. — PESTY 1864/38: 269a.

Hármas-tábla 2013: *Hármas-tábla*. — Földterület a település nyugati határában, a Fövényesen. Részei a Kis-Hármas és a Nagy-Hármas.

Nevét az magyarázza, hogy a téesz idejében a területeket megszámozták. — ÉGy. — T25-H1.

Hármas-tanya lásd **Bágy-tanya**

Harmincötös 2022: *Harmincötös*. — A településről Hajdúböszörmény, illetve Polgár felé vezető Harmincötös útnak a külterületi szakaszait nevezik így. — ÉGy. — T17-G1.

Harmónia 2022: *Harmónia*. — Vegyesbolt a település belterületén, mely a Vereckeai utcán található. Elnevezését tulajdonosától kapta. — ÉGy. — T54-C3.

Három-ág 2022: *Három-ág | A Kotróú-csatorna, a Bogárzú és a Bágy-Szandaliki-csatorna találkozási pontja a polgári határban*. 2013: *Három-ág ~ Három-ágasi-dűlő*, 1970: *Három-ág*, 1968: *Háromág, -hó | A kösség délkeleti részim van. Három kanális van ott összefojva egymással*. — A Kotró-kanális melletti sarokban, a Bágyi-erdő és a Bujdosó-erdő között, három csatorna összefolyásánál fekvő dűlő. Az adatközlők szerint háromszög alakja volt. **Három-ágasi-dűlő** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 24, TERGE 1968: 67. — T17-F3.

Három-ágasi-dűlő lásd **Három-ág**

Három-hát lásd **Hármas-halom**

Háromszög-erdő 2022: *Háromszög-erdő ~ Háromszögű-erdő ~ Egyes-erdő*, 2013: *Háromszög-erdő*. — Tölgyerdő a külterület nyugati határában, mely a Fövényesen, a Kerecse mellett fekszik. Nevét alakjáról kapta. **Háromszögű-erdő** formában is említik. Hívják **Egyes-erdő**-nek is, ugyanis az Egyes-tábla mellett fekszik. — ÉGy. — T25-H1.

Háromszögű-erdő lásd **Háromszög-erdő**

Hársfa utca 2022: *Hársfa utca*. — Utca Bagota belterületén, mely párhuzamos az Akácfa utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-A5.

Határ-dűlő lásd **Hármas-határ**

Határ dűlője lásd **Hármas-határ**

Hatöles-dűlő 2013: *Hatöles-dűlő*. — A Hatöles úttól délre fekvő szántóföld. — ÉGy. — T18-A5.

Hatöles-erdő 1968: *Hatöles erdő | A görbeházi határ erdejei közül ez a legmagosabb. Errü maratt a neve*. 1967: *Hatöles erdő*. — Erdő volt a település határában, vélhetően a Hatöles út közelében. Pontos helye ismeretlen. — TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 67.

Hatöles út 2022: *Hatöles út*, 2013: *Hatöles út*, 1981: *Hatöles út*. — Földút, mely a Fövényesen húzódik és hat öl széles, hogy két szekér elférjen egymás mellett. A Bagotára vezető útra merőlegesen halad. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T17-H5.

Hatöles út

Fotó: Harangi Mária

Hátsó-Lipcse 2022: *Hátsó-Lipcse*. — Földterület a település keleti határában, a Lipcsei-hát déli, a belterületől távolabb eső része. Vö. Elül-ső-Lipcse. — ÉGy. — T18-B3.

Hevesi-dülő 2013: *Hevesi-düllő*. — Dülő, mely a Nánási-Vitéztelektől délre, a Huttertől keletre fekszik. A Hevesi-tanya körül lévő földterületet nevezték így, melyet a Hevesi család birtokolt. — ÉGy. — T18-B4.

Hevesi-kút 2022: *Hevesi-kút*. — Kút a Hevesi-tanya mellett. — ÉGy. — T18-A5.

Hevesi-tanya 2022: *Hevesi-tanya*, 2013: *Hevesi-tanya* | *Hevesiek építettek itt tanyát, Hevesi Dénesé volt, a háború előtt jóval éltek itt, már nincs meg, lebontották*. 1970: *Hevesi-tanya*, 1968: *Hevesi tanya*, 1967: *Hevesi-tanya*. — Egykori tanya a Hevesi-dülőn. Ma szántó van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 7, TERGE 1968: 67. — T18-B5.

Hodály lásd **Gyalogtestületi-hodály**

Holló-csatorna lásd **Hollós 1.**

Hollós 1. 2022: *Hollóus ~ Hollóu-csatorna ~ Hollóus-Dézsány-csatorna*, 2013: *Hollóus ~ Hollóus-csatorna ~ Hollóus-kanális ~ Dézsán ~ Dézsán-kanális ~ Dézsány ~ Dézsány-csatorna*, 1981: *Hollós-Dézsány-csatorna*, 1959: *Hollós-Dézsány*, 1959: *Hollós-ér*, 1945: *Hollós, Hollós*, 1944: a *Hollós* tája vadlibák ezrének lesz kedves tanyája, 1941: *Hollós ér*, 1918: *Hollós ér*, 1909: *Hollós*, 1900: *Hollós ér*, 1883: *Hollós*

ér, 1864: *hollós*, 1858: *Hollós ér*, *Désa kanal*. — Belvízvezető csatorna, mely a belterület déli részéről indul, és a külterület déli részén a Hortobágyba ömlik. Mielőtt keresztelné a Bagotai utat, balra ágazik ki belőle a Kántor-árok. **Holló-csatorna**, **Hollós-csatorna**, **Hollós-kanális**, **Hollós-ér** néven is említik. A névbokor a 18. századra nyúlik vissza (lásd Hollós-fok), a névadás indítéka talán a terület madárvilága lehetett. **Dézsány-csatorna**, **Dézsány**, **Dézsány-kanális**, **Dézsá-kanál** nevét azért kaphatta, mert a Dézsány nevű fölterületen halad keresztül. Ezek valójában a csatorna egyes szakaszait nevezik meg, ezért néha összefoglalóan **Hollós-Dézsány-csatorna**-ként is szerepel. Vö. Hollós-dülő, Hollós-híd, Hollós-tanya, Hollós-zug, Lina néni kanálisa. — ÉGy., H. FEKETE 1959: 67, HKFT., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, L9.XXIII.9.c/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 269a, T16.T.150, T16.T.525. — T18-A2.

Hollós 2. lásd **Hollós-dülő**

Hollós-csatorna lásd **Hollós 1.**

Hollós-Dézsány-csatorna lásd **Hollós 1.**

Hollós-Dézsány-csatorna

Fotó: Szalatyán Erzsébet

Hollós-dűlő 2013: *Hollóus-düllőü ~ Hollóus ~ Hollóus mögötti düllőü*, 1870: *Hollós*. — Szántófeld Bagotától északkeletre, mely a Huttertől délre fekszik. Keresztül folyik rajta a Hollós. **Hollós** és **Hollós mögötti dűlő** néven is említik. — ÉGy., Kat. — T26-B1B2C1.

Hollós-ér lásd **Hollós 1**.

Hollós-fok 1864: *hollós fok*, 1858: *Hollós fok*, 1854: *Hollós fok*, 1750: *Hollósfok*. — A Hortobágyba ömlő Hollós torkolatvidékének egykori megnevezése a görbeházi, az újszentmargitai és a balmazújvárosi hármashatárnál. — H. FEKETE 1959: 67, MKFT., PESTY 1864/38: 269a, T1.S.78.1806/24–27. — T26-A5.

Hollós-híd 2022: *Hollós-híd ~ Földesúti híd ~ Földúti híd*, 2013: *Hollós-híd*. — Híd a Hollóson a belterülettől délre, a Hollós-tanya közelében. A rajta átvezető út burkolata miatt hívják **Földesúti híd**-nak és **Földúti híd**-nak is. — ÉGy. — T18-B5.

Hollós-kanális lásd **Hollós 1**.

Hollós mögötti dűlő lásd **Hollós-dűlő**

Hollós-tanya 2013: *Hollóus-tanya*. — Egykori tanya, mely a Hollós mellett, a Hollós-hídnál feküdt. Ma már nincs meg, a helyén szántófeld van. — ÉGy. — T18-B5.

Hollós-zug 2022: *Hollóus-zug*, 1981: *Hollós-zug*, 1897: *Hollószug*. — Háromszög alakú szántóterület a település déli határában, a Böszörményi-legelőtől északra, a Hollós mellett. — ÉGy., MoFnT. 2/9, T10.FM.46. — T26-B3.

Horti lásd **Hortobágy**

Horti-Király-domb 2022: *Horti-Kiráj-domb*, 2013: *Kiráj-domb ~ Horti-kiráj-domb*, 1981: *Horti Király domb*, 1970: *Kiráj-domb*, 1968: *Kiráj domb | Dombos terület. Egy gazdag ember vót a gazdája, oszt arrú neveszték el így. Nagyoy jó termótalaj*. 1965: *Hortyikirálydomb, Hortikirálydomb | A nánási kövesút mentiben van egy kicsike domb*. 1930: *Hortikirálydomb*, 1916: *Hortikirálydomb*, 1916: *Hortikirálydomb*, 1909: *Hortikirálydomb*, 1909: *Hortikirálydomb*, 1883: *Király domb*, 1870: *Hortikirálydomb*, 1864: *Király dombi gyep*, 1853: in praedio *Királydomb*, ?1800: *Király dombján*, 1783: *Kiraly Halom*, 1762: *Király Dombja*. — Halom a külterület északi részén, a Hajdúnánásra vezető úttól délre. Átnyúlik Polgár területére is. **Király-domb**, **Király dombja** és **Király-halom** formában is

említik. A névadás indítékát nem ismerjük, a *Király* előtag bizonyára személynévi eredetű lehet. A névhez később járuló *Horti* előtag egyértelműen a halom elhelyezkedésére utal. Egyes adatközlők szerint azért kapta a nevét, mert Horthy Miklós ide járt vadászni, őt pedig királynak tartották. Mások a Hortobágy folyó nevének *Hort* előtagjával hozzák kapcsolatba. — BENCsik 1974a: 242, ÉGy., EKFT., GÖRÖMBEI 1965: 11, Kat., L9.VI.181.III/7, M. NEPPER-SÖREGI-ZOLTAI 1981: 41, PESTY 1864/38: 268b, PJFN. 24, TERGE 1968: 68, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.38/1–66, T9.SzmK.42/1–15, T10.FM.37, T10.FM.93. — T11-F3.

Hortobágy 2022: *Hortobágy ~ Horti ~ Rítesi*, 2013: *Hortobágy ~ Hortobágyi-kanális ~ Hortobágyi-főcsatorna ~ Hortobágy-csatorna*, 1981: *Hortobágy*, 1941: *Hortobágy*, 1918: *Hortobágy*, 1900: *Hortobágy*, 1897: *Hortobágy*, 1889: *Hortobágy*, 1883: *Hortobágy*, 1870: *Hortobágy folyó*, 1858: *Hortobágy*, 1783: *Hortobágy*. — Folyó, mely a település déli határvonalát adja. Ezen a szakaszon ömlik bele a Hollós. A név a *Hort* és a *Bágy* helynevek összetételéből alakult. A mai adatközlők rövidítve **Horti**-nak hívják, de **Rítesi**-ként is említik, mivel a hajdúböszörményi *Rét* felől érkezik a görbeházi határba. **Hortobágy-folyó**, **Hortobágy-csatorna**, **Hortobágyi-csatorna**, **Hortobágyi-főcsatorna** és **Hortobágyi-kanális** néven is szerepel, ez utóbbi névváltozatai a vízfolyás szabályozott jellegére utalnak. — BÉRES 2014, ÉGy., EKFT., HKFT., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, T16.T.108, T16.T.150, T16.T.373, T16.T.525. — T26-B5.

Hortobágy-csatorna lásd **Hortobágy**

Hortobágy-folyó lásd **Hortobágy**

Hortobágyi-főcsatorna lásd **Hortobágy**

Hortobágyi-kanális lásd **Hortobágy**

Hutter 2022: *Hutter ~ Hutter-telek | A káptalani időüben Pölcz Rezsőhöz tartozott, rizstelep vót rajta annak idején. Ma szántófüüd, rígen vótak tanyák itt, például a Misi-tanya, Hevesi-tanya*. 2013: *Hutter ~ Hutér*, 1959: *Huteri düllő*, *Huteri lakos*, 1956: *Huter*. — Földterület a külterület keleti részén, mely a Kotrótól délre fekszik. Lapályos rész, átnyúlik a hajdúböszörményi határba is. A név eredete bizonytalan, esetleg családnévből alakulhatott. **Hutter-telek**, **Huteri-dűlő** néven is említik. Vö. Hutter-tanya.

— ÉGy., Hnt., L9.XXIII.9.c/10, ÚCsnT. *Hutter, Huter*. — T18-B5.

Hutteri-dűlő lásd **Hutter**

Hutter-tanya lásd **Misi-tanya**

Hutter-telek lásd **Hutter**

Ibolya utca 2022: *Iboja utca*. — Utca Bagota belterületén, mely az Akácfa utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-A5.

Iskola lásd **Fövényes-háti általános iskola**

Iskola utca 2022: *Iskola utca*, 1967: *Iskola utca*. — Utca a belterület északi részén, mely a Böszörményi utcát köti össze a Kassai utcával. Nevét az ott egykor álló Régi iskoláról kapta. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B2C2.

Istálló 2013: *Istálló*. — Egykori épület a Fövényesen, a Kastély előtt. Fúrott kút volt előtte. — ÉGy. — T26-A1.

Íves presszó 2022: *Íves presszó*. — Egykori presszó a buszmegálló mellett, mely ma már nem üzemel. Elnevezését a korábban a helyén álló épület alakja magyarázza. — ÉGy. — T54-B2.

Izrael-tanya 1927: *Izrael tn. [tanya]*, 1900: *Izrael tn. [tanya]*, 1883: *Iszrael tn. [tanya]*. — Egykori tanya, mely a Fövényes-háttól északkeletre a böszörményi határ mellett fekszik. Ma nem ismert név. A névadás indítékát sem ismerjük, talán zsidó tulajdonosa volt. — HKFT., T16.T.526, T16.T.562. — T18-B4.

Jeges-tábla 1968: *Jegestábla | Ez a terület a görbeházi határ délnyugati részén fekszik. Nagyor rossz termőterület. Azé híjják Jegestáblának, mer amikor bevették, mindék csag gasz terméd benne*. 1967: *Jeges-tábla*. — Szántóföld a külterület délnyugati részén. Nevét a korábbi magyarázatok szerint a talaj rossz minősége miatt kapta. Ma nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 67.

Jókai utca 2022: *Jókai utca*, 1967: *Jókai utca*. — Utca a település belterületének déli szélén, melyet a Széchenyi utca keresztez. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B3.

József Attila utca 2022: *József Attila utca*, 1967: *József Attila utca*. — Utca a település belterületén, melyet a Hajnal utca keresztez. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C4.

Juhászok tanyája 2013: *Juhászok tanyája*. — Juhászlakként használatos tanya, mely a

külterület déli részén, a Hollós partján áll. — ÉGy. — T26-B4.

Juhász-tanya 2013: *Juhász-tanya*. — Tanya a település nyugati határában, a Gál-gyep közelében. Nevét azért kapta, mert mindig juhott tartottak ott. — ÉGy. — T17-F4.

Juhtelep 2013: *Juhtelep*. — Állattartó telep, mely a Kis-Kaproson fekszik. A Ságvári tévesz volt, még ma is működik. — ÉGy. — T17-G1.

K. III. csatorna lásd **Kis-Kotró**

Kakukk-erdő 1968: *Kakukk erdő | Az erdőt éty Kakukk nevezetű embër ültette. A nevelvel tartyák számonn azóta is*. 1967: *Kakukk erdő*. — Erdő a település határában. A helybeliek korábbi magyarázata szerint telepítőjéről kapta a nevét. Ma nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 68.

Kalmár-lapos 2022: *Kalmár-lapos*, 2013: *Kalmár-lapos*, 1970: *Kalmár-lapos*, 1968: *Kalmár-lapos | Eszt a földet éty Kalmár nevű emberrű neveszték el, hogy mijé, aszt má most nem tunnyi*. 1967: *Kalmár lapos*, 1864: *Kalmár Pál fenek*. — Mélyen fekvő terület, legelő, mely a település belterületétől északra, a Kaproson fekszik. Az adatközlők szerint itt volt a Kalmár-tanya, erről kapta a nevét. A 19. században *Kalmár Pál-fenek* néven említik. — ÉGy., PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 68. — T11-E3.

Kalmár Pál-fenek lásd **Kalmár-lapos**

Kalmár-tanya 2013: *Kalmár-tanya*. — Egykori tanya a Kalmár-lapason. Ma már nincs meg, helyén szántóföld van. — ÉGy. — T11-E3.

Kántor árka 2013: *Kántor árka ~ Kántor-árok*. — Árok, mélyedés, mely a Hollós és a Fábán-árok között található. Nevét a mellette álló Kántor-tanya magyarázza. *Kántor-árok* formában is említik. — ÉGy. — T18-A4.

Kántor-árok lásd **Kántor árka**

Kántor-tanya 2022: *Kántor-tanya*, 2013: *Kántor-tanya ~ Egyházi-tanya ~ Káptalani-tanya*, 1970: *Kántor-tanya*, 1968: *Kántortanya | A falu régi kántortanítójáru neveszték el eszt a tanyát, mer ot lakot, meg ott is tanított*. 1967: *Kántor-tanya*. — Egykori tanya az Egyházi-földön. A kántoré volt, innen kapta a nevét. *Egyházi-tanya* és *Káptalani-tanya* néven is említik. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 68. — T18-A4.

Káposztás 2013: *Káposztás*. — Káposztatermesztésre használt terület, mely a község belterületétől délre, a Bagotai úttól nyugatra, a Patkós mellett található. — ÉGy. — T18-A2.

Kapros 2022: *Kapros, Kaproson ~ Kaprosok ~ Kaprospuszta*, 2013: *Kapros ~ Kaprosi-rét ~ Kapros-főüd*, 1970: *Kapros*, 1968: *Kapros, -ba | Ahogy észak felé mēnnyünk, nemsoká it van ez a föld. A neve azé van, mer akarmit vetneg bele, as sosē termi mēg jó, de kaprot asz bősīgēsen terem*. 1959: *Kaprosi* részen, 1955–1960: *Kapros*, 1933: *Kapros*, 1927: *Kapros-puszta*, 1918: *Kapros psz. [puszta]*, 1918: *Kapros*, 1916: *Kaprosi dűlő*, 1909: *Kaprosi dűlő, Kapros*, 1909: *Kapros*, 1900: *Kapros puszta*, 1897: *Kapros*, 1896: *Kapros*, 1883: *Kapros-puszta*, 1883: *Kapros*, 1882: *Kapros*, 1877: *Puszta Kapros, Kapros*, 1870: *Kapros, Kapros puszta*, 1870: *Kapros puszta*, 1864: *Kaprosi puszta, Kapros* környéke, 1858: *Puszta Kapros*. — Nagy kiterjedésű sík terület a település északi határszélén. Területe a polgári határba is átnyúlik. A helybeliek elmondása szerint a második világháború előtt az egrí káptalan birtoka volt, ők nevezték el, valószínűleg arról, hogy kapásnövényeket termesztettek benne. Mások szerint csak a (vad)kapor terem benne jól. Nagy része legelő, egy része rét, ahová a csordát hajtották egykor, egy része pedig dohányföld volt. Részei a Nagy-Kapros és a Kis-Kapros, összefoglaló megnevezésük a **Kaprosok**. BENCSIK szerint a 19. század közepétől lakott hely. Ennek megfelelően **Kapros(i)puszta**, **Pusztakapros** néven is említik. Újabban földrajzi köznévi utótaggal kiegészítve is használják a nevé, **Kapros-föld**, **Kaprosi-dűlő**, **Kaprosi-rét** formában. Vö. Eszlári-Kapros, Kaprosi-csatorna, Kaprosi-ház, Kapros-tanya, Ságvári-Kapros. — BENCSIK 1974a: 14, ÉGy., HKFT., Hnt., Kat., L9. VI.181.III/7, L9.XXIII.9.c/10, L26.28/3, MKFT., PESTY 1864/38: 269a, 270a, PJFN. 23, TERGE 1968: 67, T1.S.78.1806/28–32, T1.S.79.929/8, T9.SzmK.32/1–33, T10.FM.46, T10.FM.93, T10.FM.94, T16.T.150, T16.T.526, T16.T.562. — T10-C5D4.

Kapros-föld lásd **Kapros**

Kaprosi-csatorna 2022: *Kaprosi-csatorna*. — Csatorna, amely a település északnyugati részén, a Nyugati-főcsatorna mellett folyik, a Kapros nevű határrészen. — ÉGy. — T10-B4.

Kaprosi-dűlő lásd **Kapros**

Kaprosi-ház 1858: *Kaprosi ház*. — Egykori épület a Nagy-Kaproson. A második katonai felmérés térképén *Kaprosi ház*-ként szerepel, ez azonban nem tanyaközpont, hanem annak egyetlen épületére vonatkozó megnevezés. — MKFT. — T10-D4.

Kaprosipuszta lásd **Kapros**

Kaprosi-rét lásd **Kapros**

Kaprosi-tanya lásd **Kapros-tanya**

Kaprosok lásd **Kapros**

Kaprospuszta lásd **Kapros**

Kapros-tanya 2013: *Kapros-tanya*, 1970: *Kapros-tanya*, 1927: *Kapros tn. [tanya]*, 1918: *Kapros tn. [tanya]*, 1907: *Kapros tanya*, 1902: *Kapros tanya*, 1900: *Kapros tn. [tanya]*, 1883: *Kapros tn. [tanya]*, 1858: *Kaprosi Tanya*. — Tanya, mely a Hajdúnánásra vezető úttól délre a Kaproson található. **Kaprosi-tanya** formában is említik. — ÉGy., HKFT., Hnt., MKFT., PJFN. 19, T16.T.526, T16.T.562, T22.B.IX.a.2076. — T11-E3.

A Kapros-tanya 1980-ban

Fotó: Gombos László

Káptalani-tanya lásd **Kántor-tanya**

Káptalan utca lásd **Szabadság utca**

Karácsonyfás-erdő 2022: *Karácsonyfás-erdőü ~ Fenyves-erdőü ~ Fenyőfás-erdőü*, 2013: *Karácsonyfás-erdőü*, 1970: *Fenyős-erdő, Karácsonyfás-erdő*, 1968: *Karácsonyfás erdő | A káptalan idején, az 1900-as évek elején kis fenyvest telepítettek ide, de a második rendszerváltásra annyira lecsökkent a fenyőállomány, hogy csak a neve maradt. Kerecsétől továbbhaladva keletre, a tisztiút másik oldalán van a Karácsonyfás erdő*. — Erdőterület, mely Bagotától nyugatra található a margitai határ közelében. A helybeliek szerint *Karácsonyfás-erdő*-nek a görbeháziak,

Fenyves-erdő-nek pedig a bagotaiak hívják, de előfordul **Fenyős-erdő**, **Fenyőfás-erdő** néven is. — ÉGy., PJFN. 26, TERGE 1968: 93. — T25-H2.

Kassai utca 2022: *Kassai utca*, 1967: *Kassai utca*. — Utca a belterület északi részén, mely párhuzamos a Böszörményi utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B1.

Kastély 2013: *Kastéj*. — Egykori épület a Fövényesen, a Lóré vasút mellett, melynek ma már csak a helye van meg. Az adatközlők szerint az intéző lakott ott, az épület előtt istálló, fűrott kút, lakások, magtár is állt. — ÉGy. — T26-A1.

Kecskés-dűlő 2013: *Kecskés-dűllőj*. — Szántó a település nyugati határában, a Bágyon, a Nagy út mellett. Nevét tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T17-G2.

Kecső-tanya 2022: *Kecső-tanya*. — Tanya a Lipcsei-háton, a Kotrótól északra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T18-B3.

Kerecse 1. 2013: *Kerecse ~ Kerecsei-tábla*, 1970: *Kerecse*, 1968: *Kerecse, -re*, 1967: *Kerecse*, [1900]: *Kerecse*, 1864: *keretse, keretse környéke, keretsei mocsár*, 1810: *Kerecsény*, 1808: *Kerecseny*. — A Fövényestől nyugatra, a Háromszög-erdő mellett fekvő legelő, gyep-terület és szántóföld. Részei a Kis-Kerecse és a Nagy-Kerecse. A történeti források mocsaras vidéknek jelölik, korábban egy tó állt rajta. Egykori **Kerecseny** neve az ott élő *keretsen* 'egyfajta sólyom' madarakra utalhat. Jelentésének elhomályosulásával a név végén álló *-n* hangot helyragként értelmezheték, és elhagyták. **Kerecsei-tábla** formában is említik. — ÉGy., LIPSZKY, Map., LIPSZKY, Rep., PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 20, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 68, T10.FM.162. — T25-G2.

Kerecse 2. lásd **Kerecse-csatorna**

Kerecse-csatorna 2022: *Kerecse-csatorna ~ Kerecse ~ Kerecsei-csatorna*. — Csatorna, mely a település nyugati határrészén található. A Kerecse nevű földterületről indul, és a Bágyszandali-csatornába folyik bele. **Kerecsei-csatorna** és **Kerecse** formában is említik. — ÉGy. — T17-F5.

Kerecsei-csatorna lásd **Kerecse-csatorna**

Kerecsei-tábla lásd **Kerecse 1.**

Kerecsei út 2013: *Kerecsei út*. — Út, mely a Fövényesről a Kerecsére tart. — ÉGy. — T25-G1.

Kerecseny 1. 1806: *Lacus Kerecseny*. — Egykori nagy kiterjedésű lápos terület a jelenlegi Kerecse-csatorna helyén. — LIPSZKY, Map.

Kerecseny 2. lásd **Kerecse 1.**

Kerek-erdő lásd **Akác-erdő**

Keresztdűlő 1. 2013: *Keresztdűllőj*. — Két egymással párhuzamosan futó hosszabb dűlőutat összekötő rövid dűlőút. A Bagotai úttól Folyás felé tart. — ÉGy. — T17-G2.

Keresztdűlő 2. 2013: *Keresztdűllőj*. — A Fövényesi utat a Bagotai úttal összekötő dűlőút a Bagotai-erdőtől északra. — ÉGy. — T17-H5.

Kesi 2022: *Kesi*. — Festékbolt, mely a Böszörményi utcán található. Tulajdonosáról, Keserű Miklósnéról kapta a nevét. — ÉGy. — T54-B2.

Keszeges 2022: *Keszeges | Szikes vót, csak fű vót benne, semmire se jó. Kis tó, illetve nagyobb érszerű, megállt benne a víz.* 2013: *Keszeges ~ Keszeges-lapos ~ Keszeg-lapos*, 1970: *Keszegés-lapos*, 1968: *Keszegeslapos | Nagyol lapos terület, sokszor víz áll azonn, nem lehet termelny benne sëmmit sè.* 1909: *Keszeges*, 1864: *keszegesi gyep, Keszeges*, 1854: *Keszeges*, 1843: *Keszeges*. — Lapos terület, mely a belterületről északra, a Kaproson található. Átnyúlik Hajdúnánás területére is. Két része van: a Kis-Keszeges és a Nagy-Keszeges. Egykor bizonyára tartósan víz borította, amelyben sok volt a keszeg. **Keszeg(es)-lapos** néven is említik, korábban pedig **Keszegesi-gyep**-ként is előfordult. Vö. Keszeges-erdő. — BENCsik 1974a: 240, ÉGy., L9.VI.181.III/7, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 23, TERGE 1968: 68, T1.S.78.1806/24–27. — T10-D5.

Keszeges-erdő lásd **Kondás-kúti-erdő**

Keszegesi-gyep lásd **Keszeges**

Keszeges-lapos lásd **Keszeges**

Keszeg-lapos lásd **Keszeges**

Két erdő köze 2022: *Két erdő köze*. — Terület a település nyugati határában, a Fövényesen, a Varjas-erdő és a Bagotai-erdő között. — ÉGy. — T26-A1B1.

Kétgémes-kút lásd **Kétgémű-kút**

Kétgémű-kút 2022: *Kétgémű-kút ~ Kétgémes-kút*, 2013: *Kétgémű kút*, 1981: *Kétgémű-kút*, 1970: *Két-gémű-kút*, 1968: *Kédgémű kút, -hó | A falu legelőjim észak felé van éty kút, aminek kéd gékje is van, ojjan nagy.* 1967: *Kétgémű*

kút. — Kút, mely a Nagy-Kaproson található. Ma már nem működik. **Kétegemes-kút** formában is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 8, TERGE 1968: 68. — T10-D4.

Kettes-domb 2022: *Kettes-domb*. — A külterület északkeleti határszélén, az Egyes-dombtól északra fekvő halom. Elnevezése az *Egyes-domb*, *Hármas-domb* és *Négyes-domb* helynevekkel áll összefüggésben. — ÉGy. — T11-E5.

Kettes-szántó föld lásd **Kettes-tábla**

Kettes-tábla 2013: *Kettes-tábla ~ Kettes-szántó-föld*. — Földterület a Fövényesen, az Egyes-táblától délre. Részai a Kis-Kettes és a Nagy-Kettes. Nevét az magyarázza, hogy a téesz idejében a területeket megszámozták. **Kettes-szántó föld** formában is említik. — ÉGy. — T25-H1.

Kettős-rész 1945: *Kettős rész*, 1916: *Kettős rész*, 1909: *Kettős rész*. — Földterület Nagy-Bagotánál, a Nyíregyházi-résszel szemben, a Hollóstól keletre. Ma nem ismert név, a névadás indítékát sem ismerjük. — L9.VI.181.III/7, L9.X-VII.552/1, T9.SzmK.32/1–33. — T18-B4.

Kígyós 1968: *Kígyós, -ra* | *A görbeházi határ déli részim van. Aszt terjesztik rúla, hogy ot sok kígyók vótak*. — Ma nem ismert a név, helyét sem ismerjük pontosabban. — TERGE 1968: 69.

Kilences-tábla 2013: *Kilences-tábla*. — A Négyes-táblától délre fekvő szántó föld a Fövényesen. Nevét az magyarázza, hogy a téesz idejében a területeket megszámozták. — ÉGy. — T25-H2.

Király-domb lásd **Horti-Király-domb**

Király-dombi csárda lásd **Tanyi-kocsma**

Király-dombi kocsma lásd **Tanyi-kocsma**

Király-dombja lásd **Horti-Király-domb**

Királyhágó utca 2022: *Királyhágó utca*, 1967: *Királyhágó utca*. — Utca a belterület északi részén, mely a Kassai utcát köti össze a Böszörményi utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C3.

Királyhágó utcai temető lásd **Új temető**

Király-halom lásd **Horti-Király-domb**

Kis-Bagota lásd **Új-Bagota**

Kis-bagotasi-legelő lásd **Dózsa-gyep**

Kis-Bagota-tanya 1924: *Kis-Bagota tn. [tanya]*, 1918: *Kis-Bagota tn. [tanya]*, 1907: *Kis-bagota tanya*, 1904: *Kis-Bagota tanya*, 1904: *K[is]-Bagota t[anya]*, 1900: *Kis-Bagota t[anya]*, 1897: *K[is] Bagota t[anya]*, 1889: *K[is] Bagota*

t[anya], 1883: *Kis Bagota tn. [tanya]*. — Egykori tanya, mely Bagota mai területétől északra található, előtagja a Nagy-Bagota-tanyától különítette el. Ma nem ismerik az elnevezést. — HKFT., Hnt., KOGUTOWICZ 44, T16.T.108, T16.T.109, T16.T.150, T16.T.373, T16.T.526, T26.18/1. — T17-G5.

Kis Bágy halma 2022: *Bágy halma*, 2013: *Bágy halma ~ Bágy-halom ~ Bágy-halmasi-rész*, 1965: *Kisbágyhalma*, 1964: *Kisbágyhalom*, *Kisbágyhalma*, 1930: *Kisbágyhalma*, 1927: *Kis bágy halom*, 1925: *Kisbágyhalma*, 1916: *Kisbágyhalma*, 1916: *Kisbághalmi tanya*, 1909: *Kisbágyhalma*, 1907: *Kisbágyhalom tanya*, 1902: *Kisbágyhalom tanya*, 1900: *Kis-bágy hal[om]*, 1900: *Kisbágyhalom*, 1900: *Kis-Bágyhalom*, 1898: *Kis-Bágyhalom*, 1892: *Kisbágyhalom*, 1883: *Kis bágy Hlm. [halom]*, 1871: *Kisbágy Halmánál*, 1870: *Kis bágy*, 1858: *Kis bágy halom*. — Lapos, vizenyős terület a település határának nyugati szélén, Folyás határa mellett. Egykor számos tanya állt ezen a területen, erre utal a **Kis-Bágyhalmi-tanya** és a **Kis-Bágyhalom-tanya** elnevezés. A *kis* előtag a Folyás területén lévő Bágy-halmi-tanyához való viszonyítást fejezi ki. Forrásokban **Kis-Bágy-halom** formában is előfordul. Görbeháza önállósulásával a *Kis Bágy halma* megnevezést a **Bágy halma** váltotta fel, emellett **Bágy-halom** és **Bágy-halmasi-rész** néven is említik. — BENCSIK 1974a: 241, ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 17, HKFT., Hnt., L9.VI.181.III/7, MKFT., MVV. 19: 71, T1.S.79.929/8, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T9.SzmK.38/1-66, T9.SzmK.42/1–15, T10.FM.85, T16.T.526, T16.T.562. — T17-G1.

Kis-Bágyhalmi-tanya lásd **Kis Bágy halma**

Kis-Bágy-halom lásd **Kis Bágy halma**

Kis-Bágyhalom-tanya lásd **Kis Bágy halma**

Kis-Dézsány 2022: *Kis-Dézsány*, 1981: *Kis-Dézsány*. — Földterület, a Dézsány kisebbik része, mely a Bagotai út mellett található, a Nagy-Dézsánytól délre. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T18-A5B5.

Kis dühögő lásd **Kis kocsma**

Kis-erdő 1. 2022: *Kis-erdő*, 1970: *Béke-erdő*, 1968: *Béke erdő* | *Ez az erdő kipusztulóba van. A valamikori erdészrű kapta a nevit*. 1967: *Béke erdő*. — Erdő, mely a belterülettől északra, a Bikás-lapostól keletre fekszik. Elnevezését mé-

rete magyarázza. Egykor a Béke téesz tulajdona volt, ezért hívják **Béke-erdő**-nek is. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 3, TERGE 1968: 63. — T11-E5.

Kis-erdő 2. lásd **Kis-varjasi-erdő**

Kis-Hármas 2022: *Kis-Hármas*. — Szántófield a település nyugati határában a Fövényesen, a Nagy-Hármastól keletre. — ÉGy. — T25-H1.

Kis-Kapros 2022: *Kis-Kapros*, 2013: *Kis-Kapros*, 1981: *Kis-kapros*, 1970: *Kis-kapros*, 1964: *Kiskapros*, 1961: *Kiskapros*, 1959: *Kiskapros*, 1957: *Kiskapros*, 1955–1960: *Kis Kapros*, *Kis-kapros*, 1951–1952: *Kiskapros*, 1943: *Kiskapros*, 1941: *Kiskapros*, 1939: *Kiskapros*, 1925: *Kis-kapros*, 1916: *Kiskapros*, 1909: *Kiskapros*, 1909: *Kis-kapros*, 1900: *Kiskapros*, 1870: *Kiskapros*. — Sík terület a külterület északnyugati részén a polgári határ mellett, mely a Nagy-Kaprostól nyugatra fekszik. A Kapros kisebbik része. Az adatközlők elmondása szerint egykor a csorda legeltetésére használt terület volt. A Kis-Kapros területén van a Ságvári-Kapros. Vö. Kis-Kaprosi-víztároló, Kis-Kapros-tanya. Lásd Kis-Kapros (Polgár). — ÉGy., Kat., L9.VI.181.III/7, L9.XXIII.9.c/10, L26.28/3, MaKF., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 23, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T10.FM.85, T16.T.152, T16.T.584. — T10-C4C5.

Kis-Kaprosi-víztároló lásd **Víztározó**

Kis-Kapros-tanya 1943: *Kiskapros-tny. [tanya]*, 1941: *Kiskapros tny. [tanya]*, 1927: *Kis Kapros tn. [tanya]*, 1918: *Kis-Kapros tn. [tanya]*, 1916: *Kiskapros tanya*, 1909: *Kiskapros tanya*, 1907: *Kiskapros tanya*, 1904: *Kis-Kapros tanya*, 1904: *K[is]-Kapros t[anya]*, 1902: *Kiskapros tanya*, 1900: *Kis-Kapros tn. [tanya]*, 1897: *K[is] Kapros t[anya]*, 1889: *K[is] Kapros t[anya]*, 1883: *Kis Kapros tn. [tanya]*, 1870: *Kiskapros tanya*. — Egykori tanya, mely a Nagy-Kapros-tanyától délnyugatra, a Kis-Kapros területén állt. Ma nem ismert név. — HKFT., Hnt., Kat., KOGUTOWICZ 44, L9.VI.181.III/7, MaKF., T9.SzmK.32/1–33, T16.T.108, T16.T.109, T16.T.150, T16.T.373, T16.T.526, T16.T.562, T16.T.584. — T10-C5.

Kis-Kerecse 2022: *Kis-Kerecse*, 1981: *Kis-kerecse*, 1941: *Kiskerecse*, 1824: *Kis Keretse*, 1810: *Kis Keretse*. — A település nyugati, margitai határában található földterület, a Kerecse kisebbik része. Vö. Nagy-Kerecse. — BENCSIK

1974a: 241, ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9, T10.FM.44. — T10-C5.

Kis-Keszeges 2022: *Kis-Keszeges*, 2013: *Kis-Keszeges*, 1970: *Kis-keszeges*, 1968: *Kis-keszeges*, *-be*, 1967: *Kis-keszeges*, 1864: *kis keszeges*. — Földterület a belterületől és a Bikás-lapostól északra. A Keszeges kisebbik, keleti része. Vö. Nagy-Keszeges. — ÉGy., PESTY 1864/38: 269b, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 68. — T11-E5.

Kis-Kettes 2022: *Kis-Kettes*. — Szántófield a település nyugati határában, a Fövényesen, az Egyes-erdőtől délre. A Kettes-tábla kisebbik része. Vö. Nagy-Kettes. — ÉGy. — T25-H1.

Kis kocsmá 2022: *Kis kocsmá ~ Kis dühöngőü ~ Tudakozóü | Itt mérték a jószágot, mer itt vót mérleg, itt itták az áldomást rá. Méretéről lett elnevezve, régen volt mellette táposbót is, az már nincs*. — Kocsmá, mely a Petőfi utca sarkán van. **Kis dühöngő** néven is említik, és **Tudakozó**-nak is hívják, hiszen mindent tudnak ott az emberek. — ÉGy. — T54-C3.

Kis-Kotró 2022: *Kis-Kotróü ~ Káhármas-csatorna*. — Mesterséges csatorna, mely a Hollost köti össze a Hortobágy folyóval. Nevét az magyarázza, hogy a tőle délre fekvő Kotrónál rövidebb. A vízügyi neve **K. III. csatorna**, de a falubeliek is ismerik ezt a megnevezést. — ÉGy. — T18-B3.

Kis-kút 2022: *Kis-kút*, 1981: *Kis-kút*. — Kút, mely a Böszörményi-legelön található, a keleti határhoz közel. Nevét méretéről kapta. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T26-B4.

Kis magtár 2013: *Kis magtár*. — Épület, mely magtárként funkcionált a Fövényesen. A Magtár mellett található, annál kisebb méretű építmény. — ÉGy. — T26-A1.

Kis-Négyes 2022: *Kisnégyes*. — Földterület a település nyugati határában, a Fövényesen, a Nagy-Négyestől keletre. A Négyes-tábla kisebbik része. — ÉGy. — T25-H1.

Kisnyíregyháza lásd **Bagota**

Kis-tanya lásd **Szabó Bandi tanyája**

Kis-tanyasi-kút 2013: *Kis-tanyasi-kút ~ Pólon-kút*. — Egykori kút, mely a Kis-tanya területén található a Fövényesen. A **Pólon-kút** elnevezés motivációja ismeretlen. — ÉGy. — T17-G5.

Kistelep 2022: *Kistelep*, 2013: *Kistelep*, 1967: *Kistelep* | *A felszabadulás előtt a cselédek, nap-számosok és az 1-2 holddal rendelkező szegények lakták*. 1959: *Kisujtelepi* lakos. — Újabban épített településrész a belterület északi részén, a Petőfi teret foglalja magába. Történeti forrásokban **Kis-újtelep**-nek is nevezik. Vö. Nagytelep. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C2.

Kis-tó 1. 1968: *Kistó, -hó* | *Éty kis méretű tó van ott a mezőn, de körülötte a föld jó szántó*. 1967: *Kis-tó*. — Egykori tó a település délnyugati határában a Fövényesen, a Gál-gyeptől északnyugatra. Neve a tó méretére utal. Ma már nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 69.

Kis-tó 2. 1967: *Kis-tó*. — Nehezen művelhető vizenyős szántóföld a határ északi részén. Ma nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 10.

Kis-újtelep lásd **Kistelep**

Kis-varjasi-erdő 2022: *Kis-varjasi-erdő*, 2013: *Akác-erdő* ~ *Kis-erdő*, 1970: *Akác-erdő*, 1968: *Akác-erdő*, *Akác* | *Nagyon szép kerek erdő volt, de most má kipusztuloba van. Az erdő faállománya akác*. — Újabban telepített akác-erdő – erre utal korábbi *Akác* és *Akác-erdő* megnevezése – a külterület nyugati részén, a Harmincötös út és a Nyugati-főcsatorna találkozásánál. Mérete miatt hívják **Kis-erdő**-nek. Nincs összefüggésben a Varjas-erdővel. Megnevezését bizonyára az ott előforduló varjú madárról kapta. — ÉGy., PJFN. 23, TERGE 1968: 62. — T10-B5.

Kisvasút lásd **Lóré**

Kisvasúti-szántó 2013: *Kisvasúti-szántó*, 1970: *Kis-vasúti-szántó*, 1968: *Kisvasúti szántó* | *A kösség déli részire esik. A káptalan idejibe volt ot éty kisvasút*. 1967: *Kisvasúti szántó*. — Szántóterület, mely a Bagotai út mellett található, a Lóré, más néven Kisvasút déli oldalán. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 69. — T26-B1.

Kocsis-dűlő 2013: *Kocsis-dűllő*. — Szántóföld, mely a belterülettől keletre fekszik, a nánási határ mellett. Nevét az itt álló Kocsis-tanyáról kapta. — ÉGy. — T18-C2.

Kocsis-dűlő sor lásd **Kocsisné fasorja**

Kocsisné fasorja 2022: *Kocsisné fasorja*, 2013: *Kocsis-dűlő sor*. — Fasor a Kocsis-tanya mellett.

Hamar meghalt a férje, így a fasor már Kocsisné-ről kapta a nevét. **Kocsis-dűlő sor** néven is említik. — ÉGy. — T18-B2C2.

Kocsis-tanya 2022: *Kocsis-tanya*, 2013: *Kocsis-tanya*. — Tanya, a belterülettől keletre, a Kocsis-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T18-C2.

Kocsma lásd **Bagotai kocsma**

Kolozsvári utca 2022: *Kolozsvári utca*, 1967: *Kolozsvári utca*. — Utca a település belterületének északi részén, összeköti a Böszörményi utcát és a Kassai utcát. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B2.

Kondás-kúti-erdő 2013: *Kondás-kúti-erdő* ~ *Keszeges-erdő*. — Erdő a belterület északi része mellett, a Válykostól északra, a Gombás-rét mellett. A Csordakút mellett fekszik, erről kapta a nevét. **Keszeges-erdő**-nek is hívják, mivel a Keszegesen terül el. — ÉGy. — T10-D5.

Kopott-árok 2022: *Kopott-árok*, 2013: *Kopott-árok* ~ *Lovász-árok*. — Árok a Nyakas-lapostól délre, Folyás felé vezet. Elnevezését az magyarázza, hogy az árok már majdnem eltűnt, csupán kis mélyedés van a helyén. Hívják **Lovász-árok**-nak is, ugyanis az egykori Lovász-tanya mellett halad el. — ÉGy. — T17-G5.

Kormos-föld 2022: *Kormos-föld*. — Földterület Bagota belterületétől nyugatra. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T25-H2.

Kossuth téesz 2022: *Kosút téesz*, 1967: *Kossuth téesz*. — Egykori major a település belterületének északnyugati részén, a Polgár irányába vezető Harmincötös út jobb oldalán. A Kossuth téesz központja volt. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 1. — T17-H1.

Kossuth utca 2022: *Kosút utca*, 1967: *Kossuth utca*. — Utca a belterület középső részén, amely a Böszörményi utcát és a Széchenyi utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C3.

Kotró 2022: *Kotró* ~ *Görbeházi-csatorna*, 2013: *Kotró* ~ *Kotró-kanál* ~ *Kotró-kanális* ~ *Görbeházi-csatorna* ~ *Nagy-kanális* ~ *Tiszakeszi-csatorna*, 1981: *Görbeházi-belvíztároló*, *Görbeházi-csatorna*, 1970: *Kotró*, 1968: *Kotró*, 1967: *Kotró*, 1959: *Kotró* csatornától, 1864: *Kotró*. — Csatorna, mely a belterülettől délre halad, és Folyás felé távozik a görbeházi határból. Kelet-nyugati irányban folyik. Belefolyik a Lip-

csei-kanális, a Lina néni kanálisa és a Bogárzó is a Bágyi-erdő mellett. Belvíz elvezetésére hozták létre, kotrógéppel ásták ki, erről kapta a nevét. Térképes forrásokon gyakran **Görbeházi-csatorna**-ként szerepel, **Görbeházi-belvíztároló**-ként is említik. Hívják **Tiszakeszi-csatorná**-nak is, mivel Folyás határában a Tiszakeszi-főcsatornával van összeköttetésben. A helybeliek **Kotró-kanális** és **Kotró-kanál** néven is említik, mérete miatt hívják **Nagy-kanális**-nak is. Vö. Kis-Kotró. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 69. — T18-A4.

Kotró-kanál lásd **Kotró**

Kotró-kanális lásd **Kotró**

Kovács-föld 2022: *Kovács-főüd.* — Földterület Bagota belterületétől nyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T25-H2.

Kovács János tanyája 2022: *Kovács János tanyája.* — Tanya a külterület keleti részén, a belterülettől keletre. — ÉGy. — T18-B1C1.

Kozma-tanya 2013: *Kozma-tanya*, 1970: *Kozma-tanya*, 1968: *Kozmatanya*, 1967: *Kozmatanya.* — Tanya a Hatöles út mellett, a település keleti, böszörményi határszélén. Egykori tulajdonosáról nevezték el, ma a Tóth család lakja. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 69. — T18-B5.

Kölcsey utca 2022: *Kölcsei utca*, 1967: *Kölcsey utca.* — Utca a belterület déli szélén, mely a Böszörményi utcát köti össze a Rákóczi utcával. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-D5.

Kövér-föld 2022: *Kövér-főüd.* — Földterület Bagota belterületétől nyugatra. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T25-H2.

Kövesút 1. lásd **Bagotai út**

Kövesút 2. lásd **Böszörményi utca**

Közöskút 2022: *Közöskút*, 1981: *Közös kút.* — Kút, mely Bagotától délre, a Tunyogi-legelőn található. A név a *közöskút* 'a falu, falurész vagy utca lakosai által közösen épített és használt kút' földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNt., MoFnT. 2/9. — T25-H3.

Községháza 2022: *Kössígháza.* — Épület a belterület középső részén, a Böszörményi utcán. Az önkormányzat működik benne. — ÉGy. — T54-B2.

Kutrica 2013: *Kutrica.* — Egykori épület a Fövényesen, az Iskola mellett, melyben disznókat neveltek. Ma már nincs meg. — ÉGy. — T17-H5.

Ladmaci-föld 2022: *Ladmaci-főüd.* — Földterület a Bagota belterületétől délre, a Csurgó-háton. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T25-H3.

Lágeresi-tanya lásd **Szabó Bandi tanyája**

Lecsapolóárok 2022: *Lecsapolóárok.* — Árok, mely a település nyugati határában, a Fövényesen a Kettes-, Hármas-, Négyes-táblákat választja el a Kis-Kettes, Kis-Hármas és Kis-Négyes területétől. — ÉGy. — T25-H1.

Lengyel-tanya 2022: *Lengyel-tanya*, 2013: *Lengyel-tanya.* — Tanya a böszörményi határnál, a Polgári-Vitézteleken. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T18-B3.

Lina néni árka lásd **Lina néni kanálisa**

Lina néni csatornája lásd **Lina néni kanálisa**

Lina néni kanálisa 2022: *Lina néni kanálisa ~ Lina néni csatornája*, 2013: *Lina néni kanálisa ~ Lina néni árokja | Szokott benne lenni víz. Lina orosz asszonyról, néniről neveztek el.* — Ért, mely a község belterületén, a Böszörményi utca északi részétől indul. Keresztülfolyik a községen, a kertek alatt halad, a nyugati faluszélen. Az adatközlők szerint a *Lina néni kanálisa* a Hollósnak a belterületen folyó része. Beleömlik a Kotróba. **Lina néni árka** és **Lina néni csatornája** formában is említik. — ÉGy. — T54-B2B3.

Lipcse 2013: *Lipcse, Lipcsére ~ Lipcse-düllőü ~ Lipcsei-düllőü ~ Lipcse-rész*, 1970: *Lipcse*, 1968: *Lipcse, -re*, 1967: *Lipcse*, 1955–1960: *Lipcse.* — Jó minőségű szántóföld, mely a belterülettől délre, a Bagotai út mellett fekszik. A helybeliek szerint gazdag emberek földje volt, a hagyomány úgy tartja, hogy egy *Lipcse* nevű birtokosé volt. Lapos, vizes terület, egykor nád és vessző is sok termett benne, dohányt is termeltek rajta, majd a téesz gyümölcsöse volt ott. **Lipcse(i)-dűlő** és **Lipcse-rész** néven is említik. Vö. Elülső-Lipcse, Hátsó-Lipcse, Lipcsei-hát, Lipcsei-kanális, Lipcsei út. — ÉGy., L26.28/3, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 69. — T18-A3.

Lipcse-dűlő lásd **Lipcse**

Lipcse-hát lásd **Lipcsei-hát**

Lipcsei-dűlő lásd **Lipcse**

Lipcsei-hát 2022: *Lipcsei-hát ~ Lipcse-hát*, 2013: *Lipcsei-hát ~ Lipcse-hát*, 1965: *Lipcsehát*, 1964: *Lipcsei hát, Lipcseihát*, 1961: *Lipcse h[át]*, 1959: *Lipcsehát*, 1957: *Lipcsehát*, 1955–1960: *Lipcseh[át]*, 1951–1952: *Lipcsehát*, 1945: *Lipcsei hát*, 1943: *Lipcsei hát*, 1941: *Lipcsei hát*, 1939: *Lipcsei hát*, 1930: *Lipcsei hát*, 1927: *Lipcsei hát*, 1925: *Lipcsei hát*, 1918: *Lipcsei hát*, 1918: *Lipcseihát*, 1916: *Lipcseihát, Lipcsei hát*, 1909: *Lipcsei hát*, 1909: *Lipcsei ház*, 1907: *Lipcseihát p[uszt]*, 1904: *Lipcsei hát*, 1904: *Lipcsei hát*, 1900: *Lipcsehát*, 1900: *Lipcseihát*, 1897: *Lipcsei hát*, 1889: *Lipcsei hát*, 1883: *Lipcsei hát*, 1870: *Lipcsei hát*, 1864: *Liptsei hát, Liptsei hát környéke*. — A Lipcse magasabban fekvő, déli része. Papi birtok volt, az egri káptalan területe. A káptalan idejében lakott terület volt. Történeti forrásokban *Lipcsei-hát-puszt*a formában is előfordul, és hívják *Lipcse-hát*-nak is, egy ízben – bizonyára tévesen – *Lipcsei-ház*-ként is szerepel. Az északi részét Elülső-Lipcseinek, a déli részét Hátsó-Lipcseinek nevezik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, HKFT., Hnt., Kat., KOGUTOWICZ 44, L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, L9.XXII-I.9.c/10, L26.28/3, MaKF., MVV. 19: 71, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 24, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T9.SzmK.42/1–15, T10.FM.85, T16.T.108, T16.T.109, T16.T.150, T16.T.152, T16.T.373, T16.T.526, T16.T.562, T16.T.584. — T18-A3.

Lipcsei-hát-puszta lásd **Lipcsei-hát**

Lipcsei-ház lásd **Lipcsei-hát**

Lipcsei-kanális 2022: *Lipcsei-kanális*, 2013: *Lipcsei-kanális*, 1970: *Lipcsei-kanális*, 1968: *Lipcseji kanális, -hó | A lipcsei szántóföld végén terül el, abbú öntözik eszt a földet*. 1967: *Lipcsei kanális*. — Csatorna a belterületől délre, a Lipcsei-háton. Belefolyik a Kotróba. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 69. — T17-H2.

Lipcsei út 2013: *Lipcsei út*. — Az Erdő utca folytatása, mely a belterület déli részén indul, és a Lipcse irányába tart. — ÉGy. — T17-H2.

Lipcse-rész lásd **Lipcse**

Lóger 2022: *Lóger*, 2013: *Lóger*, 1970: *Lóger*, 1916: *Lóger*, 1909: *Lóger*. — Földterület a Fövényesen, a Gál-gyeptől keletre. Egykor állt itt egy kút, amelyben silót döngöltek össze, majd itt tárolták a száraztakarmányt. A név a *lóger* 'ta-

karmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely' jelentésben használatos földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., PJFN. 24, T9.SzmK.32/1–33. — T17-H5.

Lógeresi-tanya lásd **Szabó Bandi tanyája**

Lógeres-tanya lásd **Szabó Bandi tanyája**

Lopó-hát 1. 2013: *Lopó-hát*, 1970: *Lopó-hát*, 1968: *Lopóhát | Azé híjják így, mer od dinnyét szoktak termelni, osz a csösztü mindé mellopták a termést*. 1967: *Lopóhát*, 1945: *Lopóhát*, 1943: *Lopóhát*, 1941: *Lopóhát*, 1939: *Lopóhát*, 1916: *Lopó hát*, 1916: *Lopó hát*, 1909: *Lopóhát*, 1909: *Lopó-hát*, 1870: *Lopóhát*. — Dülő, a külterület délnyugati részén, az újszentmargitai határ mellett. A névadás indítékát nem ismerjük, az újabb kori magyarzatát nem igazán hitelesíti, hogy a név már a 19. században is létezett. Vö. *Lopó-hát-tanya*. — ÉGy., Kat., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, MaKF., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 70, T9.SzmK.38/1–66, T9.SzmK.39/1–56, T16.T.152, T16.T.584. — T17-F5.

Lopó-hát 2. lásd **Lopó-hát-tanya**

Lopó-háti-tanya lásd **Lopó-hát-tanya**

Lopó-hát-tanya 1945: *Lopóhát tanya*, 1944: *Lopóhát*, 1937: *Lopóhát*, 1933: *Lopóhát*, 1927: *Lopóhát tny. [tanya]*, 1926: *Lopóhát*, 1916: *Lopóhát tanya, Lopóhát tanya*, 1916: *Lopóhát tanya*, 1909: *Lopóhát tanya, Lopóhát tanya*, 1909: *Lopó-hát tanya*, 1902: *Lopóhát tanya*, 1900: *Lopóhát tny. [tanya]*, 1883: *Lopóhát tny. [tanya]*. — Egykori tanya, mely a Lopó-háton állt. Előfordul **Lopó-háti-tanya** és **Lopó-hát** formában is. Ma nem ismert név. — HKFT., Hnt., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, PJFN. 26, T9.SzmK.38/1–66, T9.SzmK.39/1–56, T16.T.526, T16.T.562. — T17-G5.

Lóré 2022: *Lóré ~ Lóré vasút ~ Kisvasút*, 2013: *Lóré ~ Kisvasút ~ Lóré vasút ~ Vasút*. — Egykori keskeny nyomtávú vasút a Fövényesen, amelyen lóvontatású vasúti kocsik közlekedtek, és főképpen terményt, például kendert, cukorrépat szállítottak. Ma bekötőt, mely párhuzamos a Hatóles úttal. Hívják **Lóré vasút**-nak, **Kisvasút**-nak és egyszerűen **Vasút**-nak is. — ÉGy. — T18-A5.

Lóré vasút lásd **Lóré**

Lovász-árok lásd **Kopott-árok**

Lovász-tanya 2022: *Lovász-tanya*. — Egykori tanya a Kopott-árokktól keletre. Ma szántóterület

van a helyén. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T17-G5H5.

Lődomb 2022: *Lőüdomb*, 2013: *Lőüdomb*, 1970: *Lődomb*, 1968: *Lődomb | A front időszaka-ba it vót a lőállás. Innen kapta a nevit.* 1967: *Lődomb*. — Mesterségesen emelt domb lögyakorlatokhoz, mely a belterület mellett északon, a Kaproson fekszik. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 69. — T10-D5.

Ludas 1870: *Ludas*. — Földterület a település nyugati határrészén, a Fövényesen. Történeti térképek vizenyős területként tüntetik fel, így nevét minden bizonnyal az ott tanyázó vadludakról kapta. — Kat. — T17-G5.

Magi-telek 2022: *Magi-telek*, 1981: *Magitelek*, 1941: *Magitelki-düllőü*. — Egykori lakott terület és szántó a település keleti határában, a Csegei úttól délre. Nevét bizonyára tulajdonosáról kapta. *Magi-telki-dülő* formában is említik. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9. — T18-B1.

Magi-telki-dülő lásd **Magi-telek**

Magtár 2013: *Magtár*. — Egykori épület Bagotától északra a Fövényesen, a Fövényesi út keleti oldalán. Gabonátárolóként funkcionált, ma már nincs meg, a helyén szántóföld van. — ÉGy. — T26-A1.

Makadámút lásd **Bagotai út**

Maklári-tanya 1943: *Maklári-tny. [tanya]*, 1941: *Maklári-tny. [tanya]*. — Egykori tanya a Fövényesen, a Bata-tanyától délre. A Nánási-Vitéztelekhez tartozhatott valamikor. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Ma nem ismert név. — MaKF., T16.T.584. — T18-A4.

Makó-föld 2022: *Makó-főü*. — Földterület a belterülettől nyugatra, a Kis-Kaproson. Tulajdonosáról, Makó Istvánról nevezték el. — ÉGy. — T17-G1G2.

Malomházi-kút 2022: *Malomházi-kút*. — Kút a külterület északnyugati részén, a Malom-zugi-legelön. A név előtagja az egykor itt álló malomépületre utal. — ÉGy. — T10-D3.

Malom-zug lásd **Malom-zugi-legelő**

Malom-zugi-legelő 2022: *Malom-zugi-legelőü*, 2013: *Malom-zug*, 1981: *Malom-zugi-legelő*, 1943: *Malomzugi legelő*, 1941: *Malomzugi legelő*. — Földterület a külterület északnyugati részén, a határ szegletében. Nevét egy egykor itt működő malomról kapta. *Malom-zug* formában

is említik. Vö. Malomházi-kút. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9, T16.T.584. — T10-D3.

Maszek-föld 2022: *Maszek-főü*. — Földterület Bagotától és az Ugrai-erdőtől délre. Olyan parasztké volt, akik nem léptek be a téeszbe, maguk gazdálkodtak rajta. — ÉGy. — T26-B2B3.

Méregházi-tábla 2022: *Méregházi-tábla*. — Földterület a belterülettől nyugatra a Kis-Kaproson, a Makó-földtől északra. A névadás indítékát egy korábban itt működő, a növényvédő szerek tárolására használt ún. méregház adta. — ÉGy. — T17-H1.

Mészáros-tanya 1943: *Mészáros-tny. [tanya]*, 1941: *Mészáros tny. [tanya]*. — Egykori tanya a belterülettől délkeletre, a Böszörményi út mellett. Bizonyára tulajdonosáról nevezték el. Ma nem ismert név. — MaKF., T16.T.584. — T18-B2.

Mindszent 2013: *Minszent, Minszenten*. — Földterület a külterület északi határszélén. A névadás motivációját nem ismerjük, ilyen nevű itteni elpusztult településről nincs tudomásunk. — ÉGy., MEZŐ 1996: 215–217. — T11-F3.

Misi-dülő 2013: *Misi-düllőü*. — A Misi-tanya körül fekvő földterület Bagotától északra, a Hutteren. — ÉGy. — T18-A4.

Misi-tanya 2022: *Misi-tanya ~ Hutter-tanya ~ Molnár-tanya*, 2013: *Misi-tanya ~ Hutter-tanya ~ Molnár-tanya*, 1981: *Hutter-tanya*, 1970: *Misi-tanya*, 1970: *Molnár-tanya*, 1968: *Misitanya | Az otlakó Misi bácsirú kapta a nevit.* 1967: *Misitanya*, 1961: *Huter tanya*. — Tanya a Bagotai út mellett, a Hollóstól délre, a Hutteren. Ma már csak a romjai vannak meg. *Molnár-tanyá*-nak is említik, nevét egykori tulajdonosáról, Molnár Mihályról kapta. Elhelyezkedése miatt hívják *Hutter-tanyá*-nak is. Vö. Misi-dülő. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, MoFnT. 2/9, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 70. — T18-A4.

Mocsaras 2013: *Mocsaras ~ Bivajfördőü*, 1970: *Mocsaras*, 1968: *Mocsaras, -ba | Valójába nagyom vizes terület, szinte mocsár áll a közepinn.* 1967: *Mocsaras*. — Vizenyős földterület, bivalyok egykori fürdőhelye a külterület nyugati részén, a Bogár-lapos mellett. Hívják *Bivalyfürdő*-nek is. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 70. — T17-G2.

Molnár Antal tanyája lásd **Molnár Anti tanyája**

Molnár Anti tanyája 2022: *Molnár Anti tanyája*, 2013: *Molnár Antal tanyája ~ Molnár Anti tanyája*. — Tanya a Harmincötös úttól délre, a Bogárzó csatorna partján. Ma is áll, gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról nevezték el. *Molnár Antal tanyája* formában is említik. — ÉGy. — T17-G1.

Molnár-tanya 1. 1943: *Molnár-tny. [tanya]*. — Egykori tanya, mely a Lipcsei-háton, a hajdúböszörményi határ mellett állt. Ma nem ismert név. — T16.T.584.

Molnár-tanya 2. lásd **Misi-tanya**

Monori-tanya 2022: *Monori-tanya*. — Tanya a Lipcsei-háton, a Kotrótól északra. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T18-B3C3.

Muskátli utca 2022: *Muskátli utca*. — Utca a belterület északi részén, mely a Böszörményi utcával párhuzamosan fut. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-B2.

Művelődési ház 2022: *Művelődési ház ~ Művház*. — Művelődési ház a település belterületén, az Iskola utcán. *Művház* formában is említik. Hivatalos neve *Fazekas Mihály Művelődési Ház*. — ÉGy. — T54-C2.

Művház lásd **Művelődési ház**

Nagy-Bagota 2022: *Nagy-Bagota*, 1981: *Nagy-Bagota*, 1965: *Nagybagota*, 1964: *Nagy bagota*, 1963: *Nagybagota*, 1961: *Nagybagota*, 1959: *Nagybagota*, 1957: *Nagybagota*, 1956: *Nagybagota*, 1955–1960: *Nagy Bagota*, 1951–1952: *Nagybagota*, 1945: *Nagybagota*, 1943: *Nagybagota*, 1941: *Nagy Bagota*, 1939: *Nagybagota*, 1938: *Nagybagota*, 1918: *Nagybagota*, 1916: *Nagybagota*, 1909: *Nagybagota*, 1909: *Nagybagota*, 1900: *Nagybagota*, 1870: *Nagybagota*, 1858: *Nagy Bagota*. — Nagy kiterjedésű határrész, amely Bagota lakott területétől délkeletre, a hajdúböszörményi határ mellett található. A Bagota nagyobbik, északi része, átnyúlik Hajdúböszörmény területére is. A név a *Kis-Bagota* névvel áll korrelációban. Egykor kiterjedt tanyavilág volt itt, lakosai a második világháborút követően áttelepültek Bagota jelenlegi helyére. Vö. Kis-Bagota, Nagy-Bagota-tanya. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, Hnt., Kat., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, L9.XXI-II.9.c/10, L9.XXIII.9.c/32, L26.28/3, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 26,

T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T10.FM.4, T16.T.152, T16.T.584. — T26-B2.

Nagy-Bagota-tanya 1927: *N[agy]Bagota tn. [tanya]*, 1924: *N[agy]-Bagota tn. [tanya]*, 1918: *N[agy]-Bagota tn. [tanya]*, 1907: *Nagybagota tanya*, 1900: *N[agy]-Bagota tn. [tanya]*, 1883: *N[agy] Bagota tn. [tanya]*. — Egykori tanya Bagotától északkeletre, jelenleg az Új juhtelep van a helyén. Vö. Kis-Bagota-tanya. — HKFT., Hnt., T16.T.150, T16.T.526, T16.T.562, T26.18/1. — T26-C2.

Nagy Balázs-dűlő 2013: *Nagy Balázs-dűllőjü*. — Szántófield a Fövényesi ároktól délre, a Fövényesi úttól nyugatra. Nevét a rajta álló Nagy Balázs-kunyhóról kapta. — ÉGy. — T17-F5.

Nagy Balázs-kunyhó 2013: *Nagy Balázs-kunyhóu*. — Tanya, mely a határ délnyugati részén, a Fövényesen, a Nagy Balázs-dűlőn áll. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-F5.

Nagy bolt 2022: *Nagy bolt*. — Élelmiszerüzlet a település belterületén, a Böszörményi utcán, a buszmegállóval szemben. Elnevezését méretéről, központi fekvéséről kapta. — ÉGy. — T54-B2.

Nagy-Dézsány 2022: *Nagy-Dézsány*, 1981: *Nagy-Dézsány*. — Nagy kiterjedésű szatófold, mely a Bagotai út mellett található. A Dézsány nagyobbik, északi része. Vö. Kis-Dézsány. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T18-B4.

Nagy-ér 2022: *Nagy-ér*. — Csatorna, mely Bagotától délre, a Böszörményi legelőtől északra húzódik. Belvíz elvezetésére használatos. Elnevezését méretéről kapta. — ÉGy. — T26-A3.

Nagy-erdő lásd **Bágyi-erdő**

Nagy-Hármas 2022: *Nagy-Hármas*. — Földterület, mely a település nyugati határában, a Fövényesen, az Egyes táblától délre található. Vö. Kis-Hármas. — ÉGy. — T25-H1.

Nagy Istók-szállás 1864: *Nagyistók Szállás*. — Egykori szállás a Kaproson. Nevét vélhetően egykori tulajdonosáról vagy használójáról kapta. A *szállás* földrajzi köznévfő az évnek bizonyos időszakában lakott hely' jelentésben használatos. — FKNT., PESTY 1864/38: 269a.

Nagy-kanális lásd **Kotró**

Nagy-Kapros 2022: *Nagy-Kapros*, 2013: *Nagy-Kapros*, 1981: *Nagy-kapros*, 1970: *Nagy-kapros*, 1965: *Nagykapros*, 1964: *Nagykapros*, 1963: *Nagykapros*, 1961: *Nagykapros*,

1959: *Nagykapros*, 1957: *Nagykapros*, 1955–1960: *Nagy Kapros*, *N[agy] kapros*, 1951–1952: *Nagykapros*, 1947: *Nagy Kapros*, 1944: *Nagykapros*, 1943: *Nagykapros*, 1941: *Nagykapros*, 1939: *Nagykapros*, 1925: *Nagykapros*, 1918: *Nagykapros*, 1916: *Nagykapros*, 1909: *Nagy kapros*, 1909: *Nagy-kapros*, 1900: *Nagykapros*, 1870: *Nagykapros*. — Egykori külterületi lakott hely, ma szántóföld, rét, legelő, szikes terület, mely a határ északi részén található. A Kapros nagyobbik része. Vö. Kis-Kapros, Nagykaprosi út, Nagy-kapros-tanya. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, Hnt., Kat., L9.V.629.c/1, L9.VI.181.III/7, L9.XXIII.9.c/10, L26.28/3, MaKF., MoFnT. 2/9, MVV. 19: 71, PJFN. 23, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T10.FM.85, T16.T.152, T16.T.584. — T10-D4D5.

Nagykaprosi dűlő lásd **Nagykaprosi út**

Nagy-Kaprosi-tanya lásd **Nagy-Kapros-tanya**

Nagykaprosi út 2022: *Nagykaprosi út ~ Nagykaprosi dűllőjü*. — Dűllőút, mely a belterületől a Nagy-Kaprosra vezet. **Nagykaprosi dűllő** néven is említik. — ÉGy. — T10-D4D5.

Nagy-Kapros-tanya 1981: *Nagykaprostanya*, 1973: *Nagykaprosi-tanya*, 1927: *Nagy Kapros tn. [tanya]*, 1918: *N[agy]-Kapros tn. [tanya]*, 1907: *Nagykapros tanya*, 1902: *Nagykapros tanya*, 1900: *Nagy-Kapros tn. [tanya]*, 1897: *N[agy] Kapros t[anya]*, 1889: *N[agy] Kapros t[anya]*, 1883: *Nagy Kapros tn. [tanya]*. — Egykori tanya, mely a Nagy-Kapros területén állt. A 19. század második feléből való térképes forrásokon néhány ház látható a területén, a 20. század elején azonban már mintegy kétszázan lakták. **Nagy-Kaprosi-tanya** formában is említik. Ma nem ismert név. — BENCsik 1974a: 341, HKFT., Hnt., MKFT., MoFnT. 2/9, T16.T.108, T16.T.150, T16.T.373, T16.T.526, T16.T.562. — T10-D4.

Nagy-Kerecse 2022: *Nagy-Kerecse*, 2013: *Nagy-Kerecse*, 1965: *Nagykerecse*, 1941: *Nagykerecse*, 1864: *nagy keretse* környéke. — Földterület a Bagotától nyugatra, a Karácsonyfás-erdő mellett, a Kerecse nagyobbik része. Vö. Kis-Kerecse. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 14, MaKF., PESTY 1864/38: 269a. — T25-G2.

Nagy-Keszeges 2022: *Nagy-Keszeges | Eszt azé neveszték így el, mer a főüd Natykeszegesie vót oszt rajta maratt a neve*. 2013: *Nagy-keszeges*,

1970: *Nagy-keszegés*, 1968: *Natykeszegés, -be*, 1967: *Nagykeszeges*. — Földterület, mely a belterületől északra fekszik, a Keszeges nyugati, nagyobbik része. Belvizes terület, egy adatközlő szerint keszegek voltak benne. Vö. Kis-Keszeges. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 70. — T10-D5.

Nagy-Kettes 2022: *Nagy-Kettes*. — Földterület a település nyugati határában, a Fövényesen, az Egyes-táblától délre. A Kettes-tábla nagyobbik része. Vö. Kis-Kettes. — ÉGy. — T25-H1.

Nagy László-tanya 2013: *Nagy László-tanya*. — Egykori tanya a Nagy-Kaproson, az Eszlári-tanya mellett. Ma már nincs meg, a helyén szántóföld van. — ÉGy. — T10-D4.

Nagy Miklós tanyája 2022: *Nagy Miklós tanyája ~ Nagy-tanya*, 2013: *Nagy Miklós*. — Egykori tanya a belterületől délre a Vitéztelken. Még megvan a tanyahely, de csak rom. Hívják **Nagy-tanyá**-nak is. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-H4.

Nagy-Négyes 2022: *Nagy-Négyes*. — Földterület a település nyugati határában, a Fövényesen. A Négyes-tábla nagyobbik része. Vö. Kis-Négyes. — ÉGy. — T25-H1.

Nagy-tanya lásd **Nagy Miklós tanyája**

Nagy-telek 2022: *Nagy-telek*. — Földterület Bagotától délre, a Tunyogi-legelőtől északra. Nevét méretéről kaphatta. — ÉGy. — T26-A3.

Nagy-teleki reptér 2022: *Nagyteleki reptér*. — Egykori leszállóhely és épület, mely Bagotától délre, a Nagy-teleken feküdt. A növényvédő gépeknek volt az állomáshelye. — ÉGy. — T26-A3B3.

Nagytelep 2022: *Nagytelep*, 2013: *Nagytelep | A középparasztok és kulákok, valamint a kereskedők lakták. A falu település szempontjából a birtokviszonyoknak megfelelően rétegződött. A kistelepiek csak két-három hold főüddel, míg a nagytelepesek hat-nyóc hold főüddel rendelkeztek*. 1967: *Nagy-telep*. — A Böszörményi utca közepén fekvő falurész, a település központi része. Vö. Kistelep. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C3.

Nagy út 2013: *Nagy út ~ Görbeházi dűllőjü*. — Út, amely a belterület északnyugati részén indul, és a Ságvári téasztól a Kotróig tart. **Görbeházi dűllő** elnevezését az magyarázza, hogy a bago-

taí és folyási lakosok ezen az úton jutottak el Görbeházára. — ÉGy. — T17-H2.

Nánási kövesút 1. lásd **Nánási út 1.**

Nánási kövesút 2. lásd **Csegei út**

Nánási-rét 2013: *Nánási-rét*. — A Nánási útnak is nevezett Csegei út mellett fekvő rét, legelő, a belterülettől keletre, a hajdúnánási határ közelében. — ÉGy. — T18-B1.

Nánási út 1. 2013: *Nánási út ~ Nánási kövesút*. — Kövesút, mely a külterület északi határán haladva, Polgárról Hajdúnánásra vezet. *Nánási kövesút*-nak is mondják. — ÉGy. — T10-D3.

Nánási út 2. lásd **Csegei út**

Nánási-Vitéztelek lásd **Vitéztelek 1.**

Nászai fasor 2022: *Nászaji fasor ~ Nászaji út*, 2013: *Nászaji fasor*, 1968: *Nászaji út | Az út két szélibe Nászaji ültetett fákot. Errű lett a neve Nászaji út*. 1967: *Nászai út*. — Út a Nászai-tábla mellett, Bagotán. Nászai intéző ültette az út két oldalára a nyárfákat, innen kapta a nevét. *Nászai út*-ként is említik. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 70. — T25-H2.

Nászai-tábla 2013: *Nászaji-tábla*. — Szántóföld a település déli határában, Bagotán. Egykori tulajdonosáról kapta elnevezését. Vö. Nászai fasor. — ÉGy. — T25-H2.

Nászai út lásd **Nászai fasor**

Nefelejcs utca 2022: *Nefelejcs utca*. — Utca a település belterületének nyugati részén. Őszeköti az Aradi utcát a Jókai utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-C3.

Négyes-domb 2022: *Négyes-domb*, 1968: *Négyezsdomb | Az egy nagy domb, oszt a tetején van egy fehér kő, amire egy négyes van írva*. 1967: *Négyes-domb*. — A Kis-Keszegestől északnyugatra fekvő domb. Elnevezése az *Egyes-domb*, *Kettes-domb* és *Hármas-domb* helynevekkel áll összefüggésben. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 10, TERGE 1968: 70. — T10-D5.

Négyes-erdő lásd **Nyárfás**

Négyes-tábla 2013: *Négyes-tábla*. — Szántóföld a település délnyugati határában, a Fövényesen. Nevét az magyarázza, hogy a téesz idejében a területeket megszámozták. Részei a Kis-Négyes és a Nagy-Négyes. — ÉGy. — T25-H1.

Nikó-tanya 1927: *Nikó tn. [tanya]*, 1900: *Nikó tn. [tanya]*, 1883: *Nikó tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének északi részén.

Ma a nevet már nem ismerik az adatközlők. — HKFT., T16.T.526, T16.T.562. — T10-C4.

Nyakas-lapos 2013: *Nyakas-lapos*. — Dülő a Bági-erdőtől délre, az Erdő alja része. A helybeliek elmondása szerint az ott legeltető ember tulajdonsága után kapta a nevét. — ÉGy. — T17-F3G3.

Nyárfás 2013: *Nyárfás ~ Négyes-erdő*, 1968: *Nyárfástábla | Délfelőrű van. Ennek a főtterületnek a végim van egy hosszú nyárfasor, oszt azé hijják így. Jó termő*. 1967: *Nyárfás tábla*. — Erdő a Fövényesen, a Fenyő-erdő mellett. Nevét onnan kapta, hogy nyárfasor volt az egyik oldalán. *Nyárfás-tábla* néven is említik. *Négyes-erdő*-nek a Négyes-tábla közelsége miatt nevezik. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 70. — T25-H1.

Nyárfás-tábla lásd **Nyárfás**

Nyíregyházi-ráta lásd **Nyíregyházi-rész**

Nyíregyházi-Rátót lásd **Nyíregyházi-rész**

Nyíregyházi-rész 1964: *Nyiregyházi rész*, 1945: *Nyiregyházi rész*, 1943: *Nyiregyházi Rátót*, 1941: *Nyiregyházi Rátót*, 1918: *Nyiregyházi Rátót*, 1916: *Nyiregyházi Ráta*, *Nyiregyházi rész*, 1909: *Nyiregyházi Ráta*, *Nyiregyházi rész*, 1900: *Nyiregyházi Rátót*, 1883: *Nyiregyházi Rátót*, 1870: *Nyiregyházi rész*. — Bagota belterületét északkeletről határoló földterület, az egykori Nyíregyházi-tanya körül. Egyes forrásokban *Nyíregyházi-rátó*-nak is nevezik. A *ráta* földrajzi köznéven ezen a területen 'kaszálónak egy meghatározott darabja' jelentésben használatos. Ennek elhomályosulásával keletkezettek a főként térképeken szereplő *Nyíregyházi-Rátót* adatok. Ma nem ismert nevek. — FKNT., FNESz. *Rátót*, HKFT., Kat., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, MaKF., T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T16.T.150, T16.T.526, T16.T.584. — T18-A4B4.

Nyíregyházi-tanya 1945: *Nyiregyházi tanya*, 1941: *Nyiregyházi-tny. [tanya]*, 1938: *Nyíregyházi tanya*, 1909: *Nyiregyházi tanya*, 1870: *Nyiregyházi tanya*. — Egykori tanya, mely Bagota mai belterületének a délnyugati szélén fekt. A névadás indítékát nem ismerjük, esetleg a Nyíregyházáról ide települőkről kaphatta a nevét. Ma nem ismert név, az adatközlők szerint nem használják ezt az elnevezést Bagotára. Vö. Nyíregyházi-rész. — Kat., L9.VI.181.III/7, L9.XVII.552/1, MaKF., T10.FM.4. — T54-A5.

Nyitczki-rét 2022: *Nyitki-rét ~ Nyicki-rét*, 2013: *Nyitki-rét ~ Nyicki-rét*, 1970: *Nyicki-rét*, *Nyitki-rét*, 1968: *Nyitkirét*, 1967: *Nyitki-rét*, 1891: *Nyiczki rét*. — A belterületől északra, a hajdúnánási határ mellett fekvő földterület. *Nyitczki* nevű tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 70, T1.S.78.732/203-319. — T11-E5.

Nyolcas-tábla lásd **Fűzfavessző**

Nyugati lásd **Nyugati-főcsatorna**

Nyugati-csatorna lásd **Nyugati-főcsatorna**

Nyugati-főcsatorna 2022: *Nyugati-főcsatorna*, 2013: *Nyugati-főcsatorna ~ Nyugati ~ Nyugati-csatorna*, 1981: *Nyugati-főcsatorna*, 1970: *Nyugati főcsatorna*, 1968: *Nyugati csatorna*, 1967: *Nyugati csatorna*, 1964: *Nyugati főcsatorna*. — Mesterséges öntözőcsatorna, amely a Keleti-főcsatornából ágazik ki, és az Újszentmargitához tartozó Bödönhátnál viszi bele a vizét a Hortobágy-öntözőcsatornába. Polgár felől folyik Folyás felé, egy kis szakasza keresztülhalad Görbeházán is, a Kis-Kaproson. A nevet a vízügyi terminológiában hozták létre, az előtagja

Nyugati-főcsatorna

Fotó: Szalatyán Erzsébet

arra utal, hogy a vizét kibocsátó Keleti-főcsatornától nyugatra húzódik. Ma széles körben használt megnevezés. **Nyugati** és **Nyugati-csatorna** formába is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 70, T9.SzmK.33/1–38. — T10-C4.

Olajmalom 1943: *Olaj-m[alom]*. — Egykori malom, mely a belterületen, a főúttól északra állt. Ma nem ismert név. — T16.T.584.

Orgona utca 2022: *Orgona utca*. — Utca Bagotán, összeköti az Akácfa utcát a Hársfa utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-B5.

Ökörkút 2013: *Ökörkút*. — Állatok itatására szolgáló gémeskút, mely a Fövényesen a Lóré mentén, az Ökörlegelőn található. — ÉGy. — T26-B1.

Ökörlegelő 2022: *Ökörlegelőü.* — A Hollós mellett, a Bagotai-erdőtől keletre található legelő. — ÉGy. — T26-B1.

Örvényes lásd **Örvény-szög**

Örvény-szög 2013: *Örvény-szög ~ Örvény-szeg*, 1970: *Örvény-szög*, 1968: *Örvényszög, -be, Örvényszög, -be*, 1967: *Örvényszög*, 1964: *Örvényes, Örvényszög*, 1959: *Örvény szög*, 1957: *Örvényszög*, 1955–1960: *Örvényszög*, 1941: *Örvényszög*, 1916: *Örvényszög*, 1909: *Örvényszög*, 1909: *Örvény-szög*, 1897: *Örvényszög*, 1880: *Örvényszög*, 1870: *Örvényszög*. — Földterület a margitai és a folyási határ mellett, a Bágyi-erdőtől délre. A 19. század előtt vízerek járta térség volt, nevét egy örvényes folyószakaszról kaphatta. Az egyetlen térképen szereplő **Örvényes** téves forma lehet. Vö. Örvényszögi út. — ÉGy., Kat., L9.XXIII.9.c/10, L26.28/3, L26.62/1, MaKF., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 71, T9.SzmK.32/1–33, T9.SzmK.33/1–38, T10.FM.46, T10.FM.50. — T17-F5G5.

Örvényszögi út 2022: *Örvényszögi út ~ Örvényszögi út*. — Az Örvény-szögre vezető út a település nyugati, folyási határához közel, a Fövényesen. — ÉGy. — T17-F5G5.

Pál-kút lásd **Pál kútja**

Pál kútja 2022: *Pál kútja ~ Pál-kút*, 2013: *Pál kútja*. — Kút és a körülötte lévő földterület, mely a Lipsénél, a Nagy út mellett fekszik. Az adatközlők szerint *Pál* vezetéknevűé volt. **Pál-kút** formában is említik. — ÉGy. — T17-H2.

Pálya lásd **Sportpálya**

Papp-tanya 1968: *Paptanya* | *Ety Pap nevezetű lakott ott*. 1967: *Papp tanya*. — Egykori tanya, mely Bagotától délre található, pontos helye ismeretlen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 71.

Patkós 2022: *Patkóus ~ Patkóuson*, 2013: *Patkóus-lapos*. — Földterület a belterülettől délre, a Hollóstól keletre. Patkó alakban ölel körül egy régi adótoronyot, erről kapta a nevét. **Patkós-lapos** formában is említik. — ÉGy. — T18-A3.

Patkós-lapos lásd **Patkós**

Pedagógus-föld 2022: *Pedagógus-föld*. — Földterület a Hutter közelében, a Lóré vasút mellett. Azért hívják így, mert korábban itt mértek ki földet az óvónőknek, tanítóknak, tanároknak. — ÉGy. — T18-B5.

Pergel-gyep 2022: *Pergel-gyep*, 2013: *Pergel-gyep*. — Kaszáló és legelő, mely a Fövenyestől keletre, a Hollós mellett fekszik, a Pergel-tanya körül. Leginkább juhok legeltetésére használták. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T26-B1.

Pergel-tanya 2022: *Pergel-tanya*. — A Hollóstól nyugatra, a Bagotai-erdőtől keletre található tanya a Pergel-gyepen, mely egykor a Pergel családé volt. — ÉGy. — T26-B1.

Petőfi tér 2022: *Petőfi tér*, 1967: *Petőfi tér*. — A belterület északi részén található kis tér, amelynek házsorai háromszög alakban veszik körbe a Sportpályát. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C1.

Petőfi utca 2022: *Petőfi utca*, 1967: *Petőfi utca*. — Utca a település belterületének középső részén. Összeköti a Böszörményi utcát és a Kosuth utcát. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C3.

Piac 2022: *Piac*. — Piac tér, mely a belterület északi részén, az Iskola utcán található. — ÉGy. — T54-B2.

Pietró 2022: *Pijetróu*. — A Böszörményi utcán a Lina néni kanálisa mellett álló presszó. A helybeliek szerint 1984 nyarán épült, egy akkoriban igen népszerű film szereplőjéről kapta a nevét. — ÉGy. — T54-B2.

Piros cserepes 2013: *Piros cserepes ~ Piros cserepes ház alja ~ Cserepes alja*. — Egykori épület és a mellette elterülő föld a külterületen, a Fövényesen, az egykori magtár mellett. Elnevezését az épület tetején lévő cserepek színéről

kapta. Hívják **Piros cserepes ház alja**-nak és egyszerűen **Cserepes alja**-nak is. — ÉGy. — T26-A1.

Piros cserepes ház alja lásd **Piros cserepes**

Pók-kút 1970: *Pók-kút*, 1968: *Pókkút* | *A kút mellett levő föld ety Pók nevezetű embéré vót. Íty kapta a kút is még a föld is a nevit*. 1967: *Pók kút*. — Egykori kút a belterülettől délre, a Nagy úton. A helybeliek szerint *Pók* nevűé volt a föld, ahol a kút állt, ez magyarázza a nevét. — PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 71.

Polgári-Bágy lásd **Bágy**

Polgári-erdő 1968: *Polgári erdő* | *A görbeházi még a polgári határná terü el*. 1967: *Polgári erdő*. — Egykori erdő a külterület északi részén, Polgár határának szomszédságában. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 71.

Polgári-Vitéztelek 2022: *Polgári-Vitéztelek ~ Vitéztelek*, 2013: *Polgári-Vitéztelek, Polgári-Vitéztelek*. — Jó termőföld a böszörményi határszélen, az M3-as autópályától délre. Átnyúlik Hajdúböszörménybe is. A polgári illetőségű vitézek birtokában volt, innen kapta a nevét. **Polgári-Vitéztelek** formában és **Vitéztelek**-ként is említik. — ÉGy. — T18-B3.

Polgári-Vitéztelek lásd **Polgári-Vitéztelek**

Pólon-kút lásd **Kis-tanyasi-kút**

Pótlás lásd **Pótlás-dűlő**

Pótlás-dűlő 2013: *Póutlás-düllő ~ Póutlás ~ Vitézteleki-póutlás*. — Földterület a Kotrótól délre, a Nánási-Vitéztelek területétől nyugatra. A földet a világháború után kárpótlásul oszthatták ki. **Pótlás** és **Vitézteleki-pótlás** néven is említik. — ÉGy. — T17-G4.

Pusztakapros lásd **Kapros**

Rákóczi utca 2022: *Rákóci utca*, 1967: *Rákóczi utca*. — Utca a belterület déli részén. Összeköti a Kölcsey utcát és a Hajnal utcát. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-D4D5.

Régi-Bagota 2022: *Régi-Bakota ~ Régi-Bakota-tanya* | *Azt lebontották a háború után*. 1959: *Régi-Bagota*. — Bagota lakott területétől északkeletre fekvő földterület, melyen egykor tanya állt. **Régi-Bagota-tanya** formában is említik. Vö. Új-Bagota. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/32. — T26-B2.

Régi-Bagota-tanya lásd **Régi-Bagota**

Régi iskola 2022: *Régi iskola*. — Egykori iskola, mely a templom mellett található az Iskola utcán. Jelenleg közösségi házként üzemel. — ÉGy. — T54-B2.

Régi-szőlő 2022: *Régi-szöllő*, 2013: *Régi-szöllő*, 1970: *Régi-szöllő*, 1968: *Régiszőlő*, *-be* | *A határnak a délnyugati részibe van. A görbeházi fődek eggyik legértékesebb darabja. Má régén telepítették bele a szőlőd, de még mindék kiválló, elsőrangú borszőlő terem benne.* 1967: *Régi szőlő*. — Földterület a belterülettől nyugatra, a Kis-Kapros és a Lipcsei-hát között. Ma is szőlőt természetnek benne. Vö. Új-szőlő. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 71. — T17-G2.

Régi temető 2022: *Régi temető*, 2013: *Temető*. — Temető, mely a Böszörményi utca északi végénél található. **Temető** néven is említik. Vö. Új temető. — ÉGy. — T54-A2.

Régi-Válykos lásd **Vályogödör 1.**

Repcés 1. 2013: *Repcis*, *Repcisbe*, 1968: *Repcés*, *-be* | *Ez a föld, akarmit vetneg bele, tele van repcével.* 1967: *Repcés*. — Földterület a település nyugati határszélén, Bágy halmán, a Füz-teleptől nyugatra. Nevét a rajta növe vadrepcéről kapta. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 11, TERGE 1968: 71. — T17-G2.

Repcés 2. 2013: *Repcis*, *Repcisbe*, 1970: *Repcés*. — Földterület a belterülettől délnyugatra, a Bagotai út mellett. Nevét a rajta növe vadrepcéről kapta. — ÉGy., PJFN. 24. — T17-H2.

Rét lásd **Réti-dűlők**

Rétes lásd **Hortobágy**

Rétes-dűlő lásd **Szentimresi-dűlő**

Réti-dűlő lásd **Réti-dűlők**

Réti-dűlők 2022: *Réti-dűllők* ~ *Rétik* ~ *Réti-táblák*, 2013: *Réti-dűllők* ~ *Rét*, 1941: *Réti tanyák*, [1920]: *Rét VII.*, *Rét VIII.*, *Rét IX.*, *Rét X.*, 1916: *Réti VII. dűlő*, *Réti VIII. dűlő*, *Réti IX. dűlő*, *Réti X. dűlő*, 1871: *Réti VII. dűllő*, *Réti VIII. dűllő*, *Réti IX. dűllő*, *Réti IX. dűllő*, 1870: *Réti VIIdik dűllő*, *Réti VIIIdik dűllő*, *Réti IXdik dűllő*, *Réti Xdik dűllő*. — Nagy kiterjedésű földterület a keleti határrészen. A helybeliek szerint nem jól termő terület, agyagos, legelőnek alkalmas. Egykor kiterjedt tanyavilág volt rajta, ez magyarázza a **Réti-tanyák** megnevezést. **Rét**, **Réti-dűlő**, **Réti-táblák** és

-k többes számjellel ellátva **Rétik** formában is említik. Korábban az egyes részeit sorszámokkal különítették el a hivatalos iratokban. — ÉGy., Kat., MaKF., T1.S.78.732/15-202, T9.Ny.117, T9.SzmK.32/1–33. — T18-B1.

Rétik lásd **Réti-dűlők**

Réti-táblák lásd **Réti-dűlők**

Réti-tanyák lásd **Réti-dűlők**

Rét-szél 2013: *Rét-szil*. — Földterület a belterülettől délkeletre a hajdúböszörményi határszélén, a Rét mellett. — ÉGy. — T26-C3.

Ribizli 2013: *Ribizli*. — Dűlő a belterülettől délre, a Bagotai út mellett. A területen termő vadribizliről kapta a nevét. — ÉGy. — T18-A3.

Rizsföld lásd **Rizstelep**

Rizstelep 2022: *Rizstelep*, 2013: *Rizstelep* ~ *Rizsföld*, 1970: *Rizs-telep*, 1968: *Ristelep*, *-re* | *A határnak az a része dél felé, amin rizset termelnek.* 1967: *Rizstelep*, 1959: *Rizs telep*. — Földterület a Kotró csatornától északra, a Ribizlitől délnyugatra. Sík terület, ma szántó, egykor rizst termeltek rajta. **Rizsföld** néven is említik. — ÉGy., L9.XXIII.9.c/10, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 71. — T17-H3.

Róka-hát 2013: *Róka-hát*, 1981: *Róka-hát*, 1959: *Rókahát*, *Rókalyukas-hát*, 1884: *Rókahát*, 1864: *Rókajukas hát*, 1857: *Róka hát*, 1823/1866: *Róka hát*, 1790: *Róka Hát*, 1789: *Róka Jukas Hátat*, 1786: *Rókajukashát*, 1779: *Róka lyukas Hátton*, 1776: *Róka lyukas hátra*. — Legelő Bagotától délkeletre, a böszörményi határ mellett. Egykor tanyák voltak itt. Nevét az magyarázza, hogy egykor sok rókakotorék volt ezen a területen: történeti forrásokban az erre utaló **Rókalyukas-hát** formában is előfordul. — ÉGy., H. FEKETE 1959: 99, HKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 269a, T9.HvT.30. — T26-C3.

Rókalyukas-hát lásd **Róka-hát**

Rózsa-kút 2022: *Rózsa kút*, 1981: *Rózsa-kút*. — Kút Bagota keleti határában, a Dózsa-gyepen. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T26-C2.

Ságvári téesz 2022: *Ságvári téesz*, 2013: *Ságvári-téesz* ~ *Téesz-tanya*. — Egykori épület, mely a Ságvári nevet viselő téesz központja volt. A település belterületének északnyugati részén található, a Harmincötös út bal oldalán. **Téesz-tanya** néven is említik. — ÉGy. — T17-H1.

Ságvári-Kapros 2022: *Ságvári-Kapros*. — Földterület a Harmincötös úttól északra. A Kis-Kaprosnak az a része, amely az egykori Ságvári téveszhez tartozott. — ÉGy. — T10-D5.

Sári-kanyar 2022: *Sári-kanyar ~ Halál kanyar*, 2013: *Sári-kanyar ~ Halál kanyar*. — Éles, veszélyes kanyar, mely a település belterületétől délre, a Hajdúböszörmény irányába haladó Harmincötös úton található. Sári Jánosról nevezték el, akinek a kanyar mellett állt a tanyája. A helybeliek *Halál-kanyar*-nak is hívják, mert rengeteg baleset volt itt. — ÉGy. — T18-B2.

Sári-tábla 2022: *Sári-tábla*. — Szántófield a belterületől délkeletre, a Hajdúböszörmény irányába haladó Harmincötös út mellett, a Sári-tanya körül. Tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T18-C2.

Sári-tanya 2022: *Sári-tanya*, 2013: *Sári-tanya*, 1970: *Sári-tanya*, 1968: *Sáritanya*, 1967: *Sáritanya*. — Egykori tanya a belterületől délkeletre, a Sári-táblán. Sári János és családja lakott itt. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 72. — T18-B2C2.

Sárkányheverés 2022: *Sárkányheverés, Sárkányheverésen*, 2013: *Sárkányheverés*, 1981: *Sárkányheverés-legelő*, 1970: *Sárkán-heverés*, 1968: *Sárkányheverés, -be, Sárkáhheverés, -be | Elég jó legelő a határ északi részibe, oszt ide csapják ki a teheneiket, it van a gulya is. Régén csak éty naty pusztaság vót. A babonás öregék aszonták rá, hogy esz csak a sárkáj járja*. 1967: *Sárkányheverés*, 1870: *Sárkányheverés*, 1864: *Sárkány heverés, balázs fenek*, 1845: *Balázs feneki kaszállóit*, 1843: *Sárkányheverés*. — Legelő a település északi határában, a Kaproson. A helybeliek szerint kaszálták, gulyát legeltettek rajta. Szikes, mocsaras rész, amit nem lehetett megművelni. A helybeliek szerint hasznavehetetlen jellegére utal a megnevezése. *Sárkányheverés-legelő*-ként is említik. BENCSEK szerint a másik neve *Balázs-fenek* volt, ennek előtagja személynév lehet, utótagja a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' földrajzi köznévi. — BENCSEK 1974a: 231, 247, ÉGy., FKNT., Kat., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 269a, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 71. — T11-E3.

Sárkányheverés-legelő lásd **Sárkányheverés**
Seki lásd **Sekrestyés**

Sekrestyés

Fotó: Szalatyán Erzsébet

Sekrestyés 2022: *Sekrestyés ~ Seki*. — Ma is üzemelő kocsmá, melyet azért hívnak így, mert a templom mellett található. A helybeliek szerint azért nevezték el így, mert régen az emberek azt mondták az asszonyoknak, hogy „*megyünk a Sekrestyésbe, így nem vót baj, mer hát aszitték hogy a templomba mentek.*” Rövidített formában *Seki*-ként is említik. — ÉGy. — T54-B2.

Siló 2013: *Siló*. — Takarmánytároló gödör a Fövényesen, a Lóré mentén, a Siló-táblán. — ÉGy. — T26-B1.

Silógödör 2022: *Silógödör*. — Takarmánytároló gödör a Bagotai temető mellett. Betonból kiöntött, 5 méter átmérőjű gödör, a tévesz idejében még használták, ebben savanyították meg az állatoknak a takarmányt. Ma használaton kívül van. — ÉGy. — T25-H2.

Siló-tábla 2013: *Siló-tábla*. — Szántófield Bagotától északra, a Fövényesen, a Siló körül. — ÉGy. — T26-B1.

S. Nagy Antal-tanya 2013: *Es Nagy Antal-tanya*. — Egykori tanya a település nyugati határszélénél, a Füz-telepen. Ma már nincs meg, lebontották. — ÉGy. — T17-G2.

Somlósi 1870: *Somlossi*. — Kis kiterjedésű terület Folyáshoz közel, a külterület nyugati részén. A névadás indítékát nem ismerjük. — Kat. — T17-G3.

Sport lásd **Sport presszó**

Sportpálya 2022: *Sportpálya ~ Pája*. — Sportolásra használt terület, futballpálya, a település belterületének északi szélén, a Petőfi téren. *Pálya*-ként is említik. — ÉGy. — T54-C1.

Sport presszó 2022: *Sport presszó ~ Sport*. — Presszó a belterület északi részén, a Verec-

kei utcán. A Sportpályához vezető utcán van, bizonyára ezért viseli ezt a nevet. **Sport**-ként is említik. — ÉGy. — T54-C2.

Sugár-tanya 1927: *Sugár tn. [tanya]*, 1900: *Sugár tn. [tanya]*, 1883: *Sugár tn. [tanya]*. — Egykori tanya a Nagy-Bagotától északra. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma nem ismert elnevezés. — HKFT., T16.T.526, T16.T.562. — T26-C1.

Szabadság utca 2022: *Szabadság utca*, 1967: *Szabadság utca, Káptalan utca*. — Utca a Böszörményi utcával párhuzamosan, a belterület északi részén, melyet kettészeli az Iskola utca. A római katolikus templom az utca közepén áll. A Kolozsvári utcára merőleges, rövidebb szakaszát **Káptalan utcá**-nak hívták, mely az egri káptalan itteni birtoklására emlékeztet. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B2.

Szabó Bandi tanyája 2022: *Szabó Bandi tanyája ~ Lógeres-tanya ~ Kis-tanya*, 2013: *Szabó Bandi tanyája ~ Kis-tanya ~ Szabó-tanya*, 1970: *Lógerési tanya*, 1968: *Lógerési tanya*, 1967: *Lógeresi tanya*. — Tanya, mely a Fövényesen, a Lóre-vasúttól délre, a Lóger közelében található. Juhtartásra használják. Nevét tulajdonosáról kapta. Említik **Szabó-tanya**, **Kis-tanya** és **Lógeres(i)-tanya** néven is. A **Lógeresi-tanya** forma a név előtagjának átértelmezését jelezheti. Vö. Kis-tanyasi-kút. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 9, TERGE 1968: 69. — T17-G5.

Szabó-farm 2013: *Szabó-farm ~ Szabó-tanya*, 1943: *Szabó-tny. [tanya]*. — Egykori sertéstelep a belterülettől keletre, a Csegei úttól délre. A telep már nincs meg, ezért **farm**-nak hívják, egy lakás is van rajta. **Szabó-tanya**-ként is említik. — ÉGy., T16.T.584. — T18-B1.

Szabó G.-tanya 1941: *Szabó G.-tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település keleti határszélén, a Nagy-Bagotától északra. Ma nem ismerik a nevet. — MaKF. — T18-B5.

Szabó-kocsma lásd **Forfa vendéglő**

Szabóné kocsmája lásd **Forfa vendéglő**

Szabó-tanya 1. 1943: *Szabó-tny. [tanya]*, 1941: *Szabó-tny. [tanya]*. — Egykori tanya a belterülettől délkeletre, a Mészáros-tanyától délre. Bizonyára tulajdonosáról nevezték el. — MaKF., T16.T.584. — T18-B2.

Szabó-tanya 2. lásd **Szabó-farm**

Szabó-tanya 3. lásd **Szabó Bandi tanyája**

Szakácsi lásd **Szakácsi-táblák**

Szakácsi dűlő 1. 2022: *Szakácsi dűllőü.* — Dűlőút, a belterülettől délre, mely kettészeli a Szakácsi-táblákat. A helybeliek elmondása szerint ezen a dűlön mentek ki a Misi-tanyára, a Hutterre. — ÉGy. — T18-A3.

Szakácsi-dűlő 2. lásd **Szakácsi-táblák**

Szakácsi-táblák 2022: *Szakácsi-táblák*, 2013: *Szakácsi-dűllőü*, 1981: *Szakácsi-dűlő*, 1955–1960: *Szakácsi*. — Szántó föld a belterülettől délre, a böszörményi határ mellett. A Szakácsi családról nevezték el, akik itt laktak. **Szakácsi** és **Szakácsi-dűlő** néven is említik. — ÉGy., L26.28/3, MoFnT. 2/9. — T18-A3B3.

Szakácsi-tanya 2013: *Szakácsi-tanya*. — Egykori tanya a Szakácsi-táblák területén. — ÉGy. — T18-B3.

Szakál-fenek 1864: *Szakál fenek*. — Földterület a Kaproson. Az előtagja bizonyára családnév. Ma nem ismert név. — PESTY 1864/38: 269a.

Szalmás 2022: *Szalmás ~ Szalmásba*, 2013: *Szalmás*, 1970: *Szalmás*, 1968: *Szalmás, -ba*, 1967: *Szalmás*. — Földterület a belterülettől nyugatra. A téeszék szalmakazlái számára kijelölt hely volt. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 72. — T17-H1.

Szandalik 1. 2013: *Szandalik ~ Szandalik-legelőü*, 1968: *Szandalik, -ra*, 1967: *Szandalik*, 1965: *Szandalik*, 1864: *Szandalik fenek*. — Szikes, füves gyepterület, mely a külterület déli részén fekszik. Legeltettek rajta, libatelep volt itt, illetve a Tyúktelep, Baromfitelep is itt van. TERGE szerint a név egy kis patakot és az annak partján elterülő legelőt, illetve a legelőből egy kevés feltört szántót is jelöl. **Szandalik-legelő** és **Szandalik-fenek** néven is említik. — ÉGy., GÖRÖMBEI 1965: 16, PESTY 1864/38: 269a, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 72. — T25-G3.

Szandalik 2. lásd **Szandalik-kanális**

Szandalik-kanális 2013: *Szandalik-kanális*, 1941: *Szandalik*, 1938: *Szandalik*, 1883: *Szandalik*, 1864: *Szandalik fok*. — A Szandalikba folyó csatorna, egykori vízer, mely a külterület nyugati részén található. Folyás felől érkezik, Újszentmargita felé halad tovább, egy szakasza Görbeháza határába esik. Korábban **Szandalik** és **Szandalik-fok** néven is szerepelt. — ÉGy., HKFT., MaKF., PESTY 1864/38: 269a, T10.FM.4. — T25-G2G3.

Szandalik-fenek lásd **Szandalik 1.**

Szandalik-fok lásd **Szandalik-kanális**

Szandalik-legelő lásd **Szandalik 1.**

Szánóczki Gyula bácsi tanyája 2013: *Szánócki Gyula bácsi tanyája*. — Tanya a belterületől nyugatra, az Erdő utca végén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-H1.

Szanyi-föld 2022: *Szanyi-főüd*. — Földterület Bagotától nyugatra, a Gergely-foki-árok mellett. Bizonyára tulajdonosáról nevezték el. — ÉGy. — T25-H2.

Szarka-kút 2022: *Szarka-kút*, 2013: *Szarka-kút*, 1981: *Szarka-kút*. — Bagota déli részén, a Böszörményi-legelőn található kút. Valószínűleg ásatójáról nevezték el. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T11-E5.

Széchenyi utca 2022: *Szécsényi utca*. — Utca, mely a belterületről Bagota irányába vezet. Külterületi folytatása a Bagotai út. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-C3.

Szekeres-föld 2022: *Szekeres-főüd*, 2013: *Szekeres-főüd*. — Földterület a Lóré mellett, a Tyúkház környékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-H4.

Székényesi-föld 2022: *Székényesi-főüd*. — Földterület a határ nyugati részén, a Régi-szőlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T17-G2.

Szeméttelep lásd **Válykos**

Szénás-kert lásd **Szérűskert**

Szentimre lásd **Szentimresi-dűlő**

Szentimresi-dűlő 2013: *Szentimresi-düllő* ~ *Rétes-düllő* ~ *Szentimre*, 1968: *Szentimre*, -be, 1967: *Szentimre*. — Egykori tanyaszerű rész, mely a belterület északi szélén, a hajdúnánási határ mellett fekszik, a Mindszent közelében. A névadás motivációját nem ismerjük, ilyen nevű elpusztult településről itt nincs tudomásunk. A **Rétes-dűlő** névváltozatot minden bizonnyal azért kapta, mert a Nánási-réttől délre fekszik. Mindkét névforma előtagjában a -si melléknévkepző szerepel. **Szentimre**-ként is említik. — ÉGy., MEZŐ 1996: 90–91, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 72. — T11-F3.

Szérű lásd **Szérűskert**

Szérűkert lásd **Szérűskert**

Szérűskert 2022: *Szérűskert*, 2013: *Szérűkert* ~ *Szérű* ~ *Szénás-kert*. — Földterület a Föve-

nyesen, mely Bagota belterületétől és a Hatóles úttól északra található. A név a *szérűskert* 'a település szélén lévő, közös vagy egy-egy gazda tulajdonában levő hely, ahol a nyomtatást vagy cséplést végzik, illetve a szalmát, szénát lerakják' földrajzi köznévből alakult. **Szérű**, **Szérűkert** és **Szénás-kert** néven is ismerik. — ÉGy., FKNT. — T17-H5.

Szikés 2022: *Szikes*, *Szikesen*, 2013: *Szikes*, 1970: *Szikés*, 1968: *Szikés*, -be | *Észak felé van. Valójába szikés talaj az. A fűvön kívül nem terem még rajta sëmmi*. 1967: *Szikes*. — Földterület a határ északi részén, a Kis-Kaproson, a Harmincötös út két oldalán. Kaszálóként használják. A talaj jellegéről kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73. — T10-C5.

Szójás-tábla 1. 1968: *Szójástábla* | *Sog babot ültetnek ott. Más nem is terem még ojjaj jó ebbe a földbe, mint a bab*. 1967: *Szójás-tábla*. — Nehezen művelhető földterület a nyugati határrészen. Szóját termeltek benne. Ma nem ismerik a nevet. — TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73.

Szójás-tábla 2. 1970: *Szójás-tábla*. — Földterület, mely a böszörményi határszélen, a Pedagógus-föld mellett fekszik. Nevét az ott termelt szójababról kapta. — PJFN. 24. — T18-B5.

Szomjas-kút 1968: *Szomjaskút*, -hó, 1967: *Szomjaskút*. — Egykori kút, mely a böszörményi határ mellett, a Misi-tanyától keletre feküdt. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73.

Szöke-kút 1968: *Szökekút*, -hó | *Arrú mán tudom, hogy azé nevezik így, mer éty Szöke nevezetű embër belefüt*. 1967: *Szökekút*. — Egykori kút a belterületől délnyugatra, a Kántor-tanyától északra, a Fövényesi-árok partján. Nevét a helybeliek szerint az magyarázza, hogy egy *Szöke* nevű ember belefúladt. Ma nem ismert név. — TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73. — T17-G5.

Szőlő lásd **Új-szőlő**

Tamariska 1. 2022: *Tamaricska*. — Erdőrész Bagotától nyugatra, a Fenyőfás-erdő mellett. Az uradalom ültette be a területet a tamariska nevű dísznövényvel. — ÉGy. — T25-H2.

Tamariska 2. 2022: *Tamaricska*. — Erdőrész Bagota belterületétől északra, a Bagotai-erdő része. Tamariskabokrokkal volt beültetve. — ÉGy. — T26-A1.

Tanya-dűlő lásd **Vitéztelek dűlője**

Tanya-dülő-csatorna 2013: *Tanya-düllő-csatorna*. — Mesterséges csatorna a Fövényesen, mely a Tanya-dülő és a Tanya mögi dülő között folyik. — ÉGy. — T17-F5.

Tanya mögi dülő 2013: *Tanya megi düllő ~ Tanya mögi düllő ~ Tanya megetti düllő*. — Dülő a Fövényesen, a Kántor-árokotól északra. Nevét elhelyezkedése miatt kapta, mert a belterülethez képest a Tanya-dülőtől távolabb feküdt. *Tanya mögötti dülő*-nek is említik. — ÉGy. — T17-F5.

Tanya mögötti dülő lásd **Tanya mögi dülő**

Tanyasor 2013: *Tanyasor*. — Egykori tanyasor a Fövényesen, a Keresztdülőn. — ÉGy.

Tanyi-kocsma 2022: *Tanyi-kocsm*a, 2013: *Tanyi-kocsm*a ~ *Tanyi kocsmája* ~ *Kiráj-dombi kocsm*a ~ *Kiráj-dombi csárda*. — Egykori kocsm, mely a külterület északi határszélén, a Nánási kövesúton, a Gyulai-tanya mellett állt. Az adatközlők szerint híres kocsm volt régen, később élelmiszerboltként üzemelt. Néhány éve megszűnt. Tulajdonosáról kapta a nevét: 1858-ban Tanyi István tulajdonában volt. *Tanyi kocsmája*-ként is említik. A hajdúnánási Király-domb közelében van, emiatt hívják *Kiráj-dombi kocsmá*-nak és *Kiráj-dombi csárda*-nak is. — ÉGy., MKFT. — T11-F3.

Tanyi kocsmája lásd **Tanyi-kocsm**a

Téesz-erdő 2022: *Téesz-erdő* ~ *Béke-erdő*. — Erdő a külterület nyugati részén, nyugaton a település határával, keleten pedig a Bujdosó-erdővel határos. *Béke-erdő* elnevezése az egykori Béke téeszre utal. — ÉGy. — T17-F3.

Téesz-tanya lásd **Ságvári téesz**

Temesvári utca 2022: *Temesvári utca*, 1967: *Temesvári utca*. — Utca a belterület déli részén. Összeköti a Böszörményi utcát és az Aradi utcát. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C4.

Temető lásd **Régi temető**

Templom 2022: *Templom*. — Római katolikus templom a település középső részén. — ÉGy. — T54-C2.

Tengerszem 2022: *Tengerszem*. — Földterület a település északi határában, a Malom-zugi-legelőtől nyugatra. Mindig vizes, mert magasabb területekről is folyik bele a víz, és a talajvíz is táplálja, nevét erről kapta. — ÉGy. — T10-C3D3.

Timi boltja 2022: *Timi boltja* ~ *Zsuzsi-bolt* ~ *Zsóka boltja*. — Élelmiszerbolt a Böszörményi utcán. Régen *Zsuzsi-bolt* volt, ma *Timi boltja* vagy *Zsóka boltja*, az üzemeltetőkről, édesanyáról és lányáról nevezték el. — ÉGy. — T54-C3.

Tiszakeszi-csatorna lásd **Kotró**

Tizenegyes-erdő 2022: *Tizenegyes-erdő*, 2013: *Tizenegyes-erdő*. — Erdő a település Újszentmargitával szomszédos határában, a Nánási-táblától nyugatra. Elnevezését a helybeliek szerint az erdőtelepítések sorrendjének megfelelően kapta, ugyanis ez volt a tizenegyediknek telepített kis erdő. — ÉGy. — T25-G2.

Toldi utca 2022: *Toldi utca*. — Utca Bagotán, mely a Hársfa utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-B4B5.

Töltőállomás 2022: *Töltőállomás* ~ *Benzinkutas-kocsm*a. — Kocsm a település belterületén

Templom

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

a benzinkút mellett, ezért **Benzinkutas kocsmá**-nak is nevezik. — ÉGy. — T54-B2.

Török-tanya 1970: *Török-tanya*, 1968: *Török-tanya*, 1967: *Török-tanya*. — Tanya a település nyugati határában, az Örvény-szögtől északra. Nevét tulajdonosáról kapta. — PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 72. — T17-G5.

Töviskes 2013: *Töviskes ~ Töviskés*, 1970: *Töviskés*, 1968: *Töviskes, -be | Igasz, hogy művelik eszt a földed, de sok tövisk terem rajta mindén növényel*. 1967: *Töviskes*. — Legelő a Lipcsei-háttól délre. Nevét a rajta növe töviskés növényekről kapta. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 72. — T17-G3.

Tudakozó lásd **Kis kocsmá**

Tulipán utca 2022: *Tulipán utca*. — Utca Bagotán, mely a Hársfa utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-A5.

Tunyogi lásd **Tunyogi-legelő**

Tunyogi-kút 2022: *Tunyogi-kút*. — Kút a Tunyogi-legelőn, a Tunyogi-tanya mellett. — ÉGy. — T26-A4B4.

Tunyogi-legelő 2022: *Tunyogi-legelő*, 2013: *Tunyogi*, 1981: *Tunyogi-legelő*. — Legelő a település déli határszélén, a Tunyogi-tanya körül. Rajta van a Tunyogi-kút. **Tunyogi**-ként is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T25-H3.

Tunyogi-tanya 2022: *Tunyogi-tanya*. — Tanya Bagotától délre. Körülötte van a Tunyogi-legelő, mellette pedig a Tunyogi-kút. Tulajdonosáról, Tunyogi Imréről kapta a nevét. — ÉGy. — T26-A4.

Tusa-tanya 1927: *Tusa tn. [tanya]*, 1883: *Tusa tn. [tanya]*. — Egykori tanya a keleti határszélén. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Ma nem ismerik. — HKFT., T16.T.562. — T18-C1.

Tüzép 2013: *Tüzép*. — Tüzéptelep a Forfa Vendéglővel szemben. — ÉGy. — T54-B2.

Tyúkászat lásd **Tyúkház**

Tyúkház 2022: *Tyúkház*, 2013: *Tyúkház ~ Tyúktelep ~ Tyúkászat ~ Baromfitelep*, 1970: *Tyúkház*, 1968: *Tyúkház, -hó*, 1967: *Tyúkház*. — Egykori istálló a Fövényesen, a Szabó Bandi tanyája mellett. A helybeliek szerint csirkéket, tyúkokat neveltek itt a juhászok. **Tyúktelep**, **Tyúkászat**, **Baromfitelep** néven is említik. Vö. Tyúkházi dűlő, Tyúkházi reptér. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 72. — T17-G5.

Tyúkházi dűlő 2022: *Tyúkházi dűlő*. — Dűlőút a külterület nyugati részén, a Tyúkházhoz vezet. — ÉGy. — T17-G4.

Tyúkházi reptér 2022: *Tyúkházi reptér*. — Földterület a település külterületének nyugati határában, a Fövényesen, a Tyúkház mellett. Mezőgazdasági repülőgépek használták. — ÉGy. — T17-G5.

Tyúktelep lásd **Tyúkház**

Ugrai-erdő 2022: *Ugrai erdő*. — Erdő Bagotától délre. Tulajdonosáról, telepítőjéről nevezték el. — ÉGy. — T26-A2B2.

Új-Bagota 2022: *Új-Bakota*, 2013: *Új-Bagota*, 1900: *Kisbagota*. — A Bagota déli része, korábban **Kis-Bagota** néven szerepelt. Vö. Kis-Bagota-tanya, Nagy-Bagota, Régi-Bagota. Lásd Új-Bagota (Hajdúböszörmény). — ÉGy., MVV. 19: 71. — T26-B2.

Új Élet juhtelep 2022: *Új Élet juhtelep*. — Épület, mely az egykori Új Élet téesz juhtelege volt. Akkoriban az Új Élet téesz területeinek határát adta, ma magánszemély tulajdonában van, gazdálkodás folyik rajta. — ÉGy. — T25-H3.

Új Élet juhtelep

Fotó: Szalatyán Erzsébet

Új Élet téesz 2022: *Új Élet téesz ~ Bagotai téesz ~ Bagotasi téesz*, 2013: *Új hodály*. — Az egykori Új Élet Termelőszövetkezet telephelye Bagotán. **Bagota(s)i téesz** és **Új hodály** néven is említik. — ÉGy. — T26-A2.

Új hodály lásd **Új Élet téesz**

Új iskola 2022: *Új iskola*. — Egykori iskola a Széchenyi utcán, erről kapta hivatalos nevét is: *Görbeházi Széchenyi István Általános Iskola*. Ma közösségi házként működik. — ÉGy. — T54-C3.

Új juhtelep 2022: *Új jutelep*. — Épület, mely juhtelepként funkcionál a Hollós-Dézsány-csatornától keletre, az Úri-lak mellett. A régi juhholdályt elbontották, a név előtagját ez magyarázza. — ÉGy. — T26-B2.

Új-szőlő 2022: *Új-szöllőü*, 2013: *Új-szöllőü ~ Szöllőü* | *Téeszterület volt, akkor telepítették ezt a ríszet szöllőüvel*. 1970: *Új-szőlő*, 1968: *Újszöllő* | *Észak felé van. Eszt a szöllöt nem ojjan régén telepítették. Eszt mutatya a neve is. It má nem terem ojjaj jó szőlő, mint a Régiszöllőbe*. 1967: *Újszőlő*. — Szőlőtermő terület a Bagotai úttól nyugatra, a Lipcsei-háton. **Szőlő**-nek is említik. Vö. Régi-szőlő. — ÉGy., PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 12, TERGE 1968: 73. — T18-A3.

Újtelep 2022: *Újtelep*, 1981: *Újtelep*. — Településrész, mely a belterület déli részét: a Temesvári utcát, a Dózsa György utcát, az Ady Endre utcát, a Hajnal utcát és a Kölcsey utcát foglalja magába. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T54-C4.

Új temető 2022: *Új temetőü ~ Királyhágó utcai temetőü*. — Temető a belterület északkeleti szélén, a Királyhágó utcán. **Királyhágó utcai temető**-nek is mondják. Vö. Régi temető. — ÉGy. — T54-C2D2.

Urasági-kút 2013: *Urasági kút*. — Kút a nyugati határrészen, a Vitéztelken, a Fábián-árok mellett. A név az egykori uradalmi birtokra utal. — ÉGy. — T17-G4.

Úri-lak 2022: *Úri-lak*, 2013: *Úri-lak ~ Debreceni tanyája*. — Tanya a külterület keleti részén, Bagotától keletre, a böszörményi határ mellett. Az intézők laktak egykor benne. Használójának családnevére utalva hívták **Debreceni tanyájá**-nak is. Ma juhholdály működik itt, mely az Úri-lak helyére épült. — ÉGy. — T18-B5.

Vadrózsa utca 2022: *Vadrózsa utca*. — Utca Bagotán, az Akácfa utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-B5.

Vak Bottyán utca 2022: *Vak Bottyán utca*. — Utca a belterület északi részén. Összeköti a Királyhágó utcát és a Petőfi teret. Hivatalos név. — ÉGy. — T54-C1C2.

Válykos 2022: *Vájkos*, 2013: *Vájkos ~ Vájogödör ~ Szemételep*. — Egykori gödrös terület a belterülettől északra, a Keszeges mellett. Az adatközlők szerint sárból vetették itt a vályogot: erre utal a **Vályogödör** és a **Válykos** névforma, de kendert is áztattak benne. Valamikor **Szemét-**

telep-nek is hívták, de ma már nem használatos ez az elnevezés. — ÉGy. — T10-D5.

Vályogödör 1. 2022: *Vájogödör ~ Régi-vájkos*. — Vályogödör, mely Bagota belterületétől délnyugatra, a Nászai út mellett található. **Régi-válykos**-nak is említik. — ÉGy. — T25-H2.

Vályogödör 2. lásd **Válykos**

Varjas-erdő 2022: *Varjas-erdőü*. — Erdő Bagotától északra. Elnevezését az ott tanyázó varjakról kapta. — ÉGy. — T26-A1B1.

Varjú-fenek lásd **Varjú-lapos**

Varjú-lapos 1968: *Varnyúlapos* | *A lapos a határ nyugati részim van. Aszonygyák, hoty sok szokott ot lénnyi a varnyú. Biztos így is van, mer a neve is eszt mutatya*. 1967: *Varnyúlapos*, 1821: *Varjú feneken*. — Szántó, rét, mely a Szandaliktól északra, a Lopó-háttól nyugatra fekszik. **Varjú-fenek** néven is említik. A névadás indítékát nem ismerjük. A mai nyelvhasználók nem használják, és nem tudják lokalizálni. — BENCSEK 1974a: 251, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 73.

Vásártér 2022: *Vásártér*, 2013: *Vásártér*, 1970: *Vásártér*, 1968: *Vásártér* | *Az éty pusztá terület a kössíg északi részinn. Ot szokták a vásárokok is tartanyi*. 1967: *Vásártér*. — Egykori tér, mely a Régi temetőn túl fekszik. Régen jószágvásárt tartottak itt, de tehéntelep, legelő is volt. — ÉGy., PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73. — T10-D5.

Vasút lásd **Lóré**

Vereckei utca 2022: *Vereckei utca*, 1967: *Vereckei utca*. — Utca a belterület északi részén. A Böszörményi utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-C2.

Veresnád 1883: *Veresnád*, 1783: *Veresnád* Morast. — Vizes terület, mely a belterülettől keletre feküdt. A hajdúnánási határba is átnyúlt. — EKFT., HKFT. — T18-B1C1.

Viharsarok 2022: *Viharsarok*, *Viharsarokba*, 2013: *Viharsarok*, 1970: *Vihar-sarok*, 1968: *Viharsarok*, *-ba* | *A kössik határának a legmeszszebre, lekkivülebre eső részit nevezik így*. 1967: *Viharsarok*. — Sík terület, legelő, mely egyesek szerint a külterület északkeleti csücskében található, nevét pedig az ottani erős északkeleti szelek miatt kaphatta. Mások szerint a Tunyogi-legelő és a Szandalik együtt viseli a **Viharsarok** megnevezést. Nevét pedig az magyarázza,

hogy ez a terület messze esik a település belterületétől. — ÉGy., FNESz. *Viharsarok*, PJFN. 23, TARJÁNYI 1967: 13, TERGE 1968: 73. — T11-F3.

Világos utca 2022: *Világos utca*, 1967: *Világos utca*. — Utca a belterület északnyugati részén. Összeköti az Erdő utcát a Csonka utcával. A határon túli településekről elnevezett utcák közé tartozik. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B2B3.

Villamossági 2022: *Villamossági*. — Üzlet a település belterületén, az Iskola utcán. Egyik része villamossági üzlet, erről kapta a nevét, másik része pedig rövid- és méteráru üzlet. — ÉGy. — T54-B2.

Virág utca 2022: *Virág utca*, 1967: *Virág utca*. — Utca a belterület északi részén. A Böszörményi utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., TARJÁNYI 1967: 15. — T54-B2.

Vitézek lásd **Vitéztelek 1.**

Vitézföldek lásd **Vitéztelek 1.**

Vitézi-telkek lásd **Vitéztelek 1.**

Vitéztelek 1. 2022: *Vitéztelek ~ Nánási-Vitéztelek ~ Vitéz-telep ~ Vitézföldek ~ Vitézek*, 1970: *Vitéz-telek*, 1968: *Vitéztelek, -be | Jó szántó a határ keleti részibe. Eszt a főtterületét az első világháború után a vitézek köszt osztották szét jutalomképpen, mer aki vitéz vót, annak föld is járt.* 1967: *Vitéztelek*, 1964: *Vitézi telkek*, 1959: *Vitézteleki lakos*, 1947: *Vitéztelek*. — Földterület, mely a Fövenyestől északra, a Bagotai úttól nyugatra fekszik. Egykor tanyák, házak voltak itt: 1947-ben 30 lélek lakott itt. Az első világháborúban érdemet szeretteknek osztottak ki itt földeket. Ezen a területen hajdúnánási illetőségűek kaptak birtokot, ezért **Nánási-Vitéztelek**-nek is mondják. Említik **Vitézföldek**, **Vitézek**, **Vitéz-telep**, **Vitézi-telkek** formában is. — ÉGy., L9.V.629.c/1, L9.XXIII.9.c/10, PJFN. 24, TARJÁNYI 1967: 14, TERGE 1968: 74, T9.SzmK.33/1–38. — T18-A4.

Vitéztelek 2. lásd **Polgári-Vitéztelek**

Vitéztelek dülője 2013: *Vitéztelek dülője ~ Tanya-dülője*. — Szántóföld a nyugati határban, a Vitézteleken, a Fábán-árokotól északra. **Tanya-dülő**-nek is említik a Vitéztelek tanyáiról. Vö. Tanya-dülő-csatorna. — ÉGy. — T17-F5.

Vitézteleki nagyút 2022: *Vitézteleki nagyút*. — Út a település nyugati határában, a Vitéztelek mellett. — ÉGy. — T17-H4.

Vitéz-telep lásd **Vitéztelek 1.**

Vitézteleki-pótlás lásd **Pótlás-dülő**

Víztározó 2013: *Víztározó ~ Kis-Kaprosi-víztározó*. — Legelőterület a belterületől északnyugatra. Mélyen fekszik, a víz megáll benne. Elhelyezkedése miatt hívják **Kis-Kaprosi-víztározó**-nak is. — ÉGy. — T10-C5D5.

Zsóka boltja lásd **Timi boltja**

Zsuzsi-bolt lásd **Timi boltja**

Források

BENCSIK 1974 = BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974.

BENCSIK 1974a = BENCSIK JÁNOS, A paraszti közösség gazdasági tevékenysége. In: BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 227–323.

BÉRES 2014 = BÉRES JÚLIA, Adalékok a Hortobágy etimológiájához. *Helynévtörténeti Tanulmányok 10* (2014): 33–52.

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, 1890–1913.

ÉGy. (Görbeháza) 2013 = BÉRES JÚLIA élőnyelvi gyűjtése.

ÉGy. (Görbeháza) 2022 = SZALATYÁN ERZSÉBET élőnyelvi gyűjtése.

EKFT. = *Első Katonai Felmérés. 1763–1787*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

FEKETÉNÉ 1988 = FEKETE JÁNOSNÉ, *Balmazújváros külterületének földrajzi nevei*. Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 1033. Debrecen, 1988.

FKnT. = BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖRÖMBEI 1965 = GÖRÖMBEI ANDOR, *Polgár földrajzi nevei*. Kézirat. Szemináriumi dolgozat.

- Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 412. Debrecen, 1965.
- H. FEKETE 1959 = H. FEKETE PÉTER, *Hajdúböszörmény helyneveinek adattára*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 102. Budapest, 1959.
- HKFT. = *Harmadik Katonai Felmérés (1:25000). 1869–1887*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>
- Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.
- Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>
- KIS 1986 = KIS TAMÁS, *Kocsmá- és csárdaneveink névtani vizsgálata*. Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 1035. Debrecen, 1986.
- KOGUTOWICZ = KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország vármegyéinek kézi atlasza*. MFI Rt., Budapest, 1905. Újrakiadás Magyar Mercurius, Budapest, 2004.
- KÖRÖSI [1972] = KÖRÖSI SÁNDOR, *Hajdúnánás földrajzi nevei*. Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtára. K 648. Debrecen, 1972.
- LIPSKY, Map. = LIPSKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae*. 1808.
- LIPSKY, Rep. = LIPSKY JÁNOS, *Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium*. 1808. In: LIPSKY JÁNOS, *A Magyar Királyság és társ országai térképe és névtára. 1804–1810*. DVD. Arcanum Adatbázis Kft., Budapest, 2005.
- L26.28/3 = A görbeházai mezőgazdasági termelészövetkezetek iratgyűjteménye 1949–1965. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. XXX. 334/d. 23. Debrecen.
- L9.V.301 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár V. 301. Hajdúnánás Város Közgyűlésének iratai. 1606–1848. – c) Tedej és Vid pusztákra vonatkozó iratok. 1606–1848. 1. doboz és 2. kötet.
- L9.V.629 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár V. 629. Görbeháza nagyközség iratai. 1891–1954. – c) Közigazgatási iratok. 1927–1954. 1. doboz.
- L9.V.663 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár V. 663. Polgár nagyközség iratai. 1834–1950. – c) Közigazgatási iratok. 1858–1950. 1. doboz.
- L9.V.680 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár V. 680. Újtikos kisközség (Tiszagyulaháza-Újtikos körjegyzőség) iratai. 1945–1950. – b) Önkormányzati iratok. 1946–1950. 1. doboz.
- L9.VI.181 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár VI. 181. Bihar és Hajdú vármegyei Földmérési Felügyelőségek iratainak gyűjteménye. 1850–1950 – III. Polgár. 1851–1909. 3. és 7. kötet.
- L9.XVII.525 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XVII. 525. Görbeházai Földigénylő Bizottság iratai. 1945–1947. 1. doboz.
- L9.XVII.552 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XVII. 552. Polgári Földigénylő Bizottság iratai. 1945–1948. 1. doboz.
- L9.XVII.564 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XVII. 564. Újtikos Földigénylő Bizottság iratai. 1945–1947. 1. doboz.
- L9.XXIII.9 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XXIII. 9. Hajdú-Bihar Megyei Tanács Végrehajtó Bizottság Mezőgazdasági Osztályának iratai. 1949–1980. – c) Földrendezési iratok. 1953–1967. 10. és 32. doboz.
- L9.XXX.334 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XXX. 334. Görbeházi Mezőgazdasági Termelészövetkezetek iratgyűjteménye. 1949–1965. – c) Termelési ügyek. 1955–1960. 1. doboz.
- M. NEPPER–SÓREGI–ZOLTAI 1981 = M. NEPPER IBOLYA–SÓREGI JÁNOS–ZOLTAI LAJOS, *Hajdúsági halmok*. Hajdúsági Közlemények 8. Hajdúböszörmény, 1981.
- MaKF. = *Magyarország Katonai Felmérése. 1941*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>
- MEZŐ 1996 = MEZŐ ANDRÁS, *A templomcím a magyar helységnevekben. 11–15. század*. METEM Könyvek 15. Budapest, 1996.
- MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>

- MoFntT. 2/9 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 2. Hajdú-Bihar megye*. Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1981.
- MVV. 19 = BOROVSKY SAMU szerk., *Szabolcs vármegye*. Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1900.
- NÉMETH 1997 = NÉMETH PÉTER, *A középkori Szabolcs megye települései*. Ethnica Kiadás, Nyíregyháza, 1997.
- NÉMETH 2023 = NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár*. Nyíregyháza, 2023.
- OLÁH 1964 = OLÁH MARGIT, *Balmazújváros és környékének földrajzi nevei*. Kézirat. Szakdolgozat. Nyíregyházi Egyetem. Nyíregyháza, 1964.
- PAPP 2008 = PAPP JÓZSEF, *Hortobágy*. Magyar Néprajzi Könyvtár. Debrecen, 2008.
- PESTY 1864/38 = *Pesty Frigyes helynévtára. 38. Szabolcs vármegye*. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/38. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. *A Jósza András Múzeum Évkönyve 42* (2000), 227–372.)
- PETE 1965 = PETE GIZELLA, *Újszentmargita földrajzi nevei*. Kézirat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 475. Debrecen, 1965.
- PJFN. = PAPP LÁSZLÓ–VÉGH JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye földrajzi nevei I. A Polgári járás*. Polgári Nagyközségi Közös Tanács, Debrecen, 1970.
- SZEIFERT 1978 = SZEIFERT IMRE, *Földrajzi nevek Balmazújvároson*. Kézirat. Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára. 20136. Budapest, 1978.
- TARJÁNYI 1967 = TARJÁNYI JUDIT, *Polgár földrajzi nevei*. Kézirat. Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára. 15651. Budapest, 1967.
- TERGE 1968 = TERGE LAJOS, *Földrajzinév-adás Polgáron és közvetlen környékén*. Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 563. Debrecen, 1968.
- TESz. = BENKŐ LORÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–3. Mutató 4*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.
- T1.S.78.1806/24–27 = Markt Polgár sammt Puszte Tikos in Ungarn Szabolcser Comit. 1854. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 1806/24–27.
- T1.S.78.1806/28–32 = A Polgári telek birtokok utáni legelő felosztási térképe. 1877. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 1806/28–32.
- T1.S.79.929/8 = Polgár nagyközségnek felvételi előrajza. 1870. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. 929/8.
- T9.HmT.8 = H. Nánás város tagosított határ részének Pusztaszelvénye. 1885. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – d) Hajdú vármegye. 1878–1969. HmT.8.
- T9.HvT.30 = H. Böszörményi rét térképe. 1823/1866. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – c) Hajdú városok. 1657–1874. HvT.30.
- T9.HvT.39 = Nánási határban Tisza-ártér térképe. 1854. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – c) Hajdú városok. 1657–1874. HvT.39.
- T9.HvT.5/b = Planum exhibens situationem Oppidi Haidonialis Nánás delineatum... 1783. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – c) Hajdú városok. 1657–1874. HvT.5/b.
- T9.Ny.117 = Hajdunánás határtérképe. [1920]. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.4. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár nyomtatott térképeinek gyűjteménye. 1772–1977. Ny. 117.
- T9.SzmK.32/1–33 = Cím nélkül [Görbeháza]. 1916. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.32/1–33.
- T9.SzmK.33/1–38 = Görbeháza Hajdú-Bihar megyei község térképe. 1964. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.33/1–38.

- T9.SzmK.38/1–66 = Cím nélkül [Polgár]. 1916. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.38/1–66.
- T9.SzmK.39/1–56 = Újszentmargita. 1916. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.39/1–56.
- T9.SzmK.40/1–13 = Újszentmargita. 1947. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.40/1–13.
- T9.SzmK.42/1–15 = Polgár szabolcs vm-i község területén az O. F. B. 27743/1928 sz. ítéletével, az egri főkáptalan birtokából megváltott területek kiosztási térképe. [1930]. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.42/1–15.
- T10.FM.37 = Plaga Controversa Inter Possessionem Búd, ad Dominium Tokaiense spectantem et inter Terrenum Polgari ad Venerabile Capitulum Agriense spectantem. 1762. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 37.
- T10.FM.4 = A bogácsi erdőgondnoksághoz tartozó erdők átnézeti térképe. 1938. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 4.
- T10.FM.93 = A Méltóságos és Főtisztelendő Egri Főkáptalan összes birtokainak földrajzi térképe. 1883. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 93.
- T16.T.108 = Szabolcs megye térképe. 1889. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 108.
- T16.T.109 = Szabolcs vármegye térképe. 1904. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.109.
- T16.T.150 = Szabolcs vármegye közúti és kőbánya térképe. 1918. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.150.
- T16.T.152 = Szabolcs vármegye. 1939. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.152.
- T16.T.373 = Szabolcs vármegye térképe. 1897. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 373.
- T16.T.462 = Cím nélkül [Debrecen és környékének katonai térképe]. 1924. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.462.
- T16.T.525 = Csege. 1900. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.525.
- T16.T.526 = Tisza-Polgár. 1900. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.526.
- T16.T.562 = Polgár. 1927. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.562.
- T16.T.584 = Polgár. 1943. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T.584.
- ÚCsnT. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század.* Budapest, 2012.
- ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.
- VARGA 1942 = VARGA ANTAL, *Földrajzi nevek Balmazújvároson.* Debrecen, 1942.

T10

A

B

C

D

E

F

G

H

1

2

3

4

5

Kasziba-tanya

Madarász-zug

Madarász-ér

Madarász-lapos

Mályvás-tanya

Kasziba-dűlő

Kis-Kasziba

Hosszú-hát

Kasziba-oldal

Nagy-Kasziba

Fülöp Lajos tanyája

Nyiczki-réti iskola

Nádás-tó

Kasziba

Dankó laposa

Dankó

Kis-Mályvás

Rét-dűlő

Belső-tedeji-rét

Réti-második-dűlő

Felső-Rét

Belső-tedeji-oldal

Lenin-tanyai-legelő

Borbély Miklós tanyája

Téveszközpont

Makó-tanya

Tanyi-kocsma

Király-domb

Csenger-tanya

Horti-Király-domb

Pénzes-tanya

Vereshád-telek

Gólya-rét

Mindszent

Szentimresi-dűlő

Viharsarok

Kis-tanya

Vereshád-dűlő

Kapros-tanya

Sárkányheverés

Bíbices-rét

Mirkó-lapos

Kalmár-lapos-tanya

Kalmár-tanya

Bacsó-hát-tanyák

Drobecz-lapos

Vereshád farka

Tövisskesi-dűlő

Tövisskes-hát

Görbe-ér

Oláh-tanya 1.

Béne-telek

Bakos Mihály tanyája

Bakos-sor

Bakos Pista-tanya

Bakos József tanyája

Bakos András tanyája

Balázs-teleki iskola

Csormás-tanya

Balázs-dűlő

Szentimre

Szentimre iskola

Kovács János tanyája

Nyiczki-rét

Keszeges

Gólya-sziget

Kovács-tanya 2.

Káló-tanya

Szarka-kút

Négyes-domb

Hármas-domb

Kis-Keszeges

Keszeges

Kettes-domb

Egyes-domb

Csordajárás

Gombás-rét

Kis-erdő

Bikás-lapos

Sportpálya

Gyulai-dűlő

Gyulai-tanya

Büdös-domb

Zsidó-árok

Nagy Sándor-tanya

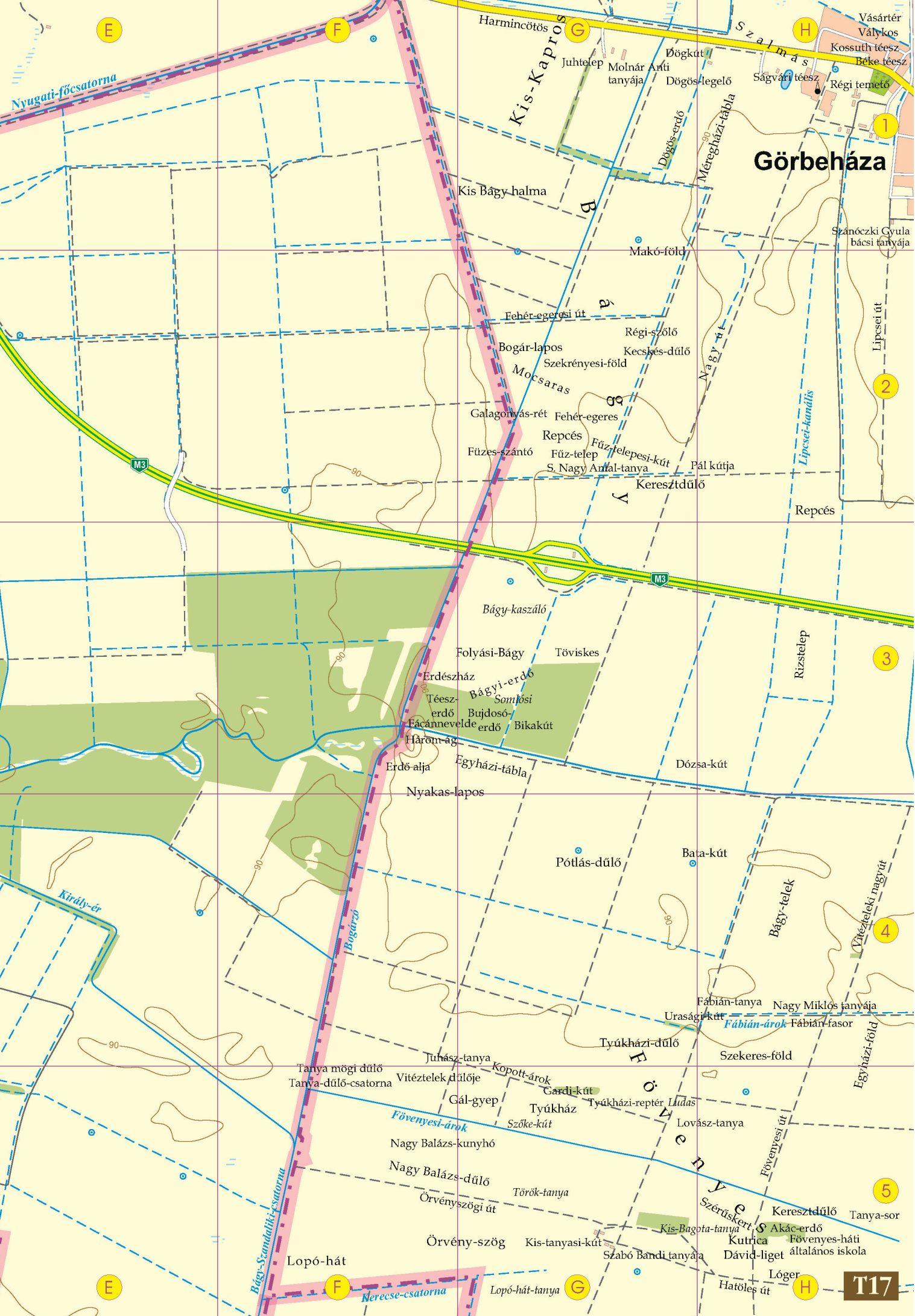
Gyula-tanya

Ölei-tanya

Csuka-dűlő

Jakab-fenek-dűlő

T11

Görbéháza

Nyugati-főcsatorna

Kis-Kapros

Méregházi-tábla

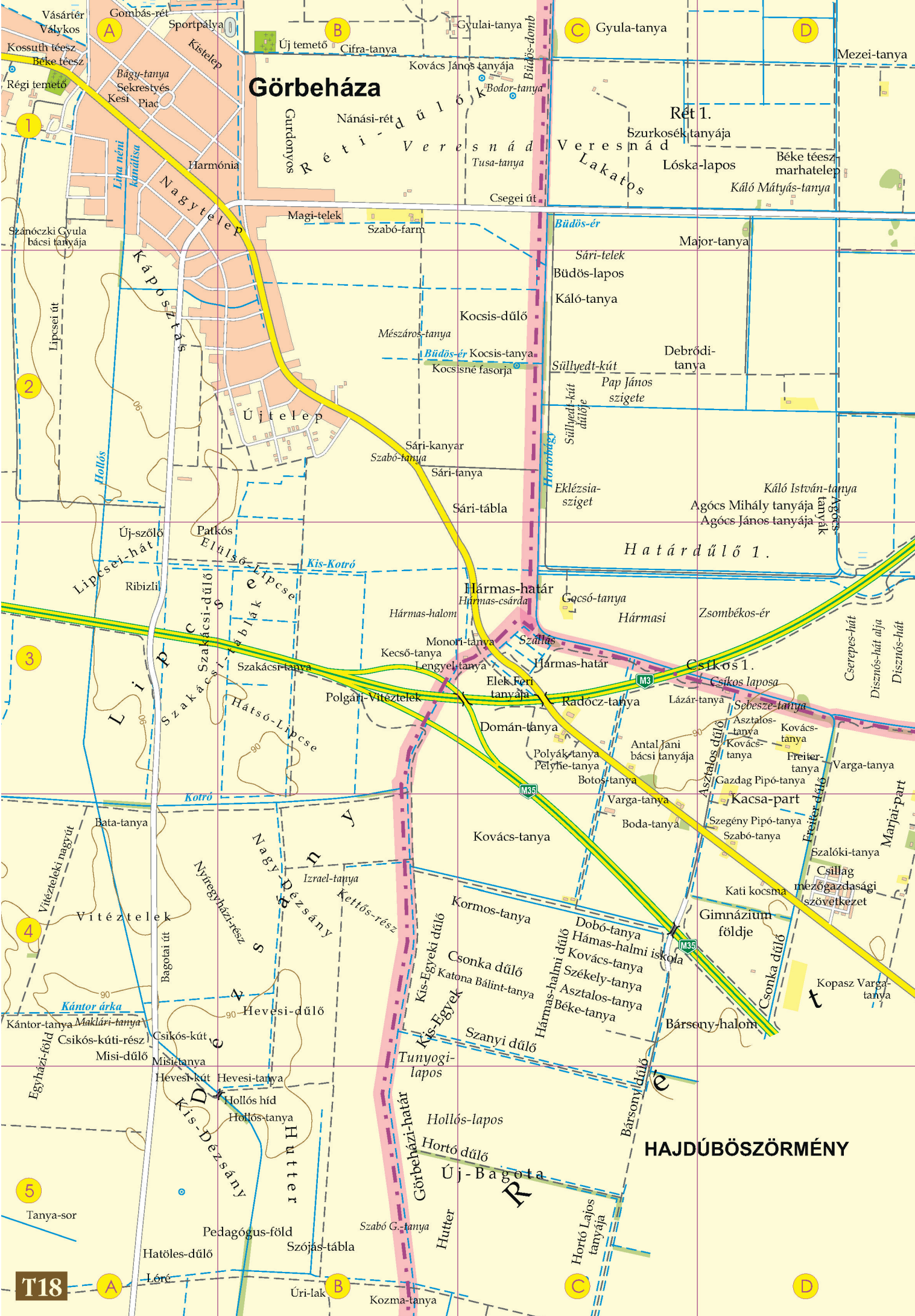
Bogarzó

Bágy-Szandalfői-csatorna

Kerecse-csatorna

T17

Görbéaháza

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

T18

E

F

G

H

1

2

3

4

5

T25

Kerecse-csatorna

Lopó-hát-tanya

Csíha-erdő

Csíha-tanya

Kerecsei út

Fáz-tanya

Fástanyasi út

Nagy-Kerecse

Kis-Kerecse

Szandali-k

Csurgó-hát

Ladmaci-föld

Új Élet-juhtelep

Tunyogi-legelő

Közöskút

Hollós-fok

Egyes-jábla

Nagy-Kettes

Kettes-tábla

Nagy-Hármas

Nagy-Négyes

Négyes-tábla

Kilences-tábla

Kis-Kettes

Hármas-tábla

Kis-Hármas

Kis-Négyes

Kör-föld

Kormos-föld

Nászai-fásor

Nászai-tábla

Csikótelep

Ladmaci-föld

Új Élet-juhtelep

Tunyogi-legelő

Közöskút

Hollós-fok

Kör-föld

Kormos-föld

Nászai-fásor

Nászai-tábla

Csikótelep

Ladmaci-föld

Új Élet-juhtelep

Tunyogi-legelő

Közöskút

Hollós-fok

Kör-föld

Kormos-föld

Nászai-fásor

Nászai-tábla

Csikótelep

E

F

G

H

T26

Görbeháza belterülete

Görbeháza - Bagota

T54

KÜLÖNNYOMAT A
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR
A BALMAZÚJVÁROSI ÉS A HAJDÚNÁNÁSI JÁRÁS HELYNEVEI
CÍMŰ KÖTETBŐL

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében készült.

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Gombos László, Harangi Mária, Szalatyán Erzsébet

© Szalatyán Erzsébet, Szálkai Tamás

© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli
elektronikus terjesztés jogát, 2024

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja.
Felelős kiadó: Soós Erika kiadóvezető
Technikai szerkesztő: Porció Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

NO